

แผนการสอน

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

โดย

อาจารย์

ไพรรพร แสงจันทร์

คำนำ

กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และได้กำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่างๆ เพื่อให้สถานศึกษานำไปใช้เป็นกรอบทิศทางในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา วางแผนจัดการเรียนการสอนและจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่กำหนดให้ พร้อมทั้งดำเนินการวัดประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มีคุณภาพตามหลักการของหลักสูตร เพื่อให้เกิดผลสำเร็จตามเจตนารมณ์ของการปฏิรูปการศึกษาไทย ดังนั้นขั้นตอนการนำหลักสูตรสถานศึกษาไปปฏิบัติจริงในชั้นเรียนของครูผู้สอน จึงจัดเป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายของหลักสูตร

รายวิชาประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ฉบับอนุญาต) เพื่อให้ครูผู้สอนใช้เป็นแนวทางวางแผนจัดการเรียนรู้แก่ผู้เรียน โดยจัดทำเป็นหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐานและออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดการออกแบบย้อนกลับ (Backward Design) ที่มุ่งเน้นกระบวนการคิดและการประกันคุณภาพผู้เรียน ช่วยให้ผู้ปกครองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา สามารถมั่นใจในผลการเรียนรู้และคุณภาพของผู้เรียนที่มีหลักฐานตรวจสอบผลการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

คณะผู้จัดทำหน่วยการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ได้ดำเนินการออกแบบการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบที่สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (สวก.) กำหนดขึ้น เพื่อเป็นเอกภาพเดียวกันตามองค์ประกอบต่อไปนี้

องค์ประกอบของหน่วยการเรียนรู้ อิงมาตรฐาน

หน่วยการเรียนรู้ที่.....

กลุ่มสาระการเรียนรู้

ชั้น

เวลาเรียน ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

.....

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

.....

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

.....

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (ถ้ามี)

.....

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน

.....

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

(ทำแบบทดสอบก่อนเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้...)

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

7.3 การประเมินหลังเรียน

(ทำแบบทดสอบหลังเรียน ประจำหน่วยการเรียนรู้...)

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

8. กิจกรรมการเรียนรู้

.....

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

.....

องค์ประกอบของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนการจัดการเรียนรู้ที่.....

หน่วยการเรียนรู้ที่

ชั้น

เรื่อง

เวลาเรียน ชั่วโมง

1. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

.....

2. ตัวชี้วัด/จุดประสงค์การเรียนรู้

.....

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

.....

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น (ถ้ามี)

.....

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

.....

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

.....

6. กิจกรรมการเรียนรู้

วิธีสอนและขั้นตอนการจัดกิจกรรม

คำถามกระตุ้นความคิด

7. การวัดและการประเมินผล

.....

8. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

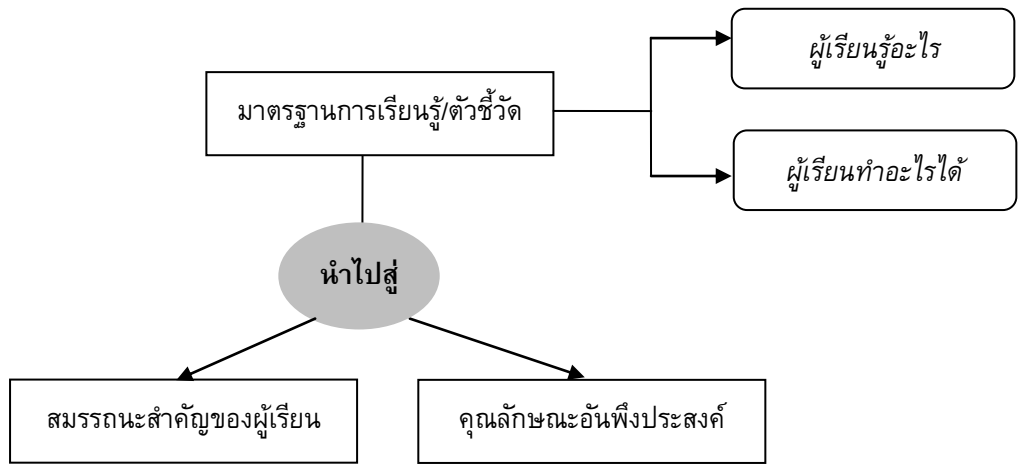
.....

คำนำ (ต่อ)

ผู้สอนสามารถนำแผนการจัดการเรียนรู้เล่มนี้ ไปเป็นคู่มือวางแผนการจัดการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ประกอบการใช้หนังสือเรียนรายวิชา ประวัติศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 (ฉบับอนุญาต) ที่ทางบริษัทจัดพิมพ์จำหน่าย โดยออกแบบการเรียนรู้ (Instructional Design) ตามหลักการสำคัญ คือ

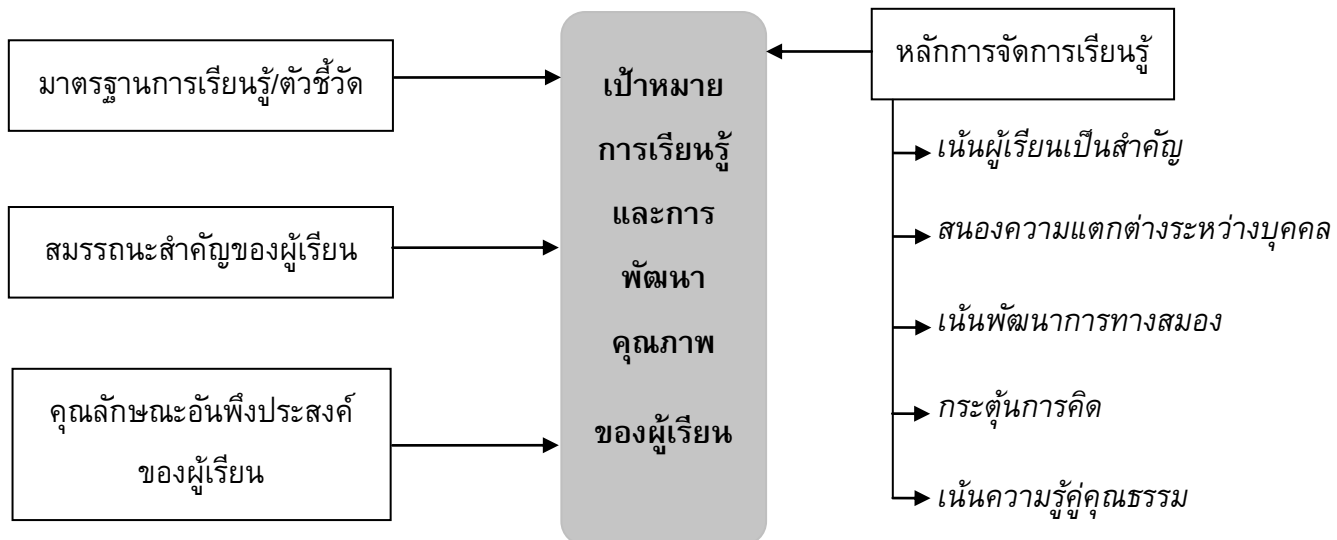
1. หลักการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน

หน่วยการเรียนรู้แต่ละหน่วย จะกำหนดมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดไว้เป็นเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนจะต้องศึกษาและวิเคราะห์รายละเอียดของมาตรฐานตัวชี้วัดทุกข้อว่า ระบุให้ผู้เรียนต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องอะไร และต้องสามารถลงมือปฏิบัติอะไรได้บ้าง และผลการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นกับผู้เรียนตามมาตรฐานตัวชี้วัดนี้จะนำไปสู่การเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญและคุณลักษณะ อันพึงประสงค์ด้านใดแก่ผู้เรียน

2. หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

เมื่อผู้สอนวิเคราะห์รายละเอียดของมาตรฐานตัวชี้วัดและได้กำหนดเป้าหมายการจัดการเรียนการสอนเรียบร้อยแล้ว จึงกำหนดขอบข่ายสาระการเรียนรู้และแนวทางการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียน ลงมือปฏิบัติตามขั้นตอนของกิจกรรมการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้จนบรรลุตัวชี้วัดทุกข้อ

3. หลักการบูรณาการกระบวนการเรียนรู้สู่มาตรฐานตัวชี้วัด

เมื่อผู้สอนกำหนดขอบข่ายสาระการเรียนรู้ และแนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนไว้แล้ว จึงกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนและกระบวนการเรียนรู้ที่จะฝึกฝนผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้บรรลุผลตามมาตรฐานตัวชี้วัด โดยเลือกใช้กระบวนการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการเรียนรู้ที่เป็นเป้าหมายในหน่วยนั้นๆ เช่น กระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ กระบวนการสร้างความรู้ กระบวนการเรียนรู้ด้วยตนเอง กระบวนการเผชิญสถานการณ์และการแก้ปัญหา กระบวนการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง กระบวนการพัฒนาลักษณะนิสัย กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการคิดวิเคราะห์อย่างมีวิจารณญาณ กระบวนการทางสังคม ฯลฯ กระบวนการเรียนรู้ที่มอบหมายให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัตินั้นจะต้องนำไปสู่การเสริมสร้างสมรรถนะสำคัญ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียนตามสาระการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้

4. หลักการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละหน่วยผู้สอนต้องกำหนดขั้นตอนและวิธีปฏิบัติให้ชัดเจน โดยเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือฝึกฝนและฝึกปฏิบัติมากที่สุด ตามแนวคิดและวิธีการสำคัญ คือ

1) การเรียนรู้ เป็นกระบวนการทางสติปัญญา ที่ผู้เรียนทุกคนต้องใช้สมองคิดและทำความเข้าใจในสิ่งต่างๆ ร่วมกับการลงมือปฏิบัติ ทดลองค้นคว้า จนสามารถสรุปเป็นความรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำเสนอผลงาน แสดงองค์ความรู้ที่เกิดขึ้นในแต่ละหน่วยการเรียนรู้ได้

2) การสอน เป็นการเลือกวิธีการหรือกิจกรรมที่เหมาะสมกับการเรียนรู้ในหน่วยนั้นๆ และที่สำคัญคือต้องเป็นวิธีการที่สอดคล้องกับสภาพผู้เรียน ผู้สอนจึงต้องเลือกใช้วิธีการสอน เทคนิคการสอน และรูปแบบการสอนอย่างหลากหลาย เพื่อช่วยให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ได้อย่างราบรื่นจนบรรลุตัวชี้วัดทุกข้อ

3) รูปแบบการสอน ควรเป็นวิธีการและขั้นตอนฝึกปฏิบัติที่ส่งเสริมหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสามารถคิดอย่างเป็นระบบ เช่น รูปแบบการสอนตามวัฏจักรการสร้างความรู้แบบ 5E รูปแบบ การสอนโดยใช้การคิดแบบโยนิโสมนสิการ รูปแบบการสอนแบบ CIPPA Model รูปแบบ การเรียนการสอนตามวัฏจักรการเรียนรู้แบบ 4MAT รูปแบบการเรียนการสอนแบบร่วมมือเทคนิค JIGSAW, STAD, TAI, TGT เป็นต้น

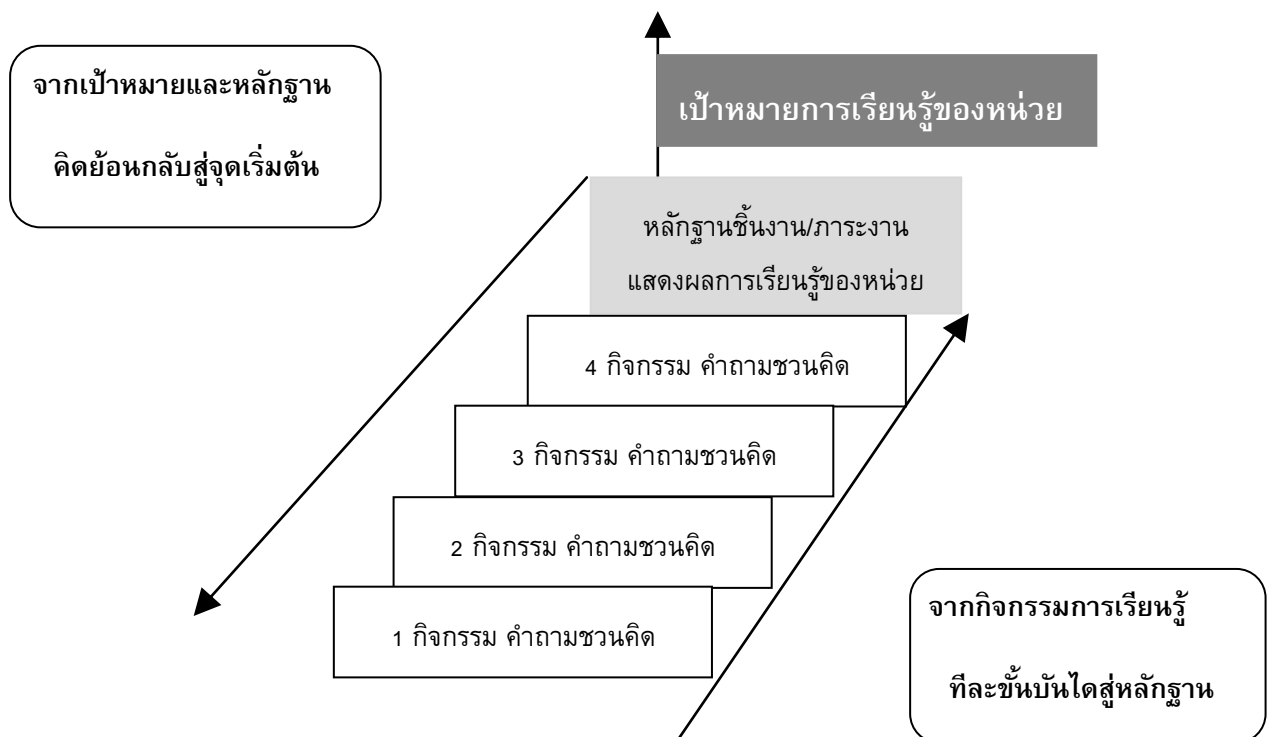
4) วิธีการสอน ควรเลือกใช้วิธีการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาของบทเรียน ความถนัด ความสนใจ และสภาพปัญหาของผู้เรียน วิธีสอนที่ดีจะช่วยให้ผู้เรียนบรรลุผลการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดในระดับผลสัมฤทธิ์ที่สูง เช่น วิธีการสอนแบบบรรยาย การสาธิต การทดลอง การอภิปรายกลุ่มย่อย การแสดงบทบาทสมมติ การใช้กรณีตัวอย่าง การใช้สถานการณ์จำลอง การใช้ศูนย์การเรียน การใช้บทเรียนแบบโปรแกรม เป็นต้น

5) เทคนิคการสอน ควรเลือกใช้เทคนิคการสอนที่สอดคล้องกับวิธีการสอน และช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาในบทเรียนได้ง่ายขึ้น สามารถกระตุ้นความสนใจและจูงใจให้ผู้เรียนร่วมปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เทคนิคการใช้ผังกราฟิก (Graphic Organizers) เทคนิคการใช้คำถาม เทคนิคการเล่นบทบาทสมมติ การเล่นเกม การใช้ตัวอย่างกระตุ้นความคิด การใช้สื่อการเรียนรู้ที่น่าสนใจ เป็นต้น

6) สื่อการเรียนการสอน ควรเลือกใช้สื่อหลากหลายกระตุ้นความสนใจ และทำความเข้าใจในเนื้อหา สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ และเป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้บรรลุตัวชี้วัดอย่างราบรื่น เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ เอกสารประกอบการสอน แลปวิดีโอ แผ่นสไลด์ คอมพิวเตอร์ VCD LCD Visualizer เป็นต้น ควรเตรียมสื่อให้ครอบคลุมทั้งสื่อการสอนของครูและสื่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

5. หลักการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบย้อนกลับตรวจสอบ

เมื่อผู้สอนวางแผนออกแบบการจัดการเรียนรู้ รวมถึงกำหนดรูปแบบการเรียนการสอนไว้เรียบร้อยแล้ว จึงนำเทคนิควิธีการสอน วิธีจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และสื่อการเรียนรู้ไปลงมือจัดการเรียนการสอน ซึ่งจะนำผู้เรียนไปสู่การสร้างชิ้นงานหรือภาระงาน เกิดทักษะกระบวนการและสมรรถนะสำคัญตามธรรมชาติวิชา รวมทั้งคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้บรรลุตามมาตรฐานการเรียนรู้และตัวชี้วัดที่เป็นเป้าหมายของหน่วยการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอนการเรียนรู้ที่กำหนดไว้ ดังนี้

การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ นอกจากจะเปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริงแล้ว จะต้องฝึกฝนกระบวนการคิดทุกขั้นตอน โดยใช้เทคนิคการตั้งคำถามกระตุ้นความคิด และใช้ระดับคำถามให้สัมพันธ์กับเนื้อหาการเรียนรู้ตั้งแต่ระดับความรู้ ความจำ ความเข้าใจ การนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์ และการประเมินค่า นอกจากจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจบทเรียนอย่างลึกซึ้งแล้ว ยังเป็นการเตรียมความพร้อมเพื่อสอบ O-NET ซึ่งเป็นการทดสอบระดับชาติที่เน้นกระบวนการคิดระดับวิเคราะห์ สังเคราะห์ด้วย ในแต่ละแผนการเรียนรู้จึงมีการระบุคำถามเพื่อกระตุ้นความคิดของผู้เรียนไว้ด้วยทุกกิจกรรม ผู้เรียนจะได้ฝึกฝนวิธีการทำข้อสอบ O-NET ควบคู่ไปกับการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนรู้ตามตัวชี้วัดที่สำคัญ

6. การเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพจากหน่วยงานภายนอก (สมศ. รอบที่ 3)

ในปีการศึกษา 2554 ถึง 2558 สถานศึกษาทุกแห่งต้องเตรียมการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ. ในรอบที่ 3 ตามตารางเปรียบเทียบด้านคุณภาพผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษา ขั้นพื้นฐานของกระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ.

มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2553 กระทรวงศึกษาธิการ <i>(ด้านคุณภาพผู้เรียน 6 มาตรฐาน)</i>	มาตรฐานเพื่อการประเมิน คุณภาพภายนอก รอบสาม <i>(ด้านคุณภาพผู้เรียน 5 ตัวบ่งชี้หลัก)</i>
มาตรฐานที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพที่ดีและมีสุนทรียภาพ	ตัวบ่งชี้ที่ 1 ผู้เรียนมีสุขภาพกายและ
มาตรฐานที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์	สุขภาพจิตที่ดี ตัวบ่งชี้ที่ 2 ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม
มาตรฐานที่ 3 ผู้เรียนมีทักษะในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองรักการเรียนรู้ และพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง	และค่านิยมที่พึงประสงค์ ตัวบ่งชี้ที่ 3 ผู้เรียนมีความใฝ่รู้ และเรียนรู้
มาตรฐานที่ 4 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดอย่างเป็นระบบคิดสร้างสรรค์ ตัดสินใจ แก้ปัญหาได้อย่างมีสติสมเหตุผล	อย่างต่อเนื่อง ตัวบ่งชี้ที่ 4 ผู้เรียนคิดเป็น ทำเป็น ตัวบ่งชี้ที่ 5 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของ
มาตรฐานที่ 5 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตร	ผู้เรียน
มาตรฐานที่ 6 ผู้เรียนมีทักษะในการทำงาน รักการทำงาน สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้และมีเจตคติที่ดีต่ออาชีพสุจริต	

การออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยจะครอบคลุมกิจกรรมการเรียนรู้ และการประเมินผลด้านความรู้ความเข้าใจ (K) ด้านทักษะกระบวนการ (P) และด้านคุณลักษณะอันพึงประสงค์ (A) ตามหลักสูตรแกนกลางฯ 2551 พร้อมทั้งออกแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผล รวมทั้งแบบบันทึกผลการเรียนรู้ด้านต่างๆ ไว้ครบถ้วน สอดคล้องกับมาตรฐานด้านคุณภาพผู้เรียน และตัวบ่งชี้ที่ต้องรับการประเมินภายนอกจาก สมศ. เช่น แบบบันทึกผลด้านการคิดวิเคราะห์ ด้านการอ่านและแสวงหาความรู้ ด้านสมรรถนะ และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตร เป็นต้น ผู้สอนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และใช้ประกอบการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง (Self Assessment Reports) จึงมั่นใจอย่างยิ่งว่า การนำแผนการจัดการเรียนรู้ฉบับนี้ไปเป็นแนวทางการจัดการเรียนการสอน จะช่วยพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนให้สูงขึ้นตามมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาทุกประการ

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า	
• การพัฒนาศักยภาพการคิดของผู้เรียน	พิเศษ 1-19	
• คำอธิบายรายวิชา	พิเศษ 20	
• โครงสร้างรายวิชา	พิเศษ 21-23	
• โครงสร้างแผนการจัดการเรียนรู้	พิเศษ 24-28	
หน่วยการเรียนรู้ที่ 1	ศาสนาต่างๆ	1-48
หน่วยการเรียนรู้ที่ 2	หลักธรรมาภิบาลความสุข	49-166
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3	เรียนรู้สิ่งที่ดี	167-210
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4	ศาสนิกชนที่ดีและศาสนพิธีน่ารู้	211-265
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5	กิจกรรมประชาธิปไตย	266-339
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6	กฎหมายน่ารู้	340-401
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7	วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง	402-468
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8	ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์	469-509
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9	ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	510-620
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	621-720
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	721-781
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12	ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย	782-895
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13	ลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	896-943

การพัฒนาศักยภาพการคิดของผู้เรียน

โดย เอกรินทร์ สีมหาศาล

1 การคิดและกระบวนการคิด

การคิดเป็นพฤติกรรมการทำงานทางสมองของมนุษย์ ในการเรียบเรียงข้อมูลความรู้และความรู้สึกนึกคิดที่เกิดจากกระบวนการเรียนรู้ผ่านการดู การอ่าน การฟัง การสังเกต การสัมผัส และการดึงข้อมูลความรู้ที่บรรจุอยู่ในสมองเดิม ตามประสบการณ์การเรียนรู้ที่ถูกสั่งสมมา

ทักษะการคิดจึงเป็นพฤติกรรมที่มนุษย์แสดงการกระทำออกมาได้อย่างชัดเจนมองเห็นเป็นรูปธรรม เช่น พฤติกรรมการสังเกต แสดงออกด้วยการเพ่งดูอย่างพิถีพิถัน หรือพฤติกรรมเปรียบเทียบ เป็นการนำลักษณะของสิ่งของตั้งแต่สองอย่างขึ้นไปมาเปรียบเทียบกัน เพื่อแสดงให้เห็นถึงสิ่งเหมือนหรือสิ่งต่าง เป็นต้น

ดังนั้น การคิดจึงเป็นพฤติกรรมซับซ้อนที่มีลักษณะแยกย่อยแตกต่างกันไป เช่น การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การคิดไตร่ตรองโดยใช้วิจารณญาณ ซึ่งล้วนเกี่ยวข้องกับกระบวนการทำงานของร่างกาย ประสาทสัมผัสทั้ง 5 และการเชื่อมโยงระหว่างข้อมูลที่รับรู้เข้ามาใหม่กับข้อมูลเก่าที่ถูกบรรจุอยู่ในคลังสมองของคนเราตลอดเวลา

หากเปรียบเทียบการทำงานของระบบคอมพิวเตอร์กับสมองมนุษย์หรืออาจเปรียบได้กับสมองคนกับสมองกล จะพบว่า การทำงานของสมองคน ประกอบด้วยความชาญฉลาด 3 ลักษณะ คือ

1. **ความสามารถในการเรียนรู้และสืบค้น (Tactical Intelligence)** ทั้งในรูปแบบการสังเกต การค้นหา การซักถาม การทดลองปฏิบัติ เป็นต้น
2. **ความสามารถในการแยกแยะคุณค่า (Emotional Intelligence)** ทั้งในรูปแบบการตัดสินใจ การลงมติ การแสดงความคิดเห็น วิพากษ์วิจารณ์ ด้วยอารมณ์ความรู้สึกที่เห็นด้วย หรือต่อต้าน หรือวางเฉย เป็นต้น
3. **ความสามารถในการประมวลเนื้อหาสาระ (Content Intelligence)** จากเรื่องราวที่เรียนรู้ใหม่ ผสมผสานกับประสบการณ์เดิมที่ถูกจัดเก็บอยู่ในสมอง โดยผ่านกระบวนการกลั่นกรอง และสังเคราะห์เป็นความรู้ใหม่ ที่มักประกอบไปด้วยความเข้าใจ เหตุผล และทัศนคติ ทั้งในเชิงบวกหรือเชิงลบ ซึ่งความรู้สึกนึกคิดต่อเรื่องราวต่างๆ นี้เองที่สมองกลของคอมพิวเตอร์ไม่สามารถทำงานได้เหมือนสมองของมนุษย์

การฝึกฝนกระบวนการเรียนรู้แก่ผู้เรียนจึงต้องกระตุ้นการทำงานและเสริมสร้างความสามารถของสมองทั้ง 3 ด้าน ที่กล่าวมา จึงจะบังเกิดผลการเรียนรู้ที่สมบูรณ์ คือ บังเกิดความรู้ความเข้าใจที่มีความชัดเจนยิ่งขึ้น บังเกิดความชำนาญในทักษะและการปฏิบัติได้คล่องแคล่วขึ้น และที่สำคัญบังเกิดค่านิยมคุณธรรมที่ออกมาขึ้นในจิตใจของผู้เรียน

๒ การสร้างศักยภาพในการคิดของสมอง

การจัดการเรียนการสอนตามจุดหมายของการปฏิรูปการเรียนรู้ทศวรรษที่ 2 และเป้าหมายการเรียนรู้ของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 มีจุดมุ่งหมายสำคัญ คือ การฝึกฝนให้ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดและการเรียนรู้ ผู้สอนต้องจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สัมพันธ์กับกระบวนการทำงานทางสมองของผู้เรียน (Brain Based Learning : BBL) โดยฝึกฝนพฤติกรรมกรคิดระดับต่างๆ ตามลำดับทักษะกระบวนการคิดที่เป็นแกนสำคัญ (Core Thinking Processes) ดังนี้

1. การสังเกตลักษณะของสิ่งต่างๆ
2. การสังเกตและระบุความเหมือน
3. การสังเกตและจำแนกความแตกต่าง
4. การจัดหมวดหมู่สิ่งของหรือตัวอย่างที่เข้าพวก
5. การระบุสิ่งของและจำแนกตัวอย่างที่ไม่เข้าพวก
6. การเปรียบเทียบและระบุข้อมูลความรู้ได้ถูกต้อง
7. การค้นหาสิ่งของที่มีลักษณะหมวดหมู่เดียวกัน
8. การรวบรวมและจัดลำดับสิ่งของตามขนาด
9. การรวบรวมและจัดลำดับเหตุการณ์ตามกาลเวลา
10. การยกตัวอย่างและการกล่าวอ้าง
11. การสรุปความหมายจากสิ่งที่อ่านหรือฟัง
12. การสรุปความหมายจากสิ่งที่สังเกตและพบเห็น
13. การวิเคราะห์เชื่อมโยงความสัมพันธ์
14. การวิเคราะห์รูปแบบและจัดลำดับความสำคัญ
15. การวิเคราะห์ข้อมูลและสร้างความรู้ความคิด
16. การนำเสนอข้อมูลความรู้ความคิดเป็นระบบ
17. การแยกแยะข้อเท็จจริง และรายละเอียดที่เป็นความคิดเห็น
18. การนิยามและการสรุปความ
19. การค้นหาความเชื่อพื้นฐานและการอ้างอิง
20. การแยกแยะรายละเอียดที่เชื่อมโยงสัมพันธ์กันและการใช้เหตุผล
21. การคิดวิเคราะห์ข้อมูลความรู้จากเรื่องี่อ่านอย่างมีวิจารณญาณ
22. การตั้งสมมติฐานและการตัดสินใจ
23. การทดสอบสมมติฐาน อธิบายสาเหตุและผลที่เกิดขึ้น
24. การพินิจพิเคราะห์ ทำความกระจ่าง และเสนอความคิดที่แตกต่าง
25. การคิดริเริ่มสร้างสรรค์ การจัดระบบและโครงสร้าง
26. การออกแบบสร้างสรรค์และการประยุกต์ดัดแปลง

รูปแบบการคิดทั้ง 26 ประเภทนี้ ผู้สอนสามารถนำมาสร้างเป็นจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน มอบหมายให้ผู้เรียนลงมือปฏิบัติและแสดงพฤติกรรมความคิดตามลำดับเนื้อหาการเรียนรู้ เหมาะสมกับวัยและจิตวิทยาการเรียนรู้ ตั้งแต่ระดับช่วงชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-3 ประถมศึกษาปีที่ 4-6 และระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1-6 ซึ่งจะสะท้อนออกมาได้อย่างชัดเจนว่า ผู้เรียนมีความสามารถคิดคล่อง คิดละเอียด คิดกว้าง คิดลึกซึ้ง คิดหลากหลาย และคิดสร้างสรรค์แตกต่างกันไปตามคุณลักษณะและภูมิหลังประสบการณ์การเรียนรู้ที่สั่งสมอยู่ในสมองเดิมของผู้เรียนแต่ละคน

๓ การพัฒนากระบวนการคิด

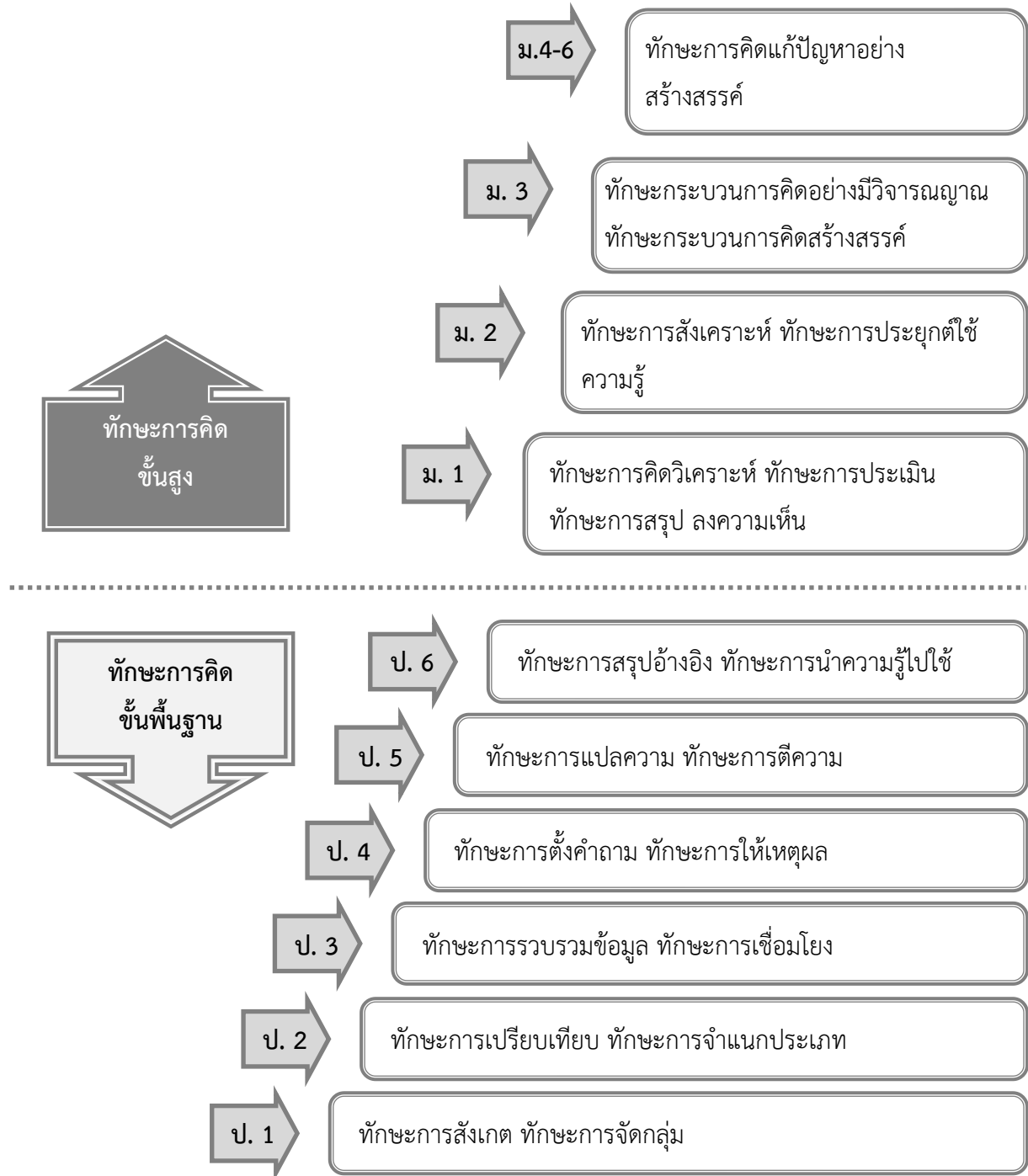
การคิดเป็น คิดคล่อง คิดได้ชัดเจน จนสามารถคิดเป็น ปฏิบัติเป็น และแก้ปัญหาได้ จะมีลักษณะเป็นกระบวนการ การพัฒนาการคิดแก่ผู้เรียนจึงเป็นการสอนกระบวนการและฝึกฝนวิธีการอย่างหลากหลายที่เป็นปัจจัยส่งเสริมเกื้อกูลกัน คือ

1. การสร้างความพร้อมด้านร่างกาย นับตั้งแต่การรับประทานอาหาร ดื่มน้ำ การหายใจ การผ่อนคลาย การฟัง เสียงดนตรีหรือฟังเพลง การบริหารสมองด้วยการบริหารร่างกายอย่างถูกวิธี
2. การสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการคิด การเสริมแรงให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และพัฒนาตนเอง
3. การจัดกิจกรรมและการสร้างเนื้อหาการเรียนรู้ที่เหมาะสมต่อการฝึกฝนวิธีการคิดรูปแบบต่างๆ โดยใช้การเรียนรู้กระตุ้นผ่านการสอนและการฝึกทักษะการคิด
4. การจัดกิจกรรมและกระบวนการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมการคิดตามทฤษฎีต่างๆ ที่ผ่านการวิจัยและพัฒนามาแล้ว เช่น ทฤษฎีปัญหา ทฤษฎีการสร้างความรู้ หลักเสริมสร้างความเป็นพหุสุด และหลักโยนิโสมนสิการของพุทธศาสนา การจัดกิจกรรมบูรณาการการสอนกับการฝึกทักษะการคิดในกลุ่มสาระต่างๆ และการเรียนรู้ผ่านการทำโครงการ เป็นต้น
5. การใช้เทคนิควิธีการที่ส่งเสริมและพัฒนาการคิดของผู้เรียน สอดแทรกในบทเรียนต่างๆ เช่น เทคนิคการใช้คำถาม การอภิปรายโดยใช้เทคนิคหมวก 6 ใบ การทำผังกราฟิก แผนภูมิความรู้ ผังมโนทัศน์ และการใช้กิจกรรมบริหารสมอง (brain gym) เป็นต้น ซึ่งมีผู้พัฒนาเทคนิควิธีการเหล่านี้และได้รับความนิยมนำมาใช้แพร่หลายในสถานศึกษาต่างๆ

หมายเหตุ : การสร้างศักยภาพการคิดผ่านการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการคิดให้แก่ผู้เรียนเป็นหัวใจสำคัญอย่างยิ่งของการปฏิรูปการศึกษา และยังใช้เกณฑ์ประเมินวิทยฐานะครู รวมทั้งมาตรฐานการปฏิบัติงานของวิชาชีพครู โปรดศึกษาวิธีการออกแบบการจัดการเรียนรู้ที่เน้นกระบวนการคิด จากคู่มือครูและแผนการจัดการเรียนรู้อิงมาตรฐาน ทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้และทุกรายวิชา ที่จัดพิมพ์เผยแพร่โดย บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด และศึกษาค้นคว้าจาก www.aksorn.com ได้ตลอดเวลา

จุดเน้นการพัฒนาทักษะการคิดของผู้เรียน

ตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561)

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

ทักษะการคิดที่นำมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้น
กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ป. 6

ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสร้างความรู้ ทักษะการนำความรู้ไปใช้ ทักษะการรวบรวมข้อมูล ทักษะการระบุ ทักษะการแปลความ
ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสำรวจค้นหา ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะกระบวนการคิด
อย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการคิดกว้าง ทักษะการคิดไกล ทักษะการจัดโครงสร้าง ทักษะการประเมิน ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้
ทักษะการสรุปผลความเห็น ทักษะการตีความ ทักษะการสรุปอ้างอิง ทักษะการตั้งคำถาม ทักษะการคัดแยก

ป. 5

ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการทำให้กระจ่าง ทักษะการนำความรู้ไปใช้ ทักษะการสรุปผลความเห็น ทักษะการสร้างความรู้ ทักษะการ
หาแบบแผน ทักษะการสำรวจค้นหา ทักษะการจัดโครงสร้าง ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการรวบรวมข้อมูล ทักษะการสำรวจ ทักษะ
การตีความ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการให้คำจำกัดความ ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการสังเกต ทักษะการให้เหตุผล
ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะกระบวนการคิดแก้ปัญหา ทักษะการสรุปอ้างอิง ทักษะการระบุ ทักษะการจำแนก
ประเภท ทักษะการประเมิน ทักษะการเรียงลำดับ

ป. 4

ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการนำความรู้ไปใช้ ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการสรุปผลความเห็น ทักษะการสร้างความรู้ ทักษะการ
เชื่อมโยง ทักษะการสำรวจค้นหา ทักษะการสังเกต ทักษะการตีความ ทักษะการรวบรวมข้อมูล ทักษะการสรุปย่อ ทักษะการ
เปรียบเทียบ ทักษะการตัดสินใจ ทักษะการระบุ ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการพยากรณ์ ทักษะการ
ประเมิน ทักษะการสรุปอ้างอิง ทักษะการเรียงลำดับ

ป. 3

ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการทำให้กระจ่าง ทักษะการนำความรู้ไปใช้ ทักษะการสรุปผลความเห็น ทักษะการสร้างความรู้ ทักษะการ
หาแบบแผน ทักษะการสำรวจค้นหา ทักษะการจัดโครงสร้าง ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการรวบรวมข้อมูล ทักษะการสำรวจ ทักษะ
การประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการให้คำจำกัดความ ทักษะการตีความ ทักษะการแปลความ ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการเปรียบเทียบ
ทักษะการตัดสินใจ ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ ทักษะการจัดกลุ่ม ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสังเกต ทักษะการ
จำแนกประเภท ทักษะการสรุปอ้างอิง

ป. 2

ทักษะการทำให้กระจ่าง ทักษะการหาแบบแผน ทักษะการรวบรวมข้อมูล ทักษะการสรุปผลความเห็น ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการ
หาความเชื่อพื้นฐาน ทักษะการนำความรู้ไปใช้ ทักษะการสำรวจค้นหา ทักษะการสังเกต ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการพิสูจน์ความ
จริง ทักษะการให้คำจำกัดความ ทักษะการตีความ ทักษะการแปลความ ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการจัดกลุ่ม
ทักษะการเปรียบเทียบ ทักษะการพยากรณ์ ทักษะการคัดแยก ทักษะการสร้างความรู้ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการระบุ
ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการสรุปย่อ

ป. 1

ทักษะการจัดโครงสร้าง ทักษะการรวบรวมข้อมูล ทักษะการให้เหตุผล ทักษะการนำความรู้ไปใช้ ทักษะการสำรวจค้นหา ทักษะการ
สังเกต ทักษะการให้คำจำกัดความ ทักษะการตีความ ทักษะการแปลความ ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการเชื่อมโยง ทักษะการ
เปรียบเทียบ ทักษะการประยุกต์ใช้ความรู้ ทักษะการระบุ ทักษะการจำแนกประเภท ทักษะการจัดระเบียบ ทักษะการสื่อสาร ทักษะ
กระบวนการคิดแก้ปัญหา ทักษะการสรุปผลความเห็น ทักษะการสังเคราะห์ ทักษะการสร้างความรู้

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2553). แนวทางการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการคิด
ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม
ระดับประถมศึกษา. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.

จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน
ตามนโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)

นโยบายปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552 - 2561)
วิสัยทัศน์ คนไทยได้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ
เป้าหมาย ภายในปี 2561 มีการปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ
<p style="text-align: center;">ประเด็นหลักของเป้าหมายปฏิรูปการศึกษา</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาคุณภาพ มาตรฐานการศึกษา และการเรียนรู้ของคนไทย 2. เพิ่มโอกาสทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ 3. ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบริหารและการจัดการศึกษา
<p style="text-align: center;">กรอบแนวทางในการปฏิรูปการศึกษา และการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. พัฒนาคุณภาพคนไทยยุคใหม่ 2. พัฒนาคุณภาพครูยุคใหม่ 3. พัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ใหม่ 4. พัฒนาคุณภาพการบริหารจัดการใหม่

**หลักสูตรแกนกลางการศึกษา
 ชั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551**

- เป้าหมายหลักสูตร/คุณภาพผู้เรียน
- การจัดการเรียนรู้
- การวัดและประเมินผลการเรียนรู้

**นโยบายด้านการศึกษาของรัฐบาล
 มุ่งเน้นให้ผู้เรียน**

- มีความสามารถในการรับรู้
- รักที่จะเรียนรู้ในรูปแบบที่หลากหลาย
- สนุกกับการเรียนรู้
- มีโอกาสได้เรียนรู้นอกห้องเรียน
 อย่างสร้างสรรค์

จุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

- **ด้านความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียน**
 โรงเรียนจะต้องประกันได้ว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะของผู้เรียนตามจุดเน้น
- **แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน**
- **ด้านการจัดการเรียนรู้**
 1. โรงเรียนจะต้องจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีความสามารถ ทักษะ และคุณลักษณะที่เป็นจุดเน้น พร้อมทั้งผลักดัน ส่งเสริม ให้ครูผู้สอนออกแบบและจัดการเรียนรู้ตามความถนัด ความสนใจ เต็มศักยภาพของผู้เรียน
 2. การจัดการเรียนรู้พึงจัดให้เชื่อมโยงกับวิถีชีวิต เน้นการปฏิบัติจริงทั้งในและนอก ห้องเรียน โดยจัดกิจกรรมนอกห้องเรียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 ของเวลาเรียน
 3. ใช้สื่อ เทคโนโลยีที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนสนุกกับการเรียน และเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจ
 4. แสวงหาความร่วมมือจากชุมชน จัดแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นมาร่วมในการจัดการเรียนรู้
 5. ผู้บริหารต้องเป็นผู้นำทางวิชาการ ตลอดจนกำกับ ดูแล นิเทศการจัดการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุง พัฒนาการเรียน การสอนของครู
- **ด้านการวัดและประเมินผล**
 ครูทุกคนวัดผลและประเมินผลผู้เรียนเป็นรายบุคคลตามจุดเน้นด้วยวิธีการและเครื่องมือที่หลากหลาย เน้นการประเมินสภาพจริงใช้ผลการประเมินพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง และรายงานคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นอย่างเป็นระบบ

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

การขับเคลื่อนหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2551 และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) ให้ประสบผลสำเร็จตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน โดยให้ทุกภาคส่วนร่วมกันดำเนินการ กระทรวงศึกษาธิการได้กำหนดจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังนี้

ทักษะความสามารถ	คุณลักษณะ	
	จุดเน้นตามช่วงวัย	คุณลักษณะตามหลักสูตร
<p>ม. 4-6 แสวงหาความรู้ เพื่อแก้ปัญหาใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ใช้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาอังกฤษ) มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิตทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย</p>	<ul style="list-style-type: none"> ➤ มุ่งมั่นในการศึกษา และการทำงาน ➤ อยู่อย่างพอเพียง ➤ ใฝ่เรียนรู้ ➤ ใฝ่ดี 	<ul style="list-style-type: none"> ➤ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ➤ ซื่อสัตย์สุจริต ➤ มีวินัย ➤ ใฝ่เรียนรู้ ➤ อยู่อย่างพอเพียง ➤ มุ่งมั่นในการทำงาน ➤ รักความเป็นไทย ➤ มีจิตสาธารณะ
<p>ม. 1-3 แสวงหาความรู้ด้วยตนเองใช้เทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ มีทักษะการคิดขั้นสูง ทักษะชีวิต ทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย</p>		
<p>ป. 4-6 อ่านคล่อง เขียนคล่อง คิดเลขคล่อง ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิตทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย</p>		
<p>ป. 1-3 อ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็นมีทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน ทักษะชีวิตทักษะการสื่อสารอย่างสร้างสรรค์ตามช่วงวัย</p>		

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

การดำเนินการตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนในการขับเคลื่อนหลักสูตร และการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง (พ.ศ. 2552-2561) สู่การปฏิบัติในสถานศึกษานั้น ครูเป็นบุคลากรสำคัญที่สุด ในการดำเนินการ ในระดับห้องเรียนในการจัดการเรียนรู้ การวัดและประเมินผล เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุเป้าหมายตามจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ดังแผนภูมิ

แนวทางการปฏิบัติระดับสถานศึกษา

<p>1 ทำความเข้าใจให้กระจ่าง</p>	<ul style="list-style-type: none"> • นโยบาย ยุทธศาสตร์ เป้าหมายการพัฒนาผู้เรียน • แนวทางการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น • บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้อง • การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน
<p>2 ตรวจสอบ ทบทวน วิเคราะห์จุดเด่น จุดพัฒนา</p>	<ul style="list-style-type: none"> • คุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษา • คุณภาพผู้เรียนแยกเป็นรายวิชาและระดับชั้น • จุดเด่น จุดพัฒนาของสถานศึกษา • จุดเด่น จุดพัฒนาของผู้เรียน
<p>3 กำหนดเป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามจุดเน้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ปีการศึกษา 2553 ระยะที่ 1 • ปีการศึกษา 2554 ระยะที่ 2, 3 • ปีการศึกษา 2555 ระยะที่ 4, 5
<p>4 กำหนดภาระงาน การพัฒนาคุณภาพตามจุดเน้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ทบทวน ออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ • ทบทวน ปรับโครงสร้างเวลาเรียน ตารางเรียน • ออกแบบการเรียนรู้ทั้งในและนอกห้องเรียน • การวัดผลและประเมินผลตามหลักสูตรและจุดเน้น
<p>5 ดำเนินการ พัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามจุดเน้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ดำเนินการพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรที่ออกแบบ • นิเทศ กำกับ ติดตาม และประเมินระหว่างการทำงานปฏิบัติตามแผน • วัดผลและประเมินผลผู้เรียนตามจุดเน้น
<p>6 ตรวจสอบ ปรับปรุง พัฒนา</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ตรวจสอบ ปรับปรุง พัฒนา • นำผลการตรวจสอบ ปรับปรุงไปใช้พัฒนา
<p>7 สรุป และรายงานผล การพัฒนาผู้เรียน</p>	<ul style="list-style-type: none"> • ผลการดำเนินงาน • ความภาคภูมิใจ และความสำเร็จ • ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไข

แนวทางการปฏิบัติระดับสถานศึกษา

ขั้นที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
1. ทำความเข้าใจให้กระจ่าง	<ol style="list-style-type: none"> นโยบาย จุดเน้น ยุทธศาสตร์ และเป้าหมายการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น แนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น บทบาทหน้าที่ของผู้เกี่ยวข้องทั้งในและนอกโรงเรียน แนวทางการออกแบบหลักสูตร และตารางการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น 	<ol style="list-style-type: none"> ประชุมชี้แจง ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่างๆ ทั้งในระดับสถานศึกษา และชุมชน 	<ol style="list-style-type: none"> ผู้ที่เกี่ยวข้องมีความตระหนัก เห็นความสำคัญในบทบาทของตนเอง มีความเข้าใจในการนำจุดเน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนไปสู่การปฏิบัติ มีความร่วมมือในระดับองค์กรและชุมชน ครุมีความรู้ ความเข้าใจในการออกแบบหลักสูตร และปรับตารางเรียนให้เหมาะสมกับจุดเน้น มีการปรับพฤติกรรมกรรมการเรียนการสอนตามแนวทางปฏิรูปการศึกษา รอบสอง
2. ตรวจสอบ ทบทวน วิเคราะห์ จุดเด่น จุดพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> คุณภาพผู้เรียนในภาพรวมของสถานศึกษาทั้งจุดเด่นและจุดพัฒนา เช่น ผลการประเมินในระดับชาติ สมศ. เขตพื้นที่ การศึกษา โรงเรียน ฯลฯ ผลการเรียนของผู้เรียนแยกเป็นระดับชั้นและรายวิชา ระดับสถานศึกษา เขตพื้นที่การศึกษา ฯลฯ 	<ol style="list-style-type: none"> ตรวจสอบ เอกสารข้อมูลต่างๆ วิเคราะห์ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ประชุมเชิงปฏิบัติการ ประชุมสัมมนา 	<ol style="list-style-type: none"> ข้อมูลสารสนเทศ จุดเด่น จุดพัฒนาด้านคุณภาพผู้เรียน สถานศึกษา และครูผู้สอน
3. กำหนด เป้าหมาย การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น	<ol style="list-style-type: none"> ตัวชี้วัดภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ระยะที่ 1 ภาคเรียนที่ 2/2553 ตัวชี้วัดภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ระยะที่ 2 ภาคเรียนที่ 1/2554 ตัวชี้วัดภาพความสำเร็จของสถานศึกษา ระยะที่ 3 ภาคเรียนที่ 2/2554 	<ol style="list-style-type: none"> ประชุมวางแผน จัดทำแผนพัฒนาคุณภาพ 	<p>เป้าหมายสถานศึกษา และมีแผนการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นในแต่ละระยะที่สอดคล้องกับบริบท และศักยภาพของสถานศึกษา/ผู้เรียน</p>

ขั้นที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
	4. ตัวชี้วัดภาพความสำเร็จของ สถานศึกษา ระยะที่ 4 ภาค เรียนที่ 1/2555 5. ตัวชี้วัดภาพความสำเร็จของ สถานศึกษา ระยะที่ 5 ภาค เรียนที่ 2/2555		
4. กำหนด ภาระงาน การพัฒนา คุณภาพ ตาม จุดเน้น	1. ทบทวนจุดแข็ง จุดอ่อนของ องค์ประกอบ เช่น วิสัยทัศน์ โครงสร้างเวลาเรียน การจัด รายวิชา/กิจกรรมเพิ่มเติม การ จัดตารางเรียน ฯลฯ 2. ออกแบบหลักสูตรการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนตามจุดเน้น (พิจารณาได้ จากตัวอย่าง 4 ลักษณะ) 3. ปรับโครงสร้างเวลาเรียน และ ตารางเรียนให้สอดคล้องกับ หลักสูตรการเรียนรู้ที่ออกแบบไว้ 4. ออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนตามจุดเน้นทั้งในและนอก ห้องเรียน 5. จัดทำ จัดทำสื่อ แหล่งเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ 6. ออกแบบการวัดและประเมิน ผลที่หลากหลายและเหมาะสม กับผู้เรียนโดยเน้นการประเมิน สภาพจริง	1. ประชุม ทบทวน หลักสูตรฯ และปรับปรุง หลักสูตร 2. ประชุม ปฏิบัติการ ปรับโครงสร้าง เวลาเรียน และจัดทำ แผนการ เรียนรู้ 3. สํารวจ จัดหา พัฒนาสื่อและ แหล่งการ เรียนรู้	1. สถานศึกษามีหลักสูตรการเรียนรู้ ที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนตามจุดเน้น 2. ตารางเรียนใหม่ 3. ครูผู้สอนมีวิธีการจัดการเรียนรู้ที่ หลากหลายตามจุดเน้น 4. สื่อ แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย 5. มีเครื่องมือ วิธีการวัดผล และ ประเมินผลตามจุดเน้น
5. ดำเนินการ พัฒนา คุณภาพ ผู้เรียน ตาม จุดเน้น	1. จัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรและ ตารางเรียนที่ออกแบบไว้ โดย เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตามจุดเน้น 2. วัดและประเมินผลความก้าวหน้า ของผู้เรียนระหว่างเรียน 3. วัดและประเมินผลคุณภาพ ผู้เรียนตามตัวชี้วัดของจุดเน้น	1. ครูจัดกิจกรรม การเรียนรู้ อย่างหลากหลาย ทั้งในและนอก ห้องเรียน 2. ออกแบบการ วัดและประเมิน ผลที่สอดคล้อง	1. ผู้เรียนได้รับการพัฒนาตาม จุดเน้น 2. ครูมีรูปแบบและนวัตกรรม จัดการเรียนรู้ที่นำไปพัฒนา คุณภาพผู้เรียนได้ตามจุดเน้น

ชั้นที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
6. ตรวจสอบ ปรับปรุง พัฒนา	<p>1. ตรวจสอบ ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นในชั้นที่ 5</p> <ul style="list-style-type: none"> - การใช้หลักสูตรการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น - การใช้โครงสร้างเวลาเรียนและตารางเรียนตามรูปแบบของหลักสูตรการเรียนรู้ - การจัดการเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกห้องเรียน - การวัดและประเมินผลที่เน้นการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น <p>2. นำผลการตรวจสอบปรับปรุงจุดอ่อน และพัฒนาจุดเด่น</p>	<p>1. ประชุมครูเพื่อประเมินผล การนำหลักสูตรไปใช้</p> <p>2. ผู้ที่เกี่ยวข้อง ประเมินตนเอง</p> <p>3. ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้</p>	<p>1. หลักสูตรและการจัดการเรียนรู้ได้รับการพัฒนา</p> <p>2. กระบวนการบริหารหลักสูตรมีการขับเคลื่อน</p> <p>3. ผู้เรียนมีการพัฒนาตามจุดเน้น</p>
7. สรุป และ รายงานผล การพัฒนา ผู้เรียน	<p>1. สรุปผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นในด้านการดำเนินงาน ผลการดำเนินงาน ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ</p> <p>2. รายงานผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น เมื่อสิ้นสุดตามระยะที่ 1-5</p> <p>3. นำผลจากรายงานไปใช้ในการวางแผนและพัฒนา</p>	<p>1. ประชุมสัมมนาแลกเปลี่ยนเรียนรู้</p> <p>2. นำเสนอผลงานคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น</p> <p>3. จัดนิทรรศการแสดงผลงานหรือประชาสัมพันธ์ผลงานสู่สาธารณชน</p> <p>4. สรุป รายงานผล เสนอผู้ที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>1. มีผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น</p> <p>2. มีแนวทางและนวัตกรรมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น</p> <p>3. มีหลักฐานและร่องรอยในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น</p> <p>4. มีความภาคภูมิใจในความสำเร็จ</p> <p>5. ได้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนา</p>

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

แนวทางการปฏิบัติระดับห้องเรียน

<p>1 ตรวจสอบ ทบทวนรายวิชา และกิจกรรมในความรับผิดชอบ</p>	<ul style="list-style-type: none"> • โครงสร้างรายวิชา ตารางเรียน • หน่วยการเรียนรู้ แผนการจัดกิจกรรม และโครงการ • สื่อ และแหล่งการเรียนรู้
<p>2 วิเคราะห์ผู้เรียน รายบุคคล</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จัดทำข้อมูลสารสนเทศระดับชั้นเรียน • จัดกลุ่มการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น
<p>3 กำหนดแนวทางการจัดการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับจุดเน้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> • รูปแบบกิจกรรมในและนอกห้องเรียน • หน่วยการเรียนรู้ กิจกรรมโครงการ • แผนการจัดการเรียนรู้
<p>4 ดำเนินการจัดการเรียนรู้</p>	<ul style="list-style-type: none"> • จัดการเรียนรู้ตามแนวทางที่ออกแบบ • วัดและประเมินผลการพัฒนาผู้เรียน • วิจัย และนวัตกรรมการเรียนรู้ • นิเทศ ติดตาม และแลกเปลี่ยนเรียนรู้
<p>5 นำเสนอผลการพัฒนา ผู้เรียนตามจุดเน้น</p>	<ul style="list-style-type: none"> • รายงานผลการพัฒนาผู้เรียนรายบุคคล/กลุ่ม • รายงานผลการพัฒนาตามจุดเน้น • รายงานการพัฒนาวิจัย/นวัตกรรมการเรียนรู้ • รายงานภาพความสำเร็จ อุปสรรค และปัญหา

แนวทางการปฏิบัติระดับห้องเรียน

ชั้นที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
1. ตรวจสอบ ทบทวนรายวิชา และกิจกรรมใน ความรับผิดชอบ	<ol style="list-style-type: none"> 1. โครงสร้างรายวิชา โครงสร้างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2. ตารางเรียนหน่วยการเรียนรู้ 3. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและแผนปฏิบัติการโครงการต่างๆ 4. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5. คุณภาพผู้เรียนทุกระดับทั้งในภาพรวมและแยกรายวิชา เช่น NT, O-Net, สมศ., เขตพื้นที่ การศึกษา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษาเอกสาร ข้อมูลต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น 2. วิเคราะห์จุดเด่น จุดพัฒนาทุกด้าน 3. นำข้อมูลของสถานศึกษา มาเปรียบเทียบกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นของ สพฐ. 4. ตรวจสอบความสอดคล้องของสื่อแหล่งการเรียนรู้ฯ สถานศึกษาที่ปรับปรุงใหม่และสิ่งที่ใช้อยู่เดิม 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ได้จุดเด่น จุดพัฒนาของรายวิชาและกิจกรรมในความรับผิดชอบ 2. ได้แนวทางการปรับปรุง/พัฒนา รายวิชาและกิจกรรมให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นของ สพฐ. และสถานศึกษา 3. มีข้อมูลพื้นฐานในการกำหนดทิศทางการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้น
2. วิเคราะห์	<ol style="list-style-type: none"> 1. ข้อมูลด้านสติปัญญา ทักษะความสามารถ แลคุณลักษณะ 2. สุขภาพ ร่างกาย 3. พื้นฐานครอบครัว เศรษฐกิจ 4. สังคม เพื่อน และผู้เกี่ยวข้อง 5. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน 6. ผลงานที่ภาคภูมิใจประสบความสำเร็จ 7. ผลกระทบที่เป็นปัญหา 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ศึกษา รวบรวมข้อมูลรายบุคคล โดยวิธีการดังนี้ <ul style="list-style-type: none"> - ตรวจสอบจากข้อมูลเอกสารของสถานศึกษา และ Portfolio นักเรียน - สอบถาม - สัมภาษณ์ - สังเกต ฯลฯ 2. วิเคราะห์จุดเด่น จุดด้อยของผู้เรียนรายบุคคล 3. จัดกลุ่มผู้เรียน โดยให้แต่ละกลุ่มมีความสอดคล้องใกล้เคียงกันตามจุดเน้นระดับชั้น 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีข้อมูลพื้นฐานของผู้เรียนเป็นรายบุคคล 2. มีข้อมูลที่เป็นจุดเด่น จุดพัฒนาของผู้เรียนรายบุคคล และรายกลุ่ม 3. มีหลักฐาน ร่องรอยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลรายกลุ่มอย่างเป็นรูปธรรม

ขั้นที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
3. กำหนด แนวทางการ จัดการเรียนรู้ที่ สอดคล้องกับ จุดเน้น	1. หน่วยการเรียนรู้ 2. แผนการจัดการเรียนรู้ 3. แผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน 4. แผนปฏิบัติการโครงการและ กิจกรรมพิเศษต่างๆ 5. สื่อ แหล่งการเรียนรู้ ภูมิปัญญา 6. การวัดและประเมินผล	1. ออกแบบการจัดการ เรียนรู้และการจัด กิจกรรมที่หลากหลาย เหมาะสมกับจุดเน้นการ พัฒนาผู้เรียน และ ตารางเรียนที่กำหนด 2. จัดทำ จัดหาสื่อ แหล่ง การเรียนรู้ฯ ให้สอดคล้อง กับกิจกรรมการเรียนรู้ที่ ออกแบบ 3. ออกแบบเครื่องมือวัดผล และประเมินผลที่ หลากหลาย โดยเน้น การประเมินสภาพจริง ในระดับชั้นเรียน	1. มีแนวทางในการพัฒนา ผู้เรียนเป็นรายบุคคล และรายกลุ่มสอดคล้อง ตามจุดเน้น 2. มีรูปแบบการจัดการ เรียนรู้ที่เหมาะสมกับ ผู้เรียนตามจุดเน้น 3. มีสื่อ แหล่งการเรียนรู้ที่ หลากหลายสอดคล้อง ตามจุดเน้น 4. มีเครื่องมือวัดและ ประเมินคุณภาพผู้เรียน ตามจุดเน้น
4. ดำเนินการ จัดการ เรียนรู้	1. การจัดการเรียนรู้ตามจุดเน้น ทั้งในและนอกห้องเรียน 2. การประเมินความก้าวหน้าของ ผู้เรียน 3. การประเมินคุณภาพผู้เรียน ตามจุดเน้น 4. การพัฒนานวัตกรรมการ เรียนรู้ 5. การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียนในระดับชั้นเรียน 6. การนิเทศ แลกเปลี่ยนเรียนรู้	1. จัดการเรียนรู้ในห้องเรียน ตามแผนการจัดการ เรียนรู้ 2. จัดกิจกรรมนอกห้องเรียน ที่ส่งเสริมจุดเน้นตาม ศักยภาพผู้เรียน 3. วัดและประเมินผล ความก้าวหน้าของ ผู้เรียนและประเมิน คุณภาพตามจุดเน้น 4. พัฒนานวัตกรรมการ เรียนรู้ที่ช่วยให้เกิดการ พัฒนาเต็มตามศักยภาพ ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม 5. นำผลการประเมินไปใช้ พัฒนาและแก้ไขปัญหา ผู้เรียนตาม กระบวนการวิจัย 6. ครูผู้สอนและผู้เกี่ยวข้องมี การนิเทศแลกเปลี่ยน เรียนรู้ โดยเน้นการ สร้างความร่วมมือ	1. ผู้เรียนมีทักษะความ สามารถและคุณลักษณะ ตามจุดเน้น 2. ชุมชนมีส่วนร่วมในการ จัดการเรียนรู้ 3. มีการใช้นวัตกรรมการ เรียนรู้ตามจุดเน้น 4. ผู้เรียนได้แสดงออก ตามศักยภาพของ ตนเอง 5. มีการพัฒนาคุณภาพ ผู้เรียน โดยใช้ กระบวนการวิจัย 6. มีการสร้างความร่วมมือ ระหว่างครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง 7. มีการนำหลักสูตรการ เรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติ

ขั้นที่	ประเด็นที่เกี่ยวข้อง	วิธีการ	ผลที่ได้รับ
5. นำเสนอผลการพัฒนา	<ol style="list-style-type: none"> 1. ผลการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นรายบุคคลและรายกลุ่ม 2. ผลการพัฒนานวัตกรรมการเรียนรู้ 3. ผลการวิจัยในชั้นเรียน 4. ผลการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้อิงระดับห้องเรียน 	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินผลการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนตามจุดเน้นด้วยวิธีการต่างๆ 2. วิเคราะห์และสรุปผลการพัฒนาผู้เรียนทั้งรายกลุ่มและรายบุคคลตามจุดเน้น 3. นำผลการพัฒนาผู้เรียนไปจัดทำเป็นข้อมูลในระดับห้องเรียนเพื่อใช้ในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น 4. สรุปผลการนำนวัตกรรมการเรียนรู้และการวิจัยในชั้นเรียน 5. จัดทำรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นระดับห้องเรียนในความรับผิดชอบ 6. จัดทำรายงานผลการพัฒนาหลักสูตรการเรียนรู้อิงระดับห้องเรียนในความรับผิดชอบ 	<ol style="list-style-type: none"> 1. มีผลการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้นในทุกมิติทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม และระดับห้องเรียน 2. มีหลักสูตรการเรียนรู้อิงระดับห้องเรียนที่เป็นตัวอย่างในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น 3. มีการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น 4. มีรูปแบบความร่วมมือของครูและผู้ที่เกี่ยวข้อง 5. มีเอกสารรายงาน และข้อมูลสารสนเทศที่เป็นร่องรอย หลักฐานในการพัฒนาผู้เรียนตามจุดเน้น

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). **แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ**. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

แนวทางการประเมินตามจุดเน้นคุณภาพผู้เรียน

ทักษะการคิด

จุดเน้น : ทักษะการคิดขั้นพื้นฐาน

ชั้น	ความสามารถและทักษะ	วิธีการวัดและประเมินผล		
		วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ป. 1	ทักษะการสังเกต และ ทักษะการจัดกลุ่ม	1. ให้ผู้เรียนสังเกต รูปภาพผลไม้ หรือ สัตว์ ฯลฯ แล้วให้ ผู้เรียนจัดกลุ่ม รูปภาพ ผลไม้ หรือ สัตว์ ฯลฯ พร้อมกับ บอกเหตุผลใน การ จัดกลุ่ม หรือ 2. จัดวัสดุหรือสิ่งของ ให้ผู้เรียนสังเกตแล้ว ให้ผู้เรียนจัดกลุ่ม วัสดุหรือสิ่งของ พร้อมกับบอก เหตุผลในการจัด กลุ่มโดยมีครูคอย สังเกตการณ์การจัด กลุ่มและการอธิบาย เหตุผลในการจัด กลุ่มของ ผู้เรียน ฯลฯ	- แบบทดสอบ - แบบบันทึก การสังเกตจัดกลุ่ม และบอกเหตุผล การจัดกลุ่ม	ผ่าน : ผู้เรียนจัดกลุ่ม และบอกเหตุ ผลได้ถูกต้องและเหมาะสม หมายเหตุ เกณฑ์การประเมินอาจจะ จัดเป็น ระดับคุณภาพก็ได้ ถ้าหากมีการจัดกลุ่มหรือ บอกเหตุผลหลายรายการ เช่น ถ้าหากมีการสังเกตแล้ว สามารถจัดกลุ่มและบอกเหตุ ผลได้ 6 รายการ อาจ กำหนดเกณฑ์การประเมิน ดังนี้ ระดับ 1 จัดกลุ่ม แต่บอก เหตุผลไม่ได้ ระดับ 2 จัดกลุ่มและบอก เหตุผลได้ 1-2 รายการ (ผ่าน) ระดับ 3 จัดกลุ่มและบอก เหตุผลได้ 3-4 รายการ ระดับ 4 จัดกลุ่มและบอก เหตุผลได้ 5-6 รายการ

ชั้น	ความสามารถ และ ทักษะ	วิธีการวัดและประเมินผล		
		วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ป. 2	ทักษะการเปรียบเทียบ และทักษะการจำแนก	<p>1. ให้ผู้เรียนสังเกต รูปภาพ วัสดุ หรือ สิ่งของ ฯลฯ ที่มี ขนาดให้นักเรียน เปรียบเทียบต่างกัน แล้วขนาดหรือความ สูงและจำแนก รูปภาพ วัสดุ หรือ สิ่งของ ฯลฯ ที่มี ลักษณะเหมือนกัน หรือคล้ายกันพร้อม กับบอกเหตุผล หรือ</p> <p>2. ให้นักเรียนสังเกต วัสดุ หรือสิ่งของ ซึ่ง วัสดุหรือสิ่งของที่ นำมาให้นักเรียน สังเกตเป็นวัสดุหรือ สิ่งของชนิดเดียวกัน เช่น ก้อนหิน ไม้ ติงสอ ปากกา ฯลฯ แต่มีขนาด หรือมี ความสูง หรือความ ยาวต่างกัน แล้วให้ ผู้เรียนเปรียบเทียบ ขนาด หรือความสูง หรือความยาวจาก นั้นให้ผู้เรียนจำแนก สิ่งของที่ไม่เหมือนกัน หรือแตกต่างกันไว้ เป็นหมวดหมู่พร้อม กับอธิบายเหตุผล การจำแนก ครู สังเกตการณ์ เปรียบเทียบและการ จำแนกของผู้เรียน ฯลฯ</p>	<p>- แบบทดสอบ</p> <p>- แบบบันทึก การสังเกต การเปรียบเทียบ และการจำแนก</p>	<p>ผ่าน :</p> <p>ผู้เรียนเปรียบเทียบ หรือจำแนก และบอกเหตุ ผลได้ถูกต้อง และเหมาะสม</p> <p>หมายเหตุ</p> <p>เกณฑ์การประเมินอาจจะ จัดเป็นระดับคุณภาพก็ได้ ถ้าหากมีการเปรียบเทียบ หรือจำแนกแล้วบอกเหตุผล หลายรายการ เช่น ถ้าหากมี การสังเกตแล้วสามารถ เปรียบเทียบ หรือจำแนก แล้วบอกเหตุผลได้ 8 รายการ อาจกำหนดเกณฑ์การ ประเมิน ดังนี้</p> <p>ระดับ 1 เปรียบเทียบ หรือ จำแนกแต่บอก เหตุผลไม่ได้</p> <p>ระดับ 2 เปรียบเทียบ หรือ จำแนกแล้วบอก เหตุผลได้ 1-3 รายการ (ผ่าน)</p> <p>ระดับ 3 เปรียบเทียบ หรือ จำแนกแล้วบอก เหตุผลได้ 4-5 รายการ</p> <p>ระดับ 4 เปรียบเทียบ หรือ จำแนกแล้วบอกเหตุ ผลได้ 6-8 รายการ</p>

ชั้น	ความสามารถ และทักษะ	วิธีการวัดและประเมินผล		
		วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ป. 3	ทักษะการรวบรวม ข้อมูล และทักษะ การเชื่อมโยง	<ol style="list-style-type: none"> 1. ให้ผู้เรียนวางแผน/ ออกแบบ กำหนด จุดประสงค์ วิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูล และนำเสนอข้อมูล จาก สถานการณ์ที่ กำหนดให้ 2. ให้ผู้เรียนเลือกข้อมูล ที่เกี่ยวข้องสัมพันธ์กัน และบอกความหมาย ของข้อมูลโดยอาศัย ความรู้ และประสบการณ์ เดิมของตนเองพร้อม กับอธิบายเหตุผล ประกอบ 	- แบบทดสอบ สถานการณ์ ปฏิบัติจริง	<p>ผ่าน :</p> <ul style="list-style-type: none"> - ผู้เรียนวางแผน/ออกแบบ กำหนดจุดประสงค์ วิธีการ เก็บรวบรวมข้อมูล และ นำเสนอข้อมูลได้เหมาะสม ตามประเด็นที่กำหนด - ผู้เรียนเลือกข้อมูลที่ เกี่ยวข้อง สัมพันธ์กัน และ บอกความหมาย และ อธิบายเหตุผลของข้อมูล ได้เหมาะสม
ป. 6	ทักษะการสรุป อ้างอิง และทักษะ การนำความรู้ไปใช้	<ol style="list-style-type: none"> 1. ประเมินทักษะการ สรุปอ้างอิง โดยการ กำหนดสถานการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ จากหนังสือพิมพ์ ข้อความจากโฆษณา แล้วให้ผู้เรียนสรุป ความเป็นไปได้ พร้อมกับสรุปข้อ อ้างอิงจากแหล่งข้อมูล ที่เชื่อถือได้ 2. กำหนดเนื้อหาหรือ เรื่องราวให้ผู้เรียน อ่าน แล้วให้ผู้เรียน สรุป และบอกวิธีการ ที่จะนำไปใช้ในชีวิต ประจำวันโดยการต่อ ยอดจากเนื้อหา หรือเรื่องราวที่อ่าน 	- แบบทดสอบ การสรุปอ้างอิง - แบบทดสอบการ นำความรู้ไปใช้	<p>ผ่าน :</p> <ul style="list-style-type: none"> - สรุปสถานการณ์ หรือ เรื่องราวต่างๆ และมีกร อ้างอิง แหล่งข้อมูลได้ เหมาะสม - สรุปและบอกวิธีการนำ ข้อสรุปจากสถานการณ์ หรือเรื่องราวต่างๆ ไปใช้ ในชีวิตประจำวันได้ เหมาะสม

จุดเน้น : ทักษะการคิดขั้นสูง

ชั้น	ความสามารถ และ ทักษะ	วิธีการวัดและประเมินผล		
		วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ม. 1	ทักษะการวิเคราะห์ ทักษะการประเมิน และทักษะการสรุป ความคิดเห็น	<ol style="list-style-type: none"> ประเมินทักษะการคิดวิเคราะห์ โดยการกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียน แล้วตั้งคำถามให้ผู้เรียนวิเคราะห์ กำหนดสถานการณ์หรือคำถามแล้วให้ผู้เรียนประเมินหรือตัดสิน กำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนแล้วตั้งคำถามให้ผู้เรียนสรุปและพ ร ้อม กั บ อธิบายเหตุผล 	- แบบทดสอบ สถานการณ์	ผ่าน : <ol style="list-style-type: none"> วิเคราะห์ข้อมูลจากสถานการณ์ได้เหมาะสม สรุปและอธิบายเหตุผลได้เหมาะสม
ม. 4-6	ทักษะการคิด แก้ปัญหา อย่างสร้างสรรค์	ประเมินทักษะการคิดแก้ปัญหา โดยการกำหนดสถานการณ์ให้ผู้เรียนแก้ปัญหา โดยเน้นการแก้ปัญหาเชิงบวกที่เป็นวิธีการที่สร้างสรรค์ และมีความเป็นไปได้ในการนำไปใช้แก้ปัญหาในชีวิตจริง	- แบบทดสอบ สถานการณ์ที่เน้นการคิดแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์	ผ่าน : ผู้เรียนแก้ปัญหาจากสถานการณ์ที่กำหนดให้ได้เหมาะสมอย่างสร้างสรรค์ และมีความเป็นไปได้ในการแก้ปัญหาในชีวิตจริง

ที่มา : สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา. (2553). แนวทางการนำจุดเน้นการพัฒนาผู้เรียนสู่การปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ.

รายวิชา **สังคมศึกษา**

กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

ภาคเรียนที่ 1-2

รหัสวิชา ส16101

เวลา 80 ชั่วโมง/ปี

ศึกษา วิเคราะห์ เรื่องความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ และความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ ประวัติศาสตร์ หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ พิธีกรรมทางศาสนา กฎหมายที่เกี่ยวกับชีวิตประจำวัน ประโยชน์ของการปฏิบัติตนตามกฎหมาย ความหมาย ประเภท การเปลี่ยนแปลง ความแตกต่าง การอนุรักษ์วัฒนธรรม ชั่วและเหตุการณ์ การปกครองส่วนท้องถิ่น กิจกรรมประชาธิปไตย การเลือกตั้ง บทบาทของผู้ผลิตและผู้บริโภค การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน ระบบเศรษฐกิจ หน่วยเศรษฐกิจ ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ภาษี สิทธิผู้บริโภคและผู้ใช้แรงงาน การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจ ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับภัยธรรมชาติ ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของไทย สิ่งแวดล้อม ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมและผลกระทบที่เกิดขึ้น แนวการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

โดยใช้กระบวนการคิด กระบวนการสืบค้นข้อมูล กระบวนการปฏิบัติ กระบวนการทางสังคม กระบวนการกลุ่ม กระบวนการแก้ปัญหา

เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ สามารถนำไปปฏิบัติในการดำเนินชีวิต มีคุณธรรมจริยธรรม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ในด้านรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ มีหลักธรรมในการดำเนินชีวิต รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ และสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างสันติสุข

ตัวชี้วัด

ส 1.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5, ป.6/6, ป.6/7, ป.6/8, ป.6/9

ส 1.2 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4

ส 2.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3, ป.6/4, ป.6/5

ส 2.2 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3

ส 3.1 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3

ส 3.2 ป.6/1, ป.6/2

ส 5.1 ป.6/1, ป.6/2

ส 5.2 ป.6/1, ป.6/2, ป.6/3

รวม 31 ตัวชี้วัด

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการเรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
1	ศาสนาต่างๆ	ส 1.1 ป.6/1 ป.6/2	ศาสนาทุกศาสนามีความสำคัญต่อผู้นับถือ การศึกษาประวัติของศาสนา และหลักธรรม คำสอนของศาสนาจะทำให้เกิดความศรัทธา และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้	3	
2	หลักธรรมนำ ความสุข	ส 1.1 ป.6/4 ป.6/7 ป.6/8	พระรัตนตรัยมีความสำคัญซึ่งทุกคนพึง แสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตาม หลักไตรสิกขาและหลักธรรมโอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา ซึ่งจะส่งผลต่อผู้ปฏิบัติ ดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง และสามารถแก้ปัญหา ต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง	9	
3	เรียนรู้สิ่งที่ดี	ส 1.1 ป.6/3 ป.6/5 ป.6/6	พุทธศาสนิกชนทุกคนควรนำคุณธรรมอันเป็น แบบอย่างของพุทธสาวก ชาดก ศาสนิกชน ตัวอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติ และพัฒนาจิตตาม แนวทางของพระพุทธศาสนา	3	
4	ศาสนิกชนที่ดีและ ศาสนพิธีน่ารู้	ส 1.1 ป.6/9 ส 1.2 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/4	ศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างก็มีลักษณะ สำคัญ ศาสนิกชนพึงปฏิบัติตนอย่างเหมาะสม เมื่อต้องเข้าร่วมพิธีอย่างมีมรรยาท ชาวพุทธ ทุกคนต้องแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เข้าร่วม ในศาสนพิธี พิธีกรรมและกิจกรรมในวันสำคัญ ทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง	5	
5	กิจกรรม ประชาธิปไตย	ส 2.2 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล ต่างก็มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหาร ราชการแผ่นดินและการบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรม ต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาชนไทยในท้องถิ่นและ ประเทศ ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบ ประชาธิปไตย ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคง การปกครองระบอบประชาธิปไตย	7	

โครงสร้างรายวิชา สังคมศึกษาฯ ป. 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
6	กฎหมายน่ารู้	ส 2.1 ป.6/1	กฎหมายเป็นข้อบังคับให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ การปฏิบัติตนตามบทบัญญัติของกฎหมาย ย่อมทำให้สามารถอยู่ร่วมกันได้	5	
7	วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง	ส 2.1 ป.6/2 ป.6/3 ป.6/4	วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงควรธำรงรักษา วัฒนธรรมอันดีงาม และแสดงออกถึงมรรยาทไทยได้อย่างเหมาะสม	6	
8	ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์	ส 2.1 ป.6/5	การรับรู้ข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมนั้น จะต้องมีส่วนในการเลือกรับจึงจะเกิดประโยชน์	3	
9	ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	ส 3.1 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3	ผู้ผลิตย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อในการผลิต ผู้บริโภคต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และบริโภคอย่างรู้เท่าทัน ทั้งนี้ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคจะต้องใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน	11	
10	ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ	ส 3.2 ป.6/1 ป.6/2	หน่วยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทั้งในระดับหน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ หน่วยรัฐบาล นอกจากนั้นผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลยังมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น	6	
11	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์	ส 5.1 ป.6/1	เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ประกอบด้วยแผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่างๆ มีความสำคัญต่อการศึกษาและค้นคว้าลักษณะสำคัญและสังคมของประเทศ	4	

โครงสร้างรายวิชา สังคมศึกษาฯ ป. 6 (ต่อ)

ลำดับ ที่	ชื่อหน่วยการ เรียนรู้	มาตรฐานการ เรียนรู้ / ตัวชี้วัด	สาระสำคัญ	เวลา (ชั่วโมง)	น้ำหนัก คะแนน
14	มนุษย์กับ สิ่งแวดล้อม	ส 5.2 ป.6/1 ป.6/2 ป.6/3	สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีความสัมพันธ์ กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม การ เปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศ ไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ย่อมทำให้ เกิดผลต่อประชากร เศรษฐกิจ สังคม อาชีพและวัฒนธรรม จึงควรมีแผนใช้ ทรัพยากรอย่างเหมาะสม	8	
12	ลักษณะทาง กายภาพของ ประเทศไทย	ส 5.1 ป.6/1 ป.6/2	ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์กับ ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การศึกษา ลักษณะทางกายภาพและภูมิลักษณะที่มี อิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย สามารถหาข้อมูลได้จากเครื่องมือทาง ภูมิศาสตร์	7	
13	ลักษณะทาง กายภาพกับ ปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติ	ส 5.1 ป.6/2	การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะ ทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติ ทำให้เข้าใจการเกิด ปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีผลต่อ การดำรงชีวิต และสามารถดำรงชีวิตอยู่ ได้อย่างปลอดภัย	3	

หมายเหตุ : หากสถานศึกษาใดเลือกใช้หนังสือเรียน วิชาพระพุทธศาสนา (สาระที่ 1) ฉบับแยกเล่ม ให้
ผู้สอนลดจำนวนชั่วโมงของวิชาสังคมศึกษาฯ ลงเหลือ 60 ชั่วโมง ทั้งนี้ผู้สอนสามารถปรับ
ชั่วโมงการเรียนได้ตามความเหมาะสม

โครงสร้างแผนฯ สังคมศึกษาฯ ป. 6

เวลา 80 ชั่วโมง

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการ การเรียนรู้	วิธีสอน/กระบวนการจัด การเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ ที่ 1 ศาสนาต่างๆ	1. ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา	- วิธีสอนโดยการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	2. พุทธประวัติ	- วิธีสอนโดยการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง	- ทักษะการวิเคราะห์	1
	3. ประวัติศาสตร์ของ ศาสนาอื่นๆ	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหา ความรู้ (Inquiry Method : 5E)	- ทักษะการวิเคราะห์	1
หน่วยการเรียนรู้ ที่ 2 หลักธรรมนำ ความสุข	1. ศรัทธา 4 และพุทธ กิจ 5	- วิธีสอนโดยการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคช่วยกันคิด ช่วยกันเรียน	1. ทักษะรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	2. อริยสัจ 4 และหลัก กรรม	- วิธีสอนโดยการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่สหาย	1. ทักษะรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	3. พระสงฆ์	- วิธีสอนโดยการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	4. ไตรสิกขา	- วิธีสอนโดยเน้น กระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	5. การไม่ทำความชั่ว	- วิธีสอนโดยการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม	1. ทักษะรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	6. การทำความดี	- วิธีสอนโดยใช้ทักษะ กระบวนการเผชิญ สถานการณ์	1. ทักษะรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2

โครงสร้างแผนฯ สังคมศึกษาฯ ป.6 (ต่อ)

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัด การเรียนรู้	วิธีสอน/กระบวนการจัด การเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
	7. หลักคำสอนของ ศาสนา อื่น	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหา ความรู้ (Inquiry Method : 5E)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์ 3. ทักษะการแปลความ 4. ทักษะการระบุ 5. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรียนรู้สิ่งที่ดี	1. แบบอย่างการทำ ความดี	- วิธีสอนแบบโมเดลซิปปา (CIPPA Model)	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการสร้างความรู้	1-2
	2. การพัฒนาจิตตาม แนวทางของศาสนา	- วิธีสอนโดยเน้น กระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	- ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 ศาสนิกชนที่ดีและ ศาสนพิธีน่ารู้	1. ศาสนสถาน และ การปฏิบัติตนที่ เหมาะสม	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 3. ทักษะการวิเคราะห์ 4. ทักษะการสังเคราะห์	1
	2. มรรยาทของศา สนิกชน	- วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	- ทักษะการรวบรวมข้อมูล	1
	3. พิธีกรรมสำคัญของ พระพุทธศาสนา	- วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการสังเคราะห์ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2
	4. พิธีกรรมสำคัญของ ศาสนาอื่น	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการสังเคราะห์	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 กิจกรรมประชาธิปไตย	1. บทบาท หน้าที่ของ รัฐบาล	- วิธีสอนโดยการจัดการ เรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม	- ทักษะการเปรียบเทียบ	1
	2. บทบาทหน้าที่ของ องค์กรปกครอง ส่วนท้องถิ่น	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)	- ทักษะการเปรียบเทียบ	1-2
	3. กิจกรรม ประชาธิปไตย	- วิธีสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการ การเผชิญสถานการณ์	- ทักษะกระบวนการคิด อย่างมีวิจารณญาณ	1-2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัด การเรียนรู้	วิธีสอน/กระบวนการจัด การเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
	4. การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	- วิธีสอนแบบโมเดลซิปปา (CIPPA Model)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการเปรียบเทียบ 3. ทักษะการวิเคราะห์ 4. ทักษะการให้เหตุผล 5. ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ	1-2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 กฎหมายน่ารู้	1. กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก	- วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการสร้างความรู้ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	2. กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการสร้างความรู้ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	3. กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ	- วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนความรู้ความเข้าใจ	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการสร้างความรู้ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	4. เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบจ. อบต.	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)	1. ทักษะการวิเคราะห์ 2. ทักษะการสร้างความรู้ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง	1. วัฒนธรรมกับสังคมไทย	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการเปรียบเทียบ 3. ทักษะการวิเคราะห์ 4. ทักษะการให้เหตุผล 5. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	2. ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคร่อมกันคิด	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการเปรียบเทียบ 3. ทักษะการวิเคราะห์	1
	3. มรรยาทไทย	- วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการปฏิบัติ	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการเปรียบเทียบ	1-2

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการ การเรียนรู้	วิธีสอน/กระบวนการจัด การเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
			3. ทักษะการวิเคราะห์ 4. ทักษะการให้เหตุผล 5. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	
	4. คุณค่าทาง วัฒนธรรม และการดำรง รักษาวัฒนธรรมไทย	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียน รู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการเปรียบเทียบ 3. ทักษะการวิเคราะห์ 4. ทักษะการให้เหตุผล 5. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ข้อมูลข่าวสารและ เหตุการณ์	1. ข้อมูล ข่าวสาร และเหตุการณ์	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)	- ทักษะการวิเคราะห์	1-2
	2. ประโยชน์จากการ ติดตามข้อมูล ข่าวสาร และเหตุการณ์	- วิธีสอนโดยใช้เทคนิคการคิด แบบหวมวกหกใบ	- ทักษะการวิเคราะห์	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ผู้ผลิตที่มีความ รับผิดชอบและ ผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	1. บทบาทและหน้าที่ ของผู้ผลิต	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์	1-2
	2. การผลิตสินค้าที่มี คุณภาพ	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่อง รอบวง	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์	1
	3. บทบาทของผู้บริโภค	- วิธีสอนแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์	1-2
	4. การบริโภคอย่าง รู้เท่าทัน	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคการ สัมภาษณ์ 3 ขั้นตอน	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการวิเคราะห์	1
	5. การใช้ทรัพยากร อย่างยั่งยืน	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)	1. ทักษะการคิดกว้าง 2. ทักษะการคิดไกล	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการ การเรียนรู้	วิธีสอน/กระบวนการจัดการ การเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
	6. การสร้างจิตสำนึกให้ รู้คุณค่าของทรัพยากร	- วิธีสอนโดยใช้ทักษะ กระบวนการเผชิญ สถานการณ์	1. ทักษะการคิดกว้าง 2. ทักษะการคิดไกล	1-2
	7. การวางแผนใช้ ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า	- วิธีสอนแบบธรรมสภาัจฉา	1. ทักษะการคิดกว้าง 2. ทักษะการคิดไกล	1-2
หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 ความสัมพันธ์ทาง เศรษฐกิจ	1. หน่วยเศรษฐกิจ	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่ตรวจ สอบ	- ทักษะการจัดโครงสร้าง	1
	2. การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิดสี่ สหาย	- ทักษะการจัดโครงสร้าง	1
	3. ภาษี	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม	- ทักษะการจัดโครงสร้าง	1
	4. สิทธิของผู้บริโภค	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคร่วมกัน เรียน	- ทักษะการจัดโครงสร้าง	1
	5. สิทธิของผู้ใช้ แรงงาน	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่า เรื่องรอบวง	- ทักษะการจัดโครงสร้าง	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 11. เครื่องมือทาง ภูมิศาสตร์	1. แผนที่ที่ใช้ศึกษา ลักษณะทางด้าน กายภาพ	- วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนความรู้ ความเข้าใจ	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการคัดแยก 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	2. แผนที่ที่ใช้ศึกษา ลักษณะทางด้าน สังคม	- วิธีสอนแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการคัดแยก 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2
	3. ภาพถ่ายที่ใช้ศึกษา ทางด้านลักษณะทาง กายภาพ	- วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการกลุ่ม	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการคัดแยก 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการเรียนรู้	วิธีสอน/กระบวนการจัดการเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 ลักษณะทางกายภาพ ของประเทศไทย	1. ลักษณะทั่วไปของประเทศไทย	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการคัดแยก 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	2. ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย	- วิธีสอนแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการคัดแยก 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2
	3. ลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทย	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการคัดแยก 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
	4. ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทย	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการคัดแยก 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2
	5. ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง	1. ทักษะการสำรวจค้นหา 2. ทักษะการคัดแยก 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 ลักษณะทางกายภาพ กับปรากฏการณ์ทาง ธรรมชาติ	1. ภัยธรรมชาติ	- วิธีสอนแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)	1. ทักษะการให้เหตุผล 2. ทักษะการสรุปความ	1-2
	2. ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง	1. ทักษะการให้เหตุผล 2. ทักษะการสรุปความ	1
หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	1. ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการเปรียบเทียบ 3. ทักษะการระบุ 4. ทักษะการคัดแยก 5. ทักษะการสรุปความ	1

หน่วยการเรียนรู้	แผนการจัดการ การเรียนรู้	วิธีสอน/กระบวนการจัด การเรียนรู้	ทักษะการคิด	เวลา (ชั่วโมง)
	2. ผลกระทบที่เกิดจาก ความสัมพันธ์ระหว่าง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่า เรื่องรอบวง	1. ทักษะการระบุ 2. ทักษะการเปรียบเทียบ 3. ทักษะการคัดแยก	1
	3. สาเหตุที่ทำให้เกิดการ เปลี่ยนแปลงสภาพ ธรรมชาติ	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการสรุปความ	1
	4. ผลที่เกิดขึ้นจากการ เปลี่ยนแปลงสภาพ ธรรมชาติ	- วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้ แบบร่วมมือ : เทคนิคร่วมกัน เรียน	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการสรุปความ	1
	5. แนวทางการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	- วิธีสอนแบบธรรมสากัจฉา	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการสรุปความ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2
	6. การร่วมมือกันอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม	- วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)	1. ทักษะการรวบรวมข้อมูล 2. ทักษะการสรุปความ 3. ทักษะการนำความรู้ไปใช้	1-2

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 1.1 ป.6/1 วิเคราะห์ความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ หรือความสำคัญของศาสนาที่ตนนับถือ

ป.6/2 สรุปรูปพุทธประวัติตั้งแต่ปลงอายุสังขารจนถึงสังเวชนียสถาน หรือประวัติศาสดาที่ตนนับถือตามที่กำหนด

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนาทุกศาสนามีความสำคัญต่อผู้นับถือ การศึกษาประวัติของศาสดา และหลักธรรมคำสอนของศาสนา จะทำให้เกิดความศรัทธาและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงได้

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) พระพุทธศาสนาในฐานะเป็นศาสนาประจำชาติ เช่น เป็นเอกลักษณ์ของชาติไทย เป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรมไทย เป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

2) สรุปรูปพุทธประวัติ (ทบทวน)

- ปลงอายุสังขาร
- ปัจฉิมสาวก
- ปรินิพพาน
- การถวายพระเพลิง
- แฉกพระบรมสารีริกธาตุ
- สังเวชนียสถาน 4

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

- ประวัติศาสดาของศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาสิกข์

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการวิเคราะห์

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แผ่นพับ เรื่อง ศาสนาต่างๆ

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ศาสนาต่างๆ

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง สรรูปพุทธประวัติ
- 3) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง ประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ
- 4) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 5) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 6) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 7) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ศาสนาต่างๆ

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบแผ่นพับ เรื่อง ศาสนาต่างๆ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

➡ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ศาสนาต่างๆ

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพการทำกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาของชาวพุทธ แล้วให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนด
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นถึงความสำคัญของพระพุทธศาสนาในฐานะที่เป็นศูนย์รวมจิตใจของประชาชน

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ แล้วครูอธิบายให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ ครูสอนให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความกระตือรือร้นและตั้งใจทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วร่วมกันอภิปรายในประเด็นที่สำคัญ
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมกันทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง **ความสำคัญของพระพุทธศาสนา**
4. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันอธิบายผลงานในใบงานที่ 1.1 ให้สมาชิกอีกคู่หนึ่งภายในกลุ่มฟัง
5. ครูให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1.1 และให้สมาชิกกลุ่มอื่นๆ ช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของพระพุทธศาสนาที่เป็นเอกลักษณ์ของชาติเป็นรากฐานและมรดกทางวัฒนธรรม เป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นหลักในการพัฒนาชาติไทย

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าพุทธประวัติจากที่นักเรียนเคยมีความรู้มา โดยเรียงลำดับจากประสูติจนถึงตรัสรู้ และบอกข้อคิดที่ได้จากพุทธประวัติ โดยครูคอยชี้แนะเพิ่มเติม

ขั้นสอน

1. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พุทธประวัติ ตอนปลงพระชนมายุสังขาร จนถึงตอนสังเวชนียสถานจากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ แล้วให้สมาชิกแต่ละคนทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง สรุปรพุทธประวัติ
2. เมื่อทำใบงานที่ 2.1 เสร็จแล้วให้สมาชิกแต่ละคนผลัดกันเล่าผลงานของตนในใบงานที่ 2.1 ให้สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มฟังทีละคน แบบเล่าเรื่องรอบวง โดยเล่าคนละหัวข้อ เรียงลำดับไปจนครบทุกคน หากใครทำไม่ถูกต้องให้ปรับปรุงแก้ไข แล้วผลัดกันอธิบาย เพื่อความเข้าใจตรงกัน
3. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.1 แล้วให้นักเรียนแต่ละคนตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขเพิ่มเติมในกรณีที่คำตอบยังไม่สมบูรณ์

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปรพุทธประวัติ ตั้งแต่ตอนปลงพระชนมายุสังขาร จนถึงสังเวชนียสถาน

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูนำภาพการทำกิจกรรมทางศาสนาของศาสนิกชนศาสนาอื่นๆ มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันตอบคำถามที่กำหนด

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

1. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ ตามที่กำหนด
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

1. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันอธิบายคำตอบในใบงานที่ 3.1 ให้สมาชิกคนอื่นฟัง และช่วยกันเพิ่มเติมในส่วนที่บกพร่อง
2. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.1 แล้วให้สมาชิกแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องของผลงาน

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) ข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ
- 2) แนวทางการนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติ

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

ครูตรวจสอบความรู้ของนักเรียนจากการทำใบงานที่ 3.1 และการอภิปรายข้อคิดที่ได้จากการศึกษาประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ และแนวทางการนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างไปประยุกต์ปฏิบัติ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำแผนพับ เรื่อง ศาสนาต่างๆ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➡ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 เรื่อง ศาสนาต่างๆ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) สุชีพ ปุญญานุภาพ. 2551. **คุณลักษณะพิเศษแห่งพระพุทธศาสนา**. กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิมหามกุฏราชวิทยาลัย.
 - (2) เทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี, สมเด็จพระ. 2546. **พุทธประวัติสังเขปและศาสนพิธีสังเขป**. กรุงเทพมหานคร : มหามกุฏราชวิทยาลัย.
 - (3) เสฐียรพงศ์ วรรณปก. 2544. **บางแง่มุมเกี่ยวกับพุทธองค์**. กรุงเทพมหานคร : หอรัตนชัยการพิมพ์.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความสำคัญของพระพุทธศาสนา
- 5) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง สรุปลพุทธประวัติ
- 6) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ประวัติศาสดาของศาสนาอื่นๆ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - http://www.thaidhammajak.com/webboard/detail.php?question_id...
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พุทธประวัติ>
 - <http://www.learntripitaka.com/History/Buddhist.html>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาคริสต์>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาอิสลาม>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาฮินดู>
 - <http://www.religions.mbu.ac.th/html/part2/rel3p1.htm>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผ่นพับ เรื่อง ศาสนาต่างๆ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การวิเคราะห์ ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา หรือศาสนาที่ตนนับ ถือ	วิเคราะห์ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือได้อย่าง มีเหตุผลถูกต้อง 4 ประเด็นขึ้นไป	วิเคราะห์ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือได้อย่าง มีเหตุผลถูกต้อง 2-3 ประเด็น	วิเคราะห์ความสำคัญของ พระพุทธศาสนา หรือ ศาสนาที่ตนนับถือได้อย่างมี เหตุผลถูกต้อง 1 ประเด็น
2. การสรุปพุทธ ประวัติตั้งแต่ปลง พระชนมายุสังขาร จนถึงสังเวชนีย- สถาน	สรุปพุทธประวัติ ตั้งแต่ ปลงพระชนมายุสังขาร จนถึงสังเวชนียสถาน ได้ ใจความถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนทุกประเด็น	สรุปพุทธประวัติ ตั้งแต่ ปลงพระชนมายุสังขาร จนถึงสังเวชนียสถาน ได้ ใจความถูกต้อง ชัดเจน เป็นส่วนใหญ่	สรุปพุทธประวัติ ตั้งแต่ปลง พระชนมายุสังขาร จนถึง สังเวชนียสถานได้ใจความ ถูกต้อง ชัดเจนเพียง เล็กน้อย
3. การสรุปประวัติ ศาสดาของศาสนา อื่นๆ	สรุปประวัติศาสดาของ ศาสนาอื่นๆ ได้ใจความ ถูกต้อง ชัดเจนครบถ้วน ทุกประเด็น	สรุปประวัติศาสดาของ ศาสนาอื่นๆ ได้ใจความ ถูกต้อง ชัดเจนเป็นส่วน ใหญ่	สรุปประวัติศาสดาของ ศาสนาอื่นๆ ได้ใจความ ถูกต้อง ชัดเจน เพียง เล็กน้อย

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 1.1** ป.6/4 วิเคราะห์ความสำคัญและเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท 3 ในพระพุทธศาสนาหรือหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือตามที่กำหนด
- ป.6/7 ปฏิบัติตนตามหลักธรรมของศาสนาที่ตนนับถือเพื่อแก้ปัญหาอบายมุขและสิ่งเสพติด
- ป.6/8 อธิบายหลักธรรมของศาสนาอื่นๆ โดยสังเขป

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พระรัตนตรัยมีความสำคัญซึ่งทุกคนพึงแสดงความเคารพพระรัตนตรัย ปฏิบัติตามหลักไตรสิกขาและหลักธรรม โอวาท 3 ในพระพุทธศาสนา ซึ่งจะส่งผลต่อผู้ปฏิบัติดำเนินชีวิตอย่างถูกต้อง และสามารถแก้ปัญหาต่างๆ ได้อย่างถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) พระรัตนตรัย : ศรีทธา 4
 - พระพุทธ : พุทธกิจ 5
 - พระธรรม : อริยสัจ 4, หลักกรรม
 - พระสงฆ์
- 2) ไตรสิกขา
 - ศีล สมาธิ ปัญญา
- 3) โอวาท 3
 - ไม่ทำชั่ว : เบญจศีล, อบายมุข 6, อกุศลมูล 3
 - ทำความดี : เบญจธรรม, กุศลมูล 3, พละ 4, คารวะ 6, กตัญญูทเวที่ต่อพระมหากษัตริย์, มงคล 38 (มีวินัย, การงานไม่มีโทษ, ไม่ประมาทในธรรม)
- 4) ทำจิตให้บริสุทธิ์ (บริหารจัดการและเจริญปัญญา)
- 5) พุทธศาสนสุภาษิต
 - สัจเจน กิตติ ปบุโปติ : คนจะได้รับเกียรติด้วยสัจจะ
 - ยถาวาที ตถากาโร : พุดเช่นไร ทำเช่นนั้น
- 6) หลักธรรม : อริยสัจ 4, หลักกรรม
- 7) โอวาท 3 : เบญจศีล
 - เบญจธรรม, อบายมุข 6, อกุศลมูล 3, กุศลมูล 3

- 8) หลักธรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ
 - พระพุทธศาสนา : อริยสัจ 4, โฉวาท 3 ฯลฯ
 - ศาสนาอิสลาม : หลักศรัทธา, หลักปฏิบัติ, หลักจริยธรรม
 - คริสต์ศาสนา : บัญญัติ 10 ประการ
- 9) ศาสนพิธีของศาสนาต่างๆ

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

- 1) หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- 2) หลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิข

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการแปลความ
- 4) ทักษะการระบุ
- 5) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. อยู่อย่างพอเพียง
4. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. รายงานผลการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา (ชิ้นงานที่ 1)
2. แผนผังความคิด แสดงหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น (ชิ้นงานที่ 2)

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักธรรมนำความสุข

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง ศรัทธา 4 พุทธกิจ 5
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง อริยสัจ 4
- 3) ตรวจสอบงานที่ 2.2 เรื่อง หลักกรรม
- 4) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง พระสงฆ์
- 5) ตรวจสอบงานที่ 5.1 เรื่อง การละเว้นความชั่ว
- 6) ตรวจสอบงานที่ 6.1 เรื่อง การทำความดี
- 7) ตรวจสอบงานที่ 6.2 เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักธรรม
- 8) ตรวจสอบงานที่ 7.1 เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาอื่น
- 9) ตรวจสอบงานที่ 7.2 เรื่อง การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน
- 10) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 11) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 12) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 13) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 14) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักธรรมนำความสุข

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- 1) ตรวจสอบรายงานผลการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา (ชิ้นงานที่ 1)
- 2) ตรวจสอบแผนผังความคิด แสดงหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น (ชิ้นงานที่ 2)

8. กิจกรรมการเรียนรู้

➡ **นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักธรรมนำความสุข**

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูถามนักเรียนหลังจากสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนเกี่ยวกับจุดประสงค์ของการสวดมนต์ และข้อความในบทสวดมนต์

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ และกำหนดหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคนเป็นหมายเลข 1-4 แล้วครูแนะนำวิธีเรียนรู้และการทำงานร่วมกันให้นักเรียนฟัง เพื่อให้นักเรียนรู้จักวิธีการทำงานกลุ่มร่วมกัน
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พระรัตนตรัย ในหัวข้อ ศรัทธา 4 และพุททกิจ 5 จากหนังสือเรียนหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายความรู้ที่ได้จากการศึกษา พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
4. ครูให้นักเรียนทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง ศรัทธา 4 พุททกิจ 5 โดยให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันคิดหาคำตอบ และช่วยกันอธิบายคำตอบให้เพื่อนสมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความเข้าใจอย่างชัดเจน
5. ครูสุ่มเรียกสมาชิกหมายเลขใดหมายเลขหนึ่งออกจากกลุ่ม เพื่อตอบคำถามและอธิบายให้เพื่อนนักเรียนทั้งชั้นฟังโดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของความรู้เรื่อง พระรัตนตรัย ในหัวข้อ ศรัทธา 4 และพุททกิจ 5

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำข่าวการกระทำของบุคคลที่มีปัญหา แล้วไม่สามารถแก้ปัญหาได้อย่างถูกวิธีมาให้ให้นักเรียนร่วมกันวิเคราะห์
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า การกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นการกระทำที่เหมาะสมหรือไม่ อธิบายเหตุผลหรือพวกเขาามีวิธีการแก้ปัญหาถูกวิธีหรือไม่ อธิบายเหตุผล
3. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า การรู้จักนำหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเข้ามาใช้ในการปฏิบัติตนย่อมทำให้สามารถแก้ปัญหาได้ถูกวิธี และมีการกระทำที่ถูกต้อง

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พระธรรม ในหัวข้อ อริยสัจ 4 และหลักกรรม จากหนังสือเรียนหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ให้แต่ละคู่ช่วยกันทำใบงาน ดังนี้
 - คู่ที่ 1 ทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง อริยสัจ 4
 - คู่ที่ 2 ทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง หลักกรรม
3. สมาชิกแต่ละคู่ช่วยกันตรวจสอบคำตอบในใบงานที่ตนรับผิดชอบให้ถูกต้อง และเพิ่มเติมคำตอบให้สมบูรณ์
4. สมาชิกแต่ละคู่สลับกันอธิบายผลงานในใบงานที่ตนรับผิดชอบให้เพื่อนอีกคู่หนึ่งภายในกลุ่มฟัง สลับกันซักถามข้อสงสัย และอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน ครูคอยอธิบายเพิ่มเติม
5. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1 ใบงาน และให้กลุ่มอื่นที่มีผลงานแตกต่างกันไปได้นำเสนอเพิ่มเติม โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปหลักการปฏิบัติตนตามหลักอริยสัจ 4 และหลักกรรม พร้อมกับเสนอแนะแนวทางการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำภาพพระสงฆ์ที่มีจริยวัตรด้านการเผยแผ่หลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาเนื่องในโอกาสต่างๆ มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงแบบอย่างที่ดีของท่าน และการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์อย่างเหมาะสม

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พระสงฆ์ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันอภิปรายประเด็นสำคัญและยกตัวอย่างความสำคัญของพระสงฆ์ รวมถึงแนวทางการปฏิบัติตนต่อพระสงฆ์ในโอกาสต่างๆ
3. นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง พระสงฆ์ เมื่อทำเสร็จแล้วตรวจสอบคำตอบให้ถูกต้องสมบูรณ์
4. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มผลัดกันเล่าผลงานของตนในใบงานที่ 3.1 ให้สมาชิกคนอื่นฟังทีละคน แบบเล่าเรื่องรอบวง
5. สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันรวบรวมผลงานของทุกคนเป็นผลงานของกลุ่ม แล้วส่งตัวแทนออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาระสำคัญของพระสงฆ์ในฐานะเป็นส่วนหนึ่งของพระรัตนตรัยและผู้สืบทอดพระพุทธศาสนา

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

1. ครูอ่านข้อความสั้นๆ ประมาณ 5-6 บรรทัด โดยไม่ได้บอกให้นักเรียนตั้งใจฟัง แล้วครูให้นักเรียนทุกคนเขียนใจความสำคัญจากข้อความที่ครูอ่าน ภายในเวลาประมาณ 5-6 นาที ลงในกระดาษที่ครูแจกให้
2. ครูคัดเลือกผลงานของนักเรียนที่เขียนได้ใจความถูกต้องมากที่สุด แล้วให้นักเรียนเหล่านั้น มาเล่าวิธีการที่สามารถเขียนสรุปข้อความได้อย่างมีประสิทธิภาพให้เพื่อนฟัง
3. ครูอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับเรื่อง ศิล (การรักษากายและวาจาให้เป็นปกติ) สมาธิ (ความตั้งมั่นแห่งจิต) ปัญญา (ความฉลาดรอบรู้)

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

1. นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติตนในการฟังครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ โดยปฏิบัติตามหลักไตรสิกขา หากมีข้อสงสัยให้ศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน
2. ครูตรวจผลงานของนักเรียน และชมเชยผู้ที่สามารถปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขา

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

นักเรียนแต่ละคนนำหลักไตรสิกขาไปใช้ในการอ่านหนังสือ

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

ครูให้นักเรียนแต่ละคนฝึกปฏิบัติตนตามหลักไตรสิกขาในชีวิตประจำวันในการกระทำต่างๆ อยู่เสมอ ซึ่งจะ เป็นการฝึกตนเองให้เกิดปัญญา

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำข่าวเกี่ยวกับการประกอบอาชญากรรม มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนตอบคำถามที่กำหนด
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การกระทำของบุคคลในข่าวเป็นการทำความชั่ว ผิดศีล และเป็นอบายมุข

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้ เรื่อง เบญจศีล อบรมมุข 6 และอกุศลมูล 3 จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ จากนั้นอธิบายความรู้ร่วมกันในสาระสำคัญ พร้อมช่วยกันยกตัวอย่างประกอบ ในกรณีที่มีความสงสัยให้สอบถามครูผู้สอน
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง การละเว้นความชั่ว โดยแบ่งหน้าที่กัน ดังนี้
 - สมาชิกคนที่ 1 อ่านข้อความในบทสนทนา แยกแยะประเด็นสำคัญ
 - สมาชิกคนที่ 2 ฟังข้อมูลและรวบรวมข้อมูลที่สอดคล้องกับคำถาม หาแนวทางการเสนอแนะการตอบคำถาม
 - สมาชิกคนที่ 3 ตอบคำถามในกรณีศึกษา
 - สมาชิกคนที่ 4 ตรวจสอบความถูกต้อง
3. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มจะหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันในการตอบคำถาม จนจบกรณีศึกษา
4. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 5.1 แล้วให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจคำตอบและแก้ไข ครูชมเชยนักเรียนกลุ่มที่ตอบได้ถูกต้องทุกคำถาม

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูช่วยกันสรุปสาระสำคัญของเบญจศีล อบรมมุข 6 และอกุศลมูล 3 พร้อมกับเสนอแนะแนวทางการละเว้นการทำความชั่ว

วิธีสอนโดยใช้ทักษะกระบวนการเผชิญสถานการณ์

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูเล่านิทานเรื่อง น้ำหวานกับผลมะม่วงวิเศษ ให้นักเรียนฟัง ซึ่งมีสาระเกี่ยวกับการพูดจริง ทำจริง แล้วให้นักเรียนตอบคำถามเกี่ยวกับการกระทำของบุคคลในนิทาน และข้อคิดที่ได้จากการฟังนิทาน
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ข้อคิดและคุณธรรมที่ได้จากนิทานมีประเด็นสำคัญสอดคล้องกับ พุทธศาสนสุภาษิต เรื่อง คนจะได้รับเกียรติด้วยสัจจะ และพูดเช่นไร ทำเช่นนั้น

ชั้นสอน

ขั้นที่ 1 รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ

1. ครูอธิบายความหมายและความสำคัญของพุทธศาสนสุภาษิต คนจะได้รับเกียรติด้วยสัจจะ และพูดเช่นไร ทำเช่นนั้น พร้อมยกตัวอย่างประกอบ ให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างบุคคลที่นักเรียนเคยพบการกระทำที่สอดคล้องกับพุทธศาสนสุภาษิตดังกล่าว
2. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การทำความดีในหลักธรรมต่างๆ ตามที่กำหนด จากหนังสือเรียนหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายประเด็นสำคัญของหลักธรรมที่ได้ศึกษา

ขั้นที่ 2 ประเมินคุณค่าและประโยชน์

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง การทำความดี โดยร่วมกันวิเคราะห์การกระทำที่สอดคล้องกับหลักธรรมที่ได้ศึกษาไป และประโยชน์ที่ได้จากการปฏิบัติตามหลักธรรม

ขั้นที่ 3 เลือกและตัดสินใจ

นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันวางแผนการปฏิบัติตามหลักธรรมเกี่ยวกับการทำความดี และบันทึกลงในใบงานที่ 6.2 เรื่อง การปฏิบัติตามหลักธรรม

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติ

สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มตัดสินใจเลือกแนวทางการปฏิบัติตามในใบงานที่ 6.2 ไปปฏิบัติ แล้วรายงานผลต่อครูผู้สอนตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน

ขั้นสรุป

นักเรียนและครูร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตามที่สอดคล้องกับหลักธรรมเกี่ยวกับการทำความดี และผลของการปฏิบัติ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนรายงานผลการปฏิบัติตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูนำภาพการปฏิบัติตามหลักคำสอนหรือพิธีกรรมของศาสนาอื่นมาให้นักเรียนพิจารณา แล้วตอบคำถาม
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ศาสนาทุกศาสนานั้นย่อมมีหลักธรรมสำคัญและพิธีกรรม เพื่อเป็นหลักปฏิบัติของศาสนิกชนที่นับถือศาสนานั้น

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับหลักคำสอนสำคัญของศาสนาต่างๆ จากหนังสือเรียน ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ โดยให้แต่ละคนปฏิบัติ ดังนี้

- คนที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์
- คนที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม
- คนที่ 3 ศึกษาความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- คนที่ 4 ศึกษาความรู้เรื่อง หลักคำสอนสำคัญของศาสนาซิกข์

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

1. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันเล่าความรู้ที่ตนได้ศึกษามาให้สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มฟังตามลำดับ ผลัดกันซักถามข้อสงสัย และผลัดกันอธิบายจนมีความเข้าใจกระจ่างชัดเจน
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข้อความในใบงานที่ 7.1 เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาอื่น
3. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 7.1

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำหลักคำสอนของศาสนาอื่นไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต แล้วเขียนสรุปลงในใบงานที่ 7.2 เรื่อง การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

1. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 7.2 หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้ข้อเสนอแนะ
2. ครูตรวจสอบความรู้ของนักเรียนจากการทำใบงานที่ 7.1 – 7.2
3. ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น และแนวทางการประยุกต์ปฏิบัติ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำแผนผังความคิด แสดงหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➔ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 เรื่อง หลักธรรมนำความสุข

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) สุริย์ มีผลกิจ และวิเชียร มีผลกิจ. 2543. พระพุทธกิจ 45 พรรษา. กรุงเทพมหานคร : คอมพิวเตอร์.
 - (2) บุญมี แทนแก้ว. 2546. ประวัติศาสนาต่างๆ และปรัชญาธรรม. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
 - (3) วศิน อินทสระ. 2548. หลักธรรมอันเป็นหัวใจพระพุทธศาสนา. กรุงเทพมหานคร : เอ.ไอ.เอ (เครือนำทอง).
- 3) ตัวอย่างข่าว ตัวอย่างข้อความ
- 4) นิทาน
- 5) บัตรภาพ
- 6) กระดาษ
- 7) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ศรัทธา 4 พุทธกิจ 5
- 8) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง อริยสัจ 4
- 9) ใบงานที่ 2.2 เรื่อง หลักกรรม
- 10) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง พระสงฆ์
- 11) ใบงานที่ 5.1 เรื่อง การละเว้นความชั่ว
- 12) ใบงานที่ 6.1 เรื่อง การทำความดี
- 13) ใบงานที่ 6.2 เรื่อง การปฏิบัติตนตามหลักกรรม
- 14) ใบงานที่ 7.1 เรื่อง หลักคำสอนของศาสนาอื่น
- 15) ใบงานที่ 7.2 เรื่อง การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/ศรัทธา>
 - http://th.wikipedia.org/wiki/อริยสัจ_4
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พระสงฆ์>

- http://www.aksorn.com/lib/p/soc_01 (เรื่อง หลักกรรม)
- http://www.uniserv.buu.ac.th/forum2/topic.asp?TOPIC_ID=4918
- <http://th.wikipedia.org/wiki/เบญจศีล>
- <http://th.wikipedia.org/wiki/อบายมุข>
- <http://www.navy.mi.th/shipfacsnb/.../index.php?...6...>
- <http://board.palungjit.com/f4/อกุศลมูล-๓-กุศลมูล-๓-201319.html>
- <http://th.wikipedia.org/wiki/เบญจธรรม>
- <http://learning.eduzones.com/67409/ปรัชญา%20ศาสนา/พระ%20>
- <http://www.oknation.net/blog/Duplex/2008/06/23/entry-5>
- <http://th.wikisource.org/wiki/มงคลชีวิต>
- http://www.aksorn.com/lib/p/soc_01 (เรื่อง พุทธศาสนสุภาษิต)
- <http://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาคริสต์>
- <http://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาอิสลาม>
- <http://th.wikipedia.org/wiki/ศาสนาฮินดู>
- http://www.aksorn.com/lib/p/soc_o1 (เรื่อง หลักกรรมของศาสนาอื่น)

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงานผลการปฏิบัติตนตามหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา

(ชิ้นงานที่ 1)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การแสดงความเคารพต่อพระรัตนตรัย	มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีความเคารพต่อพระรัตนตรัย 5 พฤติกรรมขึ้นไป และมีผู้รับรอง หรือหลักฐานประกอบ	มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีความเคารพต่อพระรัตนตรัย 3-4 พฤติกรรม และมีผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ	มีพฤติกรรมที่แสดงถึงการมีความเคารพต่อพระรัตนตรัย 1-2 พฤติกรรม และมีผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ
2. การปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3	มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 จำนวน 5 พฤติกรรมขึ้นไป และมีผู้รับรอง หรือหลักฐานประกอบ	มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 จำนวน 3-4 พฤติกรรม และมีผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ	มีการปฏิบัติตนตามหลักธรรมโอวาท 3 จำนวน 1-2 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง หรือหลักฐานประกอบ
3. การวิเคราะห์ผลของการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย และการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนา	เขียนวิเคราะห์ผลของการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย และการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม 3 หัวข้อขึ้นไป	เขียนวิเคราะห์ผลของการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย และการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม 2 หัวข้อ	เขียนวิเคราะห์ผลของการแสดงความเคารพพระรัตนตรัย และการปฏิบัติตนตามหลักธรรมของพระพุทธศาสนาได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม 1 หัวข้อ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผนผังความคิด แสดงหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอื่น

(ชิ้นงานที่ 2)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์ได้ถูกต้องละเอียดชัดเจน	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์ได้ถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาคริสต์ได้ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน
2. การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลาม	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลามได้ถูกต้องละเอียด ชัดเจน	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลามได้ถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาอิสลามได้ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน
3. การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดู	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูได้ถูกต้องละเอียด ชัดเจน	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูได้ถูกต้อง ชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาพราหมณ์-ฮินดูได้ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน
4. การอธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิก	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิกได้ถูกต้องละเอียด ชัดเจน	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิกได้ถูกต้องชัดเจนเป็นส่วนใหญ่	อธิบายหลักคำสอนสำคัญของศาสนาสิกได้ถูกต้อง แต่ไม่ชัดเจน

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้
ต่ำกว่า 6	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 1.1**
- ป.6/3 เห็นคุณค่าและประพฤติตนตามแบบอย่างการดำเนินชีวิต และข้อคิดจากประวัติสาวก ชาดก เรื่องเล่า และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด
 - ป.6/5 ชื่นชมการทำความดีของบุคคลในประเทศตามหลักศาสนา พร้อมทั้งบอกแนวปฏิบัติ ในการดำเนินชีวิต
 - ป.6/6 เห็นคุณค่าและสวดมนต์ แผ่เมตตา และบริหารจิต เจริญปัญญา มีสติที่เป็นพื้นฐานของ สมานิในพระพุทธศาสนา หรือการพัฒนาจิตตามแนวทางของศาสนาที่ตนนับถือตามที่ กำหนด

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

พุทธศาสนิกชนทุกคนควรนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพุทธสาวก ชาดก ศาสนิกชนตัวอย่างไป ประยุกต์ปฏิบัติ และพัฒนาจิตตามแนวทางของพระพุทธศาสนา

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) พุทธสาวก พุทธสาวิกา
 - พระราชา
- 2) ชาดก
 - ทีฆีติโกสลชาดก
 - สัพพทาสชาดก
- 3) ศาสนิกชนตัวอย่าง
 - พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
 - สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
- 4) ตัวอย่างการทำความดีของบุคคลในประเทศ
- 5) ฝึกสวดมนต์ไหว้พระ สรรเสริญคุณพระรัตนตรัย และแผ่เมตตา
 - รู้ความหมายของสติสัมปชัญญะ สมานิ และปัญญา
 - รู้วิธีปฏิบัติและประโยชน์ของการบริหารจิตและเจริญปัญญา
 - ฝึกการยืน การเดิน การนั่ง และการนอนอย่างมีสติ
 - ฝึกการกำหนดรู้ ความรู้สึก เมื่อตาเห็นรูป หูฟังเสียง จมูกดมกลิ่น ลิ้นลิ้มรส กายสัมผัส สิ่งที่มากระทบใจรับรู้ธรรมารมณ์
 - ฝึกให้มีสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถามและการเขียน

3.2 สารการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสร้างความรู้
- 3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

สมุดบันทึกการปฏิบัติตน เรื่อง เรียนรู้สิ่งที่ดี

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เรียนรู้สิ่งที่ดี

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง พระราชนิพนธ์
- 2) ตรวจสอบงานที่ 1.2 เรื่อง พิธีตั้งโกศสดชาดก
- 3) ตรวจสอบงานที่ 1.3 เรื่อง สัพพทาฐิชาดก
- 4) ตรวจสอบงานที่ 1.4 เรื่อง พ่อขุนรามคำแหง
- 5) ตรวจสอบงานที่ 1.5 เรื่อง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
- 6) ตรวจสอบงานที่ 1.6 เรื่อง พระอุดมประชาทร (เจ้าคุณอลองกต)
- 7) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 8) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 9) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 10) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม

11) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เรียนรู้สิ่งที่ดี

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบบันทึกการปฏิบัติตน เรื่อง เรียนรู้สิ่งที่ดี

8. กิจกรรมการเรียนรู้

➡ **นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เรียนรู้สิ่งที่ดี**

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

วิธีสอนแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูให้นักเรียนเล่าความประทับใจในประวัติของพระสาวก หรือศาสนิกชนตัวอย่างที่นักเรียนเคยศึกษาประวัติของท่านมา พร้อมอธิบายเหตุผลในความประทับใจ และคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของท่าน
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงความเข้าใจให้นักเรียนฟังว่า พระสาวกและศาสนิกชนตัวอย่าง ล้วนมีแบบอย่างของการทำความดี และมีคุณธรรม ซึ่งสามารถนำแบบอย่างของท่านไปประยุกต์ปฏิบัติในการดำเนินชีวิตได้

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่ : เทคนิคการต่อเรื่องราว (Jigsaw)

1. ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน แล้วให้สมาชิกแต่ละคนเลือกหมายเลขประจำตัวเป็นหมายเลข 1-6
2. นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันมารวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากนั้นให้นักเรียนกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันศึกษาหาความรู้เรื่อง แบบอย่างการทำความดี จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้า เพิ่มเติมห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ตามประเด็นที่กำหนดให้

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

นักเรียนแต่ละหมายเลขในกลุ่มผู้เชี่ยวชาญร่วมกันอภิปรายและทำกิจกรรมตามที่กำหนดในใบงานที่ 1.1 - 1.6

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มเดิมของตน แล้วผลัดกันอภิปรายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษา มาหรือตามที่ตนได้ร่วมกันตอบคำถามตามหัวข้อในใบงานที่ครูกำหนด
2. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เรื่อง แบบอย่างการทำความดี โดยนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างจากการศึกษาประวัติพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่าง มาเขียนเรียงเรียงเป็นเรียงความ หรือบทความหรือบทประพันธ์ ตามความสนใจของสมาชิกแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

สมาชิกแต่ละกลุ่มส่งผลงานต่อครูผู้สอน แล้วครูคัดเลือกผลงานที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน หรือนำผลงานมาจัดป้ายนิเทศแสดงผลงานของนักเรียนตามเวลาที่เหมาะสม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนนำคุณธรรมอันเป็นแบบอย่างของพระสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่างไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และบันทึกการปฏิบัติลงในสมุดบันทึกความดีการปฏิบัติตนเรื่อง เรียนรู้สิ่งที่ดี โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

ครูพานักเรียนไปยังห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์ แล้วครูให้ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับการฝึกการพัฒนาจิตปฏิบัติตามขั้นตอน ให้เพื่อนดู โดยครูเป็นผู้อธิบายตามลำดับ ดังนี้

- 1) การสวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย
- 2) การแผ่เมตตา
- 3) การฝึกจิตให้มีสติ และมีสมาธิ
- 4) การบริหารจัดการและเจริญปัญญา

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติตนเกี่ยวกับการสวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย การแผ่เมตตา และการทำสมาธิ หากมีข้อสงสัยให้ศึกษาความรู้เพิ่มเติม จากหนังสือเรียน หรือสอบถามจากครูผู้สอน

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

นักเรียนแต่ละคนฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย การแผ่เมตตา และการทำสมาธิ

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

1. นักเรียนแต่ละคนฝึกปฏิบัติการสวดมนต์ไหว้พระสรรเสริญคุณพระรัตนตรัย การแผ่เมตตา และการทำสมาธิด้วยตนเอง โดยครูคอยสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนและให้คำแนะนำ
2. ครูนำข้อความประมาณ 4-5 บรรทัด มาอ่านให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนเขียนสรุปประเด็นสำคัญส่งครูผู้สอนจากนั้นครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้ตัวแทนนักเรียนที่สามารถเขียนจับใจความได้ดีที่สุด มาเล่าวิธีการฟังและเขียนให้เพื่อนฟังที่หน้าชั้นเรียน
3. ครูให้นักเรียนอ่านบทความสั้นๆ แล้วตอบคำถามฝึกการคิด โดยใช้เวลาประมาณ 5 นาที แล้วครูเลือกผู้ที่มีผลงานอยู่ในเกณฑ์ดีออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน จากนั้นครูแนะนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการมีสมาธิในการอ่าน การเขียน และการคิด
4. ครูให้นักเรียนซักถามข้อสงสัยจากการเรียนด้วยคำถามที่เหมาะสม ครูตอบคำถามและแนะนำนักเรียนในการตั้งคำถามในประเด็นที่เหมาะสมและถามในสิ่งที่เป็นประโยชน์

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนฝึกปฏิบัติตนอย่างสม่ำเสมอในเรื่อง การฝึกสมาธิในการฟัง การอ่าน การคิด การถาม และการเขียน แล้วบันทึกผลการปฏิบัติตนลงในสมุดบันทึกการปฏิบัติตนเรื่อง เรียนรู้อะไรที่ดี โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➔ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 เรื่อง เรียนรู้อะไรที่ดี

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - เสฐียรพงษ์ วรรณปก. 2544. พุทธสาวก พุทธสาวิกา. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.
- 3) ตัวอย่างข้อความ ตัวอย่างบทความสั้นๆ
- 4) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง พระราชา
- 5) ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ทีฆิติโกสลชาดก
- 6) ใบงานที่ 1.3 เรื่อง สัพพทาฐิชาดก
- 7) ใบงานที่ 1.4 เรื่อง พ่อขุนรามคำแหงมหาราช
- 8) ใบงานที่ 1.5 เรื่อง สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระปรมานุชิตชิโนรส
- 9) ใบงานที่ 1.6 เรื่อง พระอุดมประชาทร (เจ้าคุณอลงกต)

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พระราชาเถระ>
 - <http://www.dharma-gateway.com/buddha/chadok-05/chadok-050301.htm>
 - <http://www.dharma-gateway.com/buddha/chadok.../chadok-021001.ht...>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พ่อขุนรามคำแหงมหาราช>
 - http://th.wikipedia.org/.../สมเด็จพระมหาสมณเจ้า_กรมพระปรมานุชิต...
 - [http://th.wikipedia.org/.../พระอุดมประชาทร_\(อลงกต_ติกรปณเฑาะ\)](http://th.wikipedia.org/.../พระอุดมประชาทร_(อลงกต_ติกรปณเฑาะ))

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินสมุดบันทึกการปฏิบัติตน เรื่อง เรียนรู้สิ่งที่ดี

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพุทธสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด	บันทึกการปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพุทธสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด พร้อมผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ 3 พฤติกรรมขึ้นไป	บันทึกการปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพุทธสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด พร้อมผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ 2 พฤติกรรม	บันทึกการปฏิบัติตามแบบอย่างการดำเนินชีวิตของพุทธสาวก ชาดก และศาสนิกชนตัวอย่างตามที่กำหนด พร้อมผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ 1 พฤติกรรม
2. การบริหารจัดการและเจริญปัญญาตามแนวทางของพระพุทธศาสนา	บันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการและเจริญปัญญาในอริยาบถต่างๆ เป็นประจำทุกวัน พร้อมผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ	บันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการและเจริญปัญญาในอริยาบถต่างๆ เกือบทุกวัน พร้อมผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ	บันทึกการปฏิบัติตนในการบริหารจัดการและเจริญปัญญาในอริยาบถต่างๆ เป็นบางวัน พร้อมผู้รับรองหรือหลักฐานประกอบ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
5 - 6	ดี
3 - 4	พอใช้
ต่ำกว่า 3	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 1.1** ป.6/9 อธิบายลักษณะสำคัญของศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาอื่นๆ และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธี
- ส 1.2** ป.6/1 อธิบายความรู้เกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ในศาสนสถาน และปฏิบัติตนได้อย่างเหมาะสม
- ป.6/2 มีมรรยาทของความเป็นศาสนิกชนที่ดีตามที่กำหนด
- ป.6/3 อธิบายประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนดและปฏิบัติตนได้ถูกต้อง
- ป.6/4 แสดงตนเป็นพุทธมามกะ หรือแสดงตนเป็นศาสนิกชนของศาสนาที่ตนนับถือ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ศาสนพิธี พิธีกรรมของศาสนาต่างก็มีลักษณะสำคัญ ศาสนิกชนพึงปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมเมื่อต้องเข้าร่วมพิธีอย่างมีมรรยาท ชาวพุทธทุกคนต้องแสดงตนเป็นพุทธมามกะ เข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรมและกิจกรรมในวันสำคัญทางศาสนาตามที่กำหนด และปฏิบัติตนได้ถูกต้อง

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ศาสนพิธีของศาสนาต่างๆ
 - พระพุทธศาสนา
 - : ศาสนาพิธีที่เป็นพุทธบัญญัติ เช่น บรรพชา อุปสมบท
 - : ศาสนพิธีที่เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา เช่น ทำบุญพิธีเนื่องในวันสำคัญทางศาสนา
 - ศาสนาอิสลาม เช่น การละหมาด การถือศีลอด การบำเพ็ญฮัจญ์ ฯลฯ
 - คริสต์ศาสนา เช่น ศีลล้างบาป ศีลอภัยบาป ศีลกำลัง ศีลมหาสนิท ฯลฯ
 - ศาสนาฮินดู เช่น พิธีศราถ์ พิธีบูชาเทวา
- 2) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ภายในวัด เช่น เขตพุทธาวาส สังฆาวาส
- 3) การปฏิบัติตนที่เหมาะสมภายในวัด
- 4) มรรยาทของศาสนิกชน
 - การถวายของแด่พระภิกษุ
 - การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม
 - การปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา
- 5) ทบพวนการอาราธนาศีล อาราธนาธรรม และอาราธนาพระปริตร
- 6) พิธีทอดผ้าป่า

- 7) พิธีทอดกฐิน
- 8) ระเบียบพิธีในการทำบุญงานอวมงคล
- 9) การปฏิบัติตนที่ถูกต้องในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา เช่น วันมาฆบูชา วันวิสาขบูชา วันอัฐมีบูชา วันอาสาฬหบูชา วันธรรมสวนะ
- 10) ประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางศาสนา
- 11) การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ
 - ชั้นเตรียมการ
 - ชั้นพิธีการ

3.2 สารระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการค้นหา
- 2) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการสังเคราะห์
- 5) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การสาธิตมรรยาทชาวพุทธและการเข้าร่วมพิธีกรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ศาสนิกชนที่ดีและศาสนพิธีน่ารู้

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง ศาสนสถาน
- 2) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง พิธีกรรมสำคัญของศาสนา
- 3) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 4) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 5) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 6) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 7) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ศาสนิกชนที่ดีและศาสนพิธีน่ารู้

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- สังเกตการสาธิตมรรยาทชาวพุทธและการเข้าร่วมพิธีกรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

8. กิจกรรมการเรียนรู้

➡ **นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ศาสนิกชนที่ดีและศาสนพิธีน่ารู้**

- นักเรียนสวดมนต์บูชาพระรัตนตรัยและทำสมาธิก่อนเรียนทุกชั่วโมง

เรื่องที่ 1 ศาสนสถาน และการปฏิบัติตนที่เหมาะสม

เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำภาพกิจกรรมและพิธีกรรมต่างๆ ในวัด มาให้นักเรียนวิเคราะห์ว่า ภายในวัดหรือพุทธศาสนสถานนั้น ชาวพุทธได้ปฏิบัติอะไรบ้าง และการปฏิบัตินั้นส่งผลดีอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ แล้วชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญ ของการทำงานร่วมกันปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ และเน้นย้ำให้สมาชิกทุกคนในกลุ่ม มีความกระตือรือร้นและตั้งใจทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง ศาสนสถาน และการปฏิบัติตนที่เหมาะสมเมื่ออยู่ในศาสนสถาน จากหนังสือเรียน แล้วผลัดกันอภิปรายแลกเปลี่ยนความรู้กันในสาระสำคัญจากเรื่องที่ศึกษา
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 3 คู่ ให้แต่ละคู่ช่วยกันทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง ศาสนสถาน
4. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันนำผลงานในใบงานที่ตนรับผิดชอบมาเล่าให้เพื่อนคู่อื่นๆ ในกลุ่มฟัง และ ตรวจสอบความถูกต้อง และปรับปรุงพัฒนาผลงานให้มีความสมบูรณ์
5. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1.1 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มตรวจผลงานของตนเองและเพิ่มเติมในส่วนที่ยังไม่ สมบูรณ์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับสถานที่ต่างๆ ภายในวัด และการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมในวัด

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ: กระบวนการปฏิบัติ

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

ครูพานักเรียนไปยังห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์ แล้วครูให้ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับการฝึกมรรยาทมาแล้วออกมาสาธิตมรรยาทให้เพื่อนนักเรียนดูหน้าชั้นเรียน ดังนี้

- 1) การถวายของแด่พระสงฆ์ของชายและหญิง
- 2) การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรม
- 3) การปฏิบัติตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อศาสนา

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติตนเกี่ยวกับมรรยาทชาวพุทธ ในเรื่อง การถวายของแด่พระสงฆ์ของชายและหญิง การปฏิบัติตนในการฟังธรรม และการปฏิบัติตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อศาสนาตามขั้นตอนที่ผู้สาธิตได้ปฏิบัติให้ดูเป็นแบบอย่าง หากมีข้อสงสัยให้ศึกษาความรู้เพิ่มเติม จากหนังสือเรียน หรือสอบถามจากครู

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการถวายของแด่พระสงฆ์ทั้งของชายและหญิง ซึ่งมีความแตกต่างกัน การนั่งฟังธรรมทั้งที่ไปงานพิธีที่เป็นงานมงคลและงานอวมงคล และการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อศาสนา

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

1. สมาชิกทุกกลุ่มฝึกปฏิบัติตนเกี่ยวกับการถวายของแด่พระสงฆ์ทั้งของชายและหญิง ซึ่งมีความแตกต่างกัน การนั่งฟังธรรมทั้งที่ไปงานพิธีที่เป็นงานมงคลและงานอวมงคล และการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชนเพื่อประโยชน์ต่อศาสนา
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการปฏิบัติตนอย่างเหมาะสมตามมรรยาทชาวพุทธ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสาธิตมรรยาทชาวพุทธ ตามที่ฝึกปฏิบัติหน้าชั้นเรียน และตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

ครูพานักเรียนไปยังห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์ แล้วครูให้ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับการฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีของพระพุทธศาสนา มาได้สาธิตเกี่ยวกับเรื่องต่อไปนี้

- 1) การอาราธนาศีล การอาราธนาธรรม และการอาราธนาพระปริตร
- 2) การบวช
- 3) พิธีทอดผ้าป่า
- 4) พิธีทอดกฐิน
- 5) การแสดงตนเป็นพุทธมามกะ

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติตนเกี่ยวกับพิธีกรรมของพระพุทธศาสนาตามแบบอย่างของผู้สาธิตในขั้นที่ 1 โดยครูคอยเดินตรวจดูความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะในแต่ละกลุ่ม

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีกรรมของพระพุทธศาสนา และผลัดกันเสนอแนะ โดยครูช่วยให้คำแนะนำการปฏิบัติตนที่ถูกต้องเหมาะสม

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

1. สมาชิกทุกกลุ่มฝึกปฏิบัติพิธีกรรมของพระพุทธศาสนาตามลำพังทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียน เกี่ยวกับการอาราธนาศีล การอาราธนาธรรม การอาราธนาพระปริตร การบวช พิธีทอดผ้าป่า พิธีทอดกฐิน และการแสดงตนเป็นพุทธมามกะ จนมีความชำนาญ
2. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวัตถุประสงค์สำคัญ และประโยชน์ของการเข้าร่วมในศาสนพิธี พิธีกรรม และวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา

- **ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสาธิตการเข้าร่วมพิธีกรรม กลุ่มละ 1 พิธีกรรม ตามความพอใจในเวลาที่ครูกำหนด (ครูอาจจะเฉลยให้ได้แสดงทุกเรื่องตามความเหมาะสม) โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด**

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับพิธีกรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ ที่นักเรียนเคยไปเข้าร่วมพิธีกรรม หรือดูข่าว หรือจากการบอกเล่าของผู้อื่น
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของศาสนพิธีหรือพิธีกรรมของศาสนา เป็นแนวทางการสร้างความศรัทธาต่อศาสนาเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติตามหลักคำสอนของศาสนา

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง พิธีกรรมสำคัญของศาสนาต่างๆ จากหนังสือเรียน ตามที่กำหนดให้ ดังนี้

- ศาสนาคริสต์
- ศาสนาอิสลาม
- ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู
- ศาสนาสีข

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายสาระสำคัญของเรื่อง พิธีกรรมของศาสนาคริสต์ ศาสนาอิสลาม ศาสนาพราหมณ์-ฮินดู และศาสนาสิก ผลัดกันซักถามข้อสงสัยและผลัดกันอธิบายจนทุกคนมีความเข้าใจชัดเจนตรงกัน

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง พิธีกรรมสำคัญของศาสนา โดยให้สมาชิกในกลุ่มเลือกพิธีกรรมของศาสนาอื่น 1 พิธีกรรม แล้วบอกวิธีการนำไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

1. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานในใบงานที่ 4.1 หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม
2. นักเรียนและครูช่วยกันสรุปข้อคิดสำคัญที่ได้จากการศึกษาพิธีกรรมของศาสนาอื่น และแนวทางการนำไปประยุกต์ปฏิบัติ

➡ **นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 4 เรื่อง ศาสนิกชนที่ดีและศาสนพิธีนำรู้**

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) บัตรภาพ
- 3) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ศาสนสถาน
- 4) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง พิธีกรรมสำคัญของศาสนา

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- ห้องจริยธรรม หรือห้องพุทธศาสน์

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินการสาธิตมรรยาทชาวพุทธและการเข้าร่วมพิธีกรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การสาธิตมรรยาทชาวพุทธเกี่ยวกับ การถวายของแด่พระสงฆ์ การปฏิบัติตนในขณะ ฟังธรรม และการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนา	สาธิตมรรยาทชาวพุทธเกี่ยวกับการถวายของแด่พระสงฆ์ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน ประโยชน์ต่อศาสนาได้ถูกต้องทุกขั้นตอน	สาธิตมรรยาทชาวพุทธเกี่ยวกับการถวายของแด่พระสงฆ์ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนาได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	สาธิตมรรยาทชาวพุทธเกี่ยวกับการถวายของแด่พระสงฆ์ การปฏิบัติตนในขณะฟังธรรมและการปฏิบัติตนตามแนวทางของพุทธศาสนิกชน เพื่อประโยชน์ต่อศาสนาได้ถูกต้องเป็นบางขั้นตอน
2. การสาธิตการเข้าร่วมพิธีกรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา	สาธิตการเข้าร่วมพิธีกรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ได้ถูกต้อง 3 พิธีกรรมขึ้นไป	สาธิตการเข้าร่วมพิธีกรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ได้ถูกต้อง 2 พิธีกรรม	สาธิตการเข้าร่วมพิธีกรรมสำคัญของพระพุทธศาสนา ได้ถูกต้อง 1 พิธีกรรม

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
5 - 6	ดี
3 - 4	พอใช้
ต่ำกว่า 3	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 2.2**
- ป.6/1 เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
 - ป.6/2 มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ที่ส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ
 - ป.6/3 อภิปรายบทบาท ความสำคัญในการใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลต่างก็มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการบริหารราชการแผ่นดินและการบริหารส่วนท้องถิ่น ประชาชนทุกคนควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่ส่งเสริมประชาชนไทยในท้องถิ่นและประเทศ ใช้สิทธิเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย ซึ่งจะส่งผลต่อความมั่นคง การปกครองระบอบประชาธิปไตย

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) บทบาท หน้าที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล
- 2) กิจกรรมต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ
- 3) การมีส่วนร่วมในการออกกฎหมาย ระเบียบ กติกา การเลือกตั้ง
- 4) สอดส่องดูแลผู้มีพฤติกรรมกระทำความผิดการเลือกตั้ง และแจ้งต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ
- 5) ตรวจสอบคุณสมบัติ
- 6) การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการเปรียบเทียบ
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการให้เหตุผล
- 5) ทักษะกระบวนการคิดอย่างมีวิจารณญาณ

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มุ่งมั่นในการทำงาน
4. มีความรับผิดชอบ

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

รายงาน เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 3) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง คุณค่าของกิจกรรมประชาธิปไตย
- 4) ตรวจสอบงานที่ 3.2 เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
- 5) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 6) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 7) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 8) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 9) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบรายงาน เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

8. กิจกรรมการเรียนรู้

➡ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำตัวอย่างข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานตามนโยบาย หรือผลงานดีเด่นของรัฐบาลชุดปัจจุบัน มาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์และตอบคำถาม
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงถึงความสำคัญของการบริหารงานของรัฐบาลอย่างมีประสิทธิภาพ

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ แล้วชั้นนำให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกันปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ โดยครูผู้สอนให้สมาชิกทุกคนในกลุ่มมีความกระตือรือร้นและตั้งใจทำงานร่วมกันให้ประสบความสำเร็จอย่างมีคุณภาพ
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล จากหนังสือเรียน และอภิปรายร่วมกันถึงประเด็นสำคัญของเรื่องที่ศึกษา
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล โดยแบ่งหน้าที่กันปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนด
4. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจคำตอบแล้วแก้ไขในส่วนที่ไม่ถูกต้อง และเพิ่มเติมบางส่วนให้มีความสมบูรณ์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่สำคัญของรัฐบาลในการบริหารราชการแผ่นดิน

เรื่องที่ 2 บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

เวลา 1-2 ชั่วโมง

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูนำข่าวเกี่ยวกับการดำเนินงานหรือการดำเนินกิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบต่างๆ มาให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ประโยชน์ของการดำเนินกิจกรรมดังกล่าวที่มีต่อท้องถิ่นและประเทศชาติ
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงความสำคัญขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันสำรวจค้นหาความรู้เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ห้องสมุด และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วย

- 1) องค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
- 2) เทศบาล
- 3) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)
- 4) องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษ คือ กรุงเทพมหานคร และเมืองพัทยา

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายสาระสำคัญเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนสืบค้นความรู้เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภูมิลาเนาที่นักเรียนอาศัยอยู่ เพื่อนำเสนอข้อมูลในกิจกรรมของชั่วโมงเรียนต่อไป

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการสืบค้นมาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
2. สมาชิกแต่ละคนนำผลงานจากการทำใบงานที่ 2.1 มาเล่าให้สมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มฟัง แล้วช่วยกันเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์และสรุปเป็นผลงานของกลุ่ม

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

1. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ 2.1 หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ
2. นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้ในเรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเปรียบเทียบ บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนร้องเพลงเกี่ยวกับวิถีชีวิตประชาธิปไตยและการเลือกตั้ง
2. นักเรียนช่วยกันคิดวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากบทเพลงที่มีความสอดคล้องกับกิจกรรมประชาธิปไตย
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงวิถีชีวิตประชาธิปไตย

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม หรือแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ 2 การประเมินคุณค่าและประโยชน์

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 1 มาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ และทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง คุณค่าของกิจกรรมประชาธิปไตย
2. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอใบงานที่ 3.1 หน้าชั้นเรียน โดยมีครูช่วยเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 เลือกและการตัดสินใจ

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มร่วมกันสืบค้นกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยทั้งในท้องถิ่นหรือระดับประเทศ แล้วนำข้อมูลที่สืบค้นมาแล้วให้สมาชิกในกลุ่มฟังแล้วช่วยกันทำใบงานที่ 3.2 เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 3.2 หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันตัดสินใจเลือกกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย 1 กิจกรรม แล้วนำไปปฏิบัติ

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติ

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มปฏิบัติกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยอย่างหลากหลาย
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันรายงานผลการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยต่อครูผู้สอนในแบบบันทึกการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการมีกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ

วิธีสอนแบบแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับการออกกฎหมายเลือกตั้ง และการมีส่วนร่วมในการเลือกตั้ง
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจกิจกรรมการมีส่วนร่วมในการออกกฎหมาย ระเบียบ กติกาเลือกตั้ง

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย จากหนังสือเรียน โดยมีประเด็นสำคัญ คือ การศึกษาขั้นตอนการเลือกตั้ง

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สมาชิกแต่ละคนทำความเข้าใจข้อมูลความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้ง วิธีการปฏิบัติตนในการเลือกตั้ง เริ่มตั้งแต่ก่อนวันเลือกตั้ง ในวันเลือกตั้ง และหลังวันเลือกตั้ง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

สมาชิกแต่ละคนร่วมกันอธิบายประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการเลือกตั้งตามบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับปัจจุบัน ในขั้นตอนสำคัญแต่ละขั้นตอนของการเลือกตั้ง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญในการเลือกตั้งและวางแผนการนำเสนอขั้นตอนการเลือกตั้งจำลองในห้องเรียน โดยแบ่งหน้าที่กันเตรียมการจัดหาสื่อหรืออุปกรณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
2. สมาชิกในแต่ละกลุ่มซักซ้อมการสาธิตวิธีการไปใช้สิทธิเลือก ตั้งแต่การเตรียมการก่อนวันเลือกตั้ง การใช้สิทธิเลือกตั้งในวันเลือกตั้ง และการปฏิบัติตนหลังจากการเลือกตั้งแล้ว

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

สมาชิกแต่ละกลุ่มสาธิตการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งแบบจำลองในห้องเรียน กลุ่มละ 5 นาที เมื่อจบการสาธิตแต่ละกลุ่มแล้วให้กลุ่มอื่นช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนนำความรู้เกี่ยวกับการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยไปประยุกต์ใช้กับการเลือกหัวหน้าห้อง เลือกประธานคณะสี ประธานนักเรียน หรือการเลือกตั้งอื่นๆ ต่อไปในอนาคต

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำรายงาน เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➡ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 5 เรื่อง กิจกรรมประชาธิปไตย

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) นันทวัฒน์ บรมานันท์. 2552. การปกครองส่วนท้องถิ่น. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : วิทยุชุมชน.
 - (2) วิศนี ศิลตระกูล และณัด ม่วงมณี. 2550. ประชาธิปไตยชาวบ้าน. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : มปท.
- 3) แบบบันทึกการดำเนินกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย
- 4) สื่อหรืออุปกรณ์ต่างๆ เกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 5) ตัวอย่างข่าว
- 6) ตัวอย่างเพลง
- 7) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ของรัฐบาล
- 8) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- 9) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง คุณค่าของกิจกรรมประชาธิปไตย
- 10) ใบงานที่ 3.2 เรื่อง กิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย

9.2 แหล่งการเรียนรู้

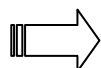
- 1) ห้องสมุด
- 2) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.tambol.com/tambol/info10.asp>
 - http://www.thailocaladmin.go.th/work/DLA_DOC/local.jsp
 - <http://www.idis.ru.ac.th/report/index.php?topic=189.0>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/ประชาธิปไตย>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงาน เรื่อง บทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาล	อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลได้ถูกต้อง ชัดเจน 4 ข้อขึ้นไป	อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลได้ถูกต้อง ชัดเจน 2-3 ข้อ	อธิบายบทบาทหน้าที่ของรัฐบาลได้ถูกต้อง 1 ข้อ
2. การอธิบายบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	อธิบายบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกต้อง ชัดเจน 4 ข้อขึ้นไป	อธิบายบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกต้อง ชัดเจน 2-3 ข้อ	อธิบายบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้ถูกต้อง 1 ข้อ
3. การเปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาล	เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลได้ถูกต้อง ชัดเจน 4 ประเด็นขึ้นไป	เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลได้ถูกต้อง ชัดเจน 2-3 ประเด็น	เปรียบเทียบบทบาทหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและรัฐบาลได้ถูกต้อง 1 ประเด็น
4. การอธิบายความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตย	อธิบายความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยได้ถูกต้อง ชัดเจน 5 ข้อขึ้นไป	อธิบายความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยได้ถูกต้อง ชัดเจน 3-4 ข้อ	อธิบายความสำคัญในการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งตามระบอบประชาธิปไตยได้ถูกต้อง 1-2 ข้อ
5. การมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศ	มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศได้ 3 กิจกรรมขึ้นไป พร้อมหลักฐานประกอบ	มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศได้ 2 กิจกรรม พร้อมหลักฐานประกอบ	มีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ เพื่อส่งเสริมประชาธิปไตยในท้องถิ่นและประเทศได้ 1 กิจกรรม พร้อมหลักฐานประกอบ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
12 - 15	ดี
8 - 11	พอใช้
ต่ำกว่า 8	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2.1 ป.6/1 ปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

กฎหมายเป็นข้อบังคับให้สมาชิกในสังคมปฏิบัติ หรือละเว้นการปฏิบัติ การปฏิบัติตามบทบัญญัติของกฎหมาย ย่อมทำให้สามารถอยู่ร่วมกันได้

3. สาระการเรียนรู้

3.2 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

1) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน เช่น

- กฎหมายจราจร
- กฎหมายยาเสพติดให้โทษ
- กฎหมายทะเบียนราษฎร
- เทศบัญญัติ ข้อบัญญัติ อบต. อบจ.

2) ประโยชน์ของการปฏิบัติตามหรือเคารพกฎหมายดังกล่าว

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการวิเคราะห์
- 2) ทักษะการสร้างความรู้
- 3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. ใฝ่เรียนรู้

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

รายงานผลการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง กฎหมายน่ารู้

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
- 3) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ
- 4) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง กฎหมายส่วนท้องถิ่น
- 5) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 6) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 7) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง กฎหมายน่ารู้

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบรายงานผลการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

➡ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง กฎหมายน่ารู้

ขั้นที่ 1 มีผู้นำและมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

1. ครูให้นักเรียนอ่านข่าวเกี่ยวกับการทำผิดกฎหมาย แล้วให้นักเรียนวิเคราะห์ผลเสียของการทำผิดกฎหมาย
2. นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ตามความสมัครใจ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียนด้วยการสาธิตการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก

ขั้นที่ 2 วางแผน

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนสืบค้นข้อมูลความรู้ตามหัวข้อที่กำหนด จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม โดยแบ่งหน้าที่กันศึกษา คนละ 1 ประเด็น หรือคู่ละ 1 ประเด็น ดังนี้

- 1) ลักษณะของสัญญาณจราจร
- 2) การปฏิบัติตามกฎจราจรของคนเดินเท้า
- 3) การปฏิบัติตามกฎจราจรของผู้ขับขี่รถจักรยาน
- 4) ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายจราจร

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติตามแผน

สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติตามหัวข้อที่ได้รับมอบหมายและมีการยกตัวอย่างหรือสาธิตการปฏิบัติตามความเหมาะสม

ขั้นที่ 4 ประเมินผลการปฏิบัติงาน

สมาชิกแต่ละคนหรือแต่ละคู่ผลัดกันนำเสนอผลงานภายในกลุ่ม และให้สมาชิกคนอื่นช่วยกันประเมินผลการนำเสนอผลงาน และให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะเพื่อนำไปปรับปรุงผลงานให้ดียิ่งขึ้น

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนา

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันปรับปรุงผลงานของกลุ่ม และเชื่อมโยงการสาธิตการปฏิบัติตามกฎหมายจราจรเริ่มตั้งแต่การปฏิบัติตามกฎจราจรของคนเดินเท้า การปฏิบัติตามกฎจราจรของผู้ขับขี่รถจักรยาน และอธิบายประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายจราจร
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มออกมานำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะ
3. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษากฎหมายเกี่ยวกับการจราจรไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต และให้นักเรียนแต่ละคนทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก เป็นการทำงาน

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูถามนักเรียนเกี่ยวกับประชากรในหมู่บ้านของนักเรียน ตำบล และอำเภอที่นักเรียนมีภูมิลำเนาอยู่ ซึ่งนักเรียนจะใช้วิธีการคาดคะเน หรือข้อมูลจากคำบอกเล่า
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า การรู้จำนวนประชากรที่แท้จริงจะดูข้อมูลจากทะเบียนราษฎร

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร จากหนังสือเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การแจ้งเกิด
- 2) การแจ้งตาย
- 3) การย้ายที่อยู่
- 4) ประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายทะเบียนราษฎร

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันอธิบายสาระสำคัญของข้อมูลความรู้ที่ได้สืบค้นมาในขั้นที่ 2 ช่วยกันเสริมเติมเต็มความรู้ที่ถูกต้อง ถ้าไม่เข้าใจให้สอบถามครูผู้สอน

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า และการอภิปรายในขั้นที่ 2 และขั้นที่ 3 มาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
2. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันตรวจคำตอบในใบงานที่ 2.1 แล้วปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่บกพร่องและเพิ่มเติมให้สมบูรณ์

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

1. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.1 ข้อ 1-2 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องและปรับปรุงแก้ไขเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์
2. ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอความคิดเห็นในคำถามข้อ 3 หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
3. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปวิธีการปฏิบัติตามกฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร ในเรื่อง การแจ้งเกิด การแจ้งตาย การย้ายที่อยู่ และประโยชน์ของการปฏิบัติตามกฎหมายทะเบียนราษฎร

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก

1. ครูนำภาพผู้ที่ติดยาเสพติดให้โทษ ซึ่งมีสภาพร่างกายซูบผอม และภาพของผู้ติดยาแล้วก่ออาชญากรรม มาให้นักเรียนดู แล้วร่วมกันวิเคราะห์ผลเสียของการติดยาเสพติดให้โทษ
2. ครูเล่าข่าวเกี่ยวกับผู้กระทำความผิดกฎหมายยาเสพติดให้โทษ แล้วถูกศาลตัดสินลงโทษให้นักเรียนฟัง และชี้แนะให้นักเรียนเข้าใจว่าการทำความผิดกฎหมายยาเสพติดนั้นมีบทลงโทษ 5 ฐาน และยกตัวอย่างประกอบ
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ จากหนังสือเรียนและหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 1) ประเภทของยาเสพติดให้โทษ
 - 2) ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ
 - 3) ตัวอย่างโทษของผู้กระทำความผิดกฎหมายยาเสพติดให้โทษ
 - 4) อันตรายของยาเสพติดให้โทษ

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติ

นักเรียนกลุ่มเดิมวางแผนให้สมาชิกในกลุ่มจับคู่กันเพื่อสืบค้นข้อมูล คู่ละ 1 หัวข้อ โดยศึกษาจากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

สมาชิกแต่ละคู่สืบค้นข้อมูลตามที่ได้รับมอบหมาย แล้วนำข้อมูลที่สืบค้นได้มาเล่าให้สมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มฟัง และผลัดกันซักถามข้อสงสัย

ขั้นที่ 4 พัฒนาความรู้ความเข้าใจ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง **กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ**
2. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.1 ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน และแก้ไขในส่วนที่ผิดหรือบกพร่อง

ขั้นที่ 5 สรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับกฎหมายยาเสพติดให้โทษ ในหัวข้อ ประเภทของยาเสพติดให้โทษ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ และอันตรายของยาเสพติดให้โทษ

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูให้นักเรียนดูภาพกิจกรรมต่างๆ ขององค์กรบริหารส่วนท้องถิ่น แล้วตอบคำถาม
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการออกกฎหมายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 3 คู่ ให้แต่ละคู่ศึกษาความรู้เกี่ยวกับกฎหมายที่จัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจากหนังสือเรียน ตามหัวข้อที่กำหนดให้ ดังนี้

- คู่ที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง เทศบัญญัติ
- คู่ที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.)
- คู่ที่ 3 ศึกษาความรู้เรื่อง ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.)

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันเล่าความรู้ในตัวอย่างกฎหมายที่ออกมาใช้บังคับในท้องถิ่น ซึ่งจัดทำโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น คือ เทศบัญญัติซึ่งจัดทำโดยเทศบาล ข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งจัดทำโดยองค์การบริหารส่วนจังหวัด และข้อบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบลซึ่งจัดทำโดยองค์การบริหารส่วนตำบล

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 2 และการอธิบายความรู้ในขั้นที่ 3 มาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง กฎหมายส่วนท้องถิ่น

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 4.1 ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบผลงาน และปรับปรุงตามความเหมาะสม

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน แล้วรายงานผลการปฏิบัติตามกำหนดเวลาที่ตกลงกัน โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➔ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 6 เรื่อง กฎหมายน่ารู้

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - 1) กมล พิพัฒนชัยกุล. 2551. **คู่มือกฎจราจรและการสอบใบขับขี่ รถยนต์-รถจักรยานยนต์.** กรุงเทพมหานคร : ปีม พับลิชชิ่ง.
 - 2) พิชัย นิลทองคำ. 2554. **พ.ร.บ. ยาเสพติดให้โทษ (ฉบับสมบูรณ์).** กรุงเทพมหานคร : มปท.
 - 3) วิชา มหาคุณ. 2551. **การป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติด :การสร้างเครือข่าย-การส่งต่อ-การติดตามและประเมินผล เด็ก.** กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 3) ตัวอย่างข่าว
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับการจราจรทางบก
- 6) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับทะเบียนราษฎร
- 7) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง กฎหมายเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ
- 8) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง กฎหมายส่วนท้องถิ่น

9.2 แหล่งการเรียนรู้

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงานผลการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวัน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ / ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การรายงานผลการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	บันทึกการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนได้ 5 พฤติกรรมขึ้นไปและมีผู้รับรอง	บันทึกการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนได้ 3-4 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง	บันทึกการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนได้ 1-2 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง
2. การวิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน	วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชน ได้ถูกต้อง ชัดเจน 5 ข้อขึ้นไป	วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนได้ ถูกต้อง 3-4 ข้อ	วิเคราะห์ผลของการปฏิบัติตนตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของครอบครัวและชุมชนได้ ถูกต้อง 1-2 ข้อ

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
5 - 6	ดี
3 - 4	พอใช้
ต่ำกว่า 3	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 2.** ป.6/2 วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาและดำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม
ป.6/3 แสดงออกถึงมรดกไทยได้เหมาะสมยุคกาลเทศะ
ป.6/4 อธิบายคุณค่าทางวัฒนธรรมที่แตกต่างกันระหว่างกลุ่มคนในสังคมไทย

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

วัฒนธรรมเป็นแบบแผนในการดำเนินชีวิตของคนในสังคม วัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นมีความแตกต่างกัน และมีการเปลี่ยนแปลงไปตามกาลเวลา จึงควรธำรงรักษาวัฒนธรรมอันดีงาม และแสดงออกถึงมรดกไทยได้อย่างเหมาะสม

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ความหมายและประเภทของวัฒนธรรม
- 2) การเปลี่ยนแปลงวัฒนธรรมตามกาลเวลาที่มีผลต่อตนเองและสังคมไทย
- 3) แนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย
- 4) ความหมายและความสำคัญของกีฬามรดกไทย
- 5) มรดกไทยและมรดกสังคม เช่น การแสดงความเคารพ การยืน การเดิน การนั่ง การนอน การรับของส่งของ การรับประทานอาหาร การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา การใช้คำพูด
- 6) ประโยชน์และคุณค่าทางวัฒนธรรม
- 7) ความแตกต่างทางวัฒนธรรมระหว่างกลุ่มคนภาคต่างๆ ในสังคมไทย
- 8) แนวทางการรักษาวัฒนธรรม

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการเปรียบเทียบ
- 3) ทักษะการวิเคราะห์
- 4) ทักษะการให้เหตุผล
- 5) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีจิตสาธารณะ
4. รักความเป็นไทย

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

1. สมุดบันทึกการปฏิบัติตนตามมรรยาทไทย และการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย (ชิ้นงานที่ 1)
2. รายงาน เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง (ชิ้นงานที่ 2)

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย
- 3) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย
- 4) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 5) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 6) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 7) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 8) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- 1) ตรวจสอบสมุดบันทึกการปฏิบัติตนตามมรรยาทไทย และการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย (ชิ้นงานที่ 1)
- 2) ตรวจสอบรายงาน เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง (ชิ้นงานที่ 2)

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➔ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูแจกบัตรภาพเกี่ยวกับวัฒนธรรมให้นักเรียนทุกคน คนละ 1 ภาพ แล้วให้ทุกคนนำไปติดที่บอร์ดหรือป้ายนิเทศให้ตรงกับหัวข้อประเภทของวัฒนธรรมทางวัตถุและไม่ใช่วัตถุ
2. ครูตรวจสอบความถูกต้อง แล้วให้นักเรียนช่วยกันอธิบายความหมายของวัฒนธรรม และครูอธิบายเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัฒนธรรมทางวัตถุและไม่ใช่วัตถุ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความรู้ให้นักเรียนเข้าใจเรื่อง ประเภทของวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม และผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีต่อสังคม พร้อมยกตัวอย่างประกอบ
2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม โดยแบ่งหน้าที่กันปฏิบัติกิจกรรมตามขั้นตอนที่ครูกำหนดให้
3. ครูให้ตัวแทนกลุ่มผลัดกันเฉลยคำตอบในใบงาน กลุ่มละ 1 ข้อ และให้กลุ่มที่มีผลงานแตกต่างกันได้นำเสนอเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันสรุปผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตและการพัฒนาสังคมไทย
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทยมาเพื่อทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนต่อไป

เรื่องที่ 2 ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคร่วมมือกันคิด

เวลา 1 ชั่วโมง

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำอาหารและการแสดงของแต่ละภาค มาให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนทายว่า ภาพดังกล่าวเป็นอาหารและเป็นการแสดงในภาคใดของประเทศไทย แล้วครูเฉลยคำตอบ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจในความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทยในด้านภาษา ศาสนา การแต่งกาย การละเล่นพื้นเมือง การกิน ฯลฯ
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มศึกษาความรู้เพิ่มเติมเรื่อง ความแตกต่างของกลุ่มคนในสังคมไทยด้านต่างๆ จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ ที่นักเรียนหามาล่วงหน้า
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย
4. ครูสุ่มเรียกสมาชิกหมายเลขใดหมายเลขหนึ่งออกจากกลุ่ม เพื่อตอบคำถามและอธิบายให้สมาชิกทั้งชั้นฟัง (สมาชิกหมายเลขที่ได้รับการสุ่มเรียกจากแต่ละกลุ่ม จะมาตอบหรืออธิบายคำตอบเรียงกันไปตามหัวข้อที่กำหนด ในใบงานจนครบทุกข้อ) ครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความแตกต่างและข้อดีของความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย

ขั้นที่ 1 สังเกต รับรู้

ครูให้ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับการฝึกมรรยาทไทยมาสาธิตมรรยาท ดังนี้

- 1) การแสดงความเคารพ ได้แก่ การไหว้ การกราบ
- 2) การยืน
- 3) การเดิน
- 4) การนั่ง
- 5) การนอน
- 6) การรับ-ส่งสิ่งของ
- 7) การรับประทานอาหาร
- 8) การแสดงกิริยาอาการ การทักทาย การสนทนา และการใช้คำพูด

ขั้นที่ 2 ทำตามแบบ

นักเรียนทุกคนฝึกปฏิบัติตนเกี่ยวกับมรรยาทไทยตามแบบผู้ที่มาสาธิตให้ดูทีละขั้นตอน

ขั้นที่ 3 ทำเองโดยไม่มีแบบ

นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับมรรยาทไทย และผลัดกันเสนอแนะ โดยมีครูช่วยให้คำแนะนำการปฏิบัติที่ถูกต้องเหมาะสม

ขั้นที่ 4 ฝึกทำให้ชำนาญ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มฝึกปฏิบัติมรรยาทไทยตามที่ได้รับฝึกจนชำนาญ
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มสาธิตหรือจับสลากตามหัวข้อเกี่ยวกับการแสดงความเคารพ การยืน การนั่ง การเดิน การนอน การรับ-ส่งสิ่งของ การรับประทานอาหาร การแสดงกิริยาอาการ
3. เมื่อจบการสาธิตของนักเรียนแต่ละกลุ่ม ให้สมาชิกกลุ่มอื่นแสดงความชื่นชมและให้ข้อเสนอแนะ ครูตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสม และให้คำแนะนำเพิ่มเติม

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำสมุดบันทึกการปฏิบัติตนตามมรรยาทไทย และการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

เรื่องที่ 4 คุณค่าทางวัฒนธรรมและการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย
วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT)

เวลา 1-2 ชั่วโมง

ขั้นที่ 1 สร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน (พัฒนาสมองซีกขวา)

ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าความประทับใจในวัฒนธรรมไทยที่นักเรียนชื่นชอบ ซึ่งนักเรียนอาจตอบได้อย่างหลากหลาย และบางคนอาจมีความประทับใจที่คล้ายกัน

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

นักเรียนแสดงเหตุผลว่า เพราะเหตุใด จึงมีความประทับใจในวัฒนธรรมไทย ดังที่เสนอในขั้นที่ 1

ขั้นที่ 3 ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกขวา)

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันเรียบเรียงเป็นบทประพันธ์ร้อยแก้ว หรือร้อยกรองแสดงคุณค่าของวัฒนธรรมไทยต่อวิถีการดำเนินชีวิตของคนไทย เสร็จแล้วให้ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับแนวทางการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ 5 ลงมือปฏิบัติจากกรอบความคิดที่กำหนด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนแผนผังความคิดเรื่อง การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย ลงในใบงานที่ 4.1 เรื่อง การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง (พัฒนาสมองซีกขวา)

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มเขียนรายงาน เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณค่าและการประยุกต์ใช้ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันวิเคราะห์และประเมินคุณค่าของผลงาน ปรับปรุงให้มีความสมบูรณ์

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น (พัฒนาสมองซีกขวา)

สมาชิกแต่ละกลุ่มนำเสนอผลงานต่อครูผู้สอน ครูตรวจสอบความถูกต้อง แล้วให้แต่ละกลุ่มเสนอผลงานที่ป่วยนิเทศ โดยให้สมาชิกแต่ละกลุ่มผลัดกันไปศึกษาผลงานของกลุ่มอื่นนอกเวลาเรียน

☞ **นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 7 เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง**

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) มานุษยวิทยาสิรินคร, ศูนย์. 2542. **สังคมและวัฒนธรรมไทย**. กรุงเทพมหานคร : เรือนแก้วการพิมพ์.
 - (2) อคิน รพีพัฒน์. 2551. **วัฒนธรรมคือความหมาย**. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์มานุษยวิทยาสิรินคร.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง การเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม
- 5) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ความแตกต่างทางวัฒนธรรมของกลุ่มคนในสังคมไทย
- 6) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง การดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- 1) ห้องสมุด
- 2) ผู้สาธิตมรรยาทไทย
- 3) แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://www.thaigoodview.com/node/18397>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/หมวดหมู่:วัฒนธรรมไทย>
 - http://www.trueplookpanya.com/true/knowledge_detail.php?mul...

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินสมุดบันทึกการปฏิบัติตามมรรยาทไทย
และการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย

(ชิ้นงานที่ 1)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การปฏิบัติตามมรรยาทไทย	ปฏิบัติตามมรรยาทไทยได้ถูกต้อง 5 พฤติกรรมขึ้นไป และมีผู้รับรอง	ปฏิบัติตามมรรยาทไทยได้ถูกต้อง 3-4 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง	ปฏิบัติตามมรรยาทไทยได้ถูกต้อง 1-2 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง
2. การวิเคราะห์ผลดีของการปฏิบัติตามมรรยาทไทย	วิเคราะห์ผลดีของการปฏิบัติตามมรรยาทไทยได้ถูกต้อง ครอบคลุมทุกประเด็น	วิเคราะห์ผลดีของการปฏิบัติตามมรรยาทไทยได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์ผลดีของการปฏิบัติตามมรรยาทไทยได้ถูกต้อง เป็นส่วนน้อย
3. การปฏิบัติที่แสดงถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทย	ปฏิบัติที่แสดงถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง 3 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง	ปฏิบัติที่แสดงถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง 2 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง	ปฏิบัติที่แสดงถึงการดำรงรักษาวัฒนธรรมไทยได้ถูกต้อง 1 พฤติกรรม และมีผู้รับรอง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

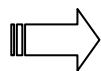
การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงาน เรื่อง วัฒนธรรมและการเปลี่ยนแปลง

(ชิ้นงานที่ 2)

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การวิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรม	วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมได้ถูกต้องครบถ้วนทุกประเด็น	วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมได้ถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์ความแตกต่างของวัฒนธรรมได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
2. การวิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรม	วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อสังคมไทยได้ถูกต้อง 4 ประเด็น	วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อสังคมไทยได้ถูกต้อง 2-3 ประเด็น	วิเคราะห์ผลของการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมที่มีผลต่อสังคมไทยได้ถูกต้อง 1 ประเด็น
3. การเสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรม	เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ถูกต้อง เหมาะสม 5 แนวทางขึ้นไป	เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ถูกต้อง เหมาะสม 3-4 แนวทาง	เสนอแนะแนวทางในการอนุรักษ์วัฒนธรรมได้ถูกต้อง เหมาะสม 1-2 แนวทาง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์

เวลา 3 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 2. ป.6/5 ติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน เลือกรับและใช้ข้อมูล ข่าวสารในการเรียนรู้ได้เหมาะสม

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การรับรู้ข่าวสารและเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นอย่างถูกต้องเหมาะสมนั้น จะต้องมีหลักในการเลือกรับจึงจะเกิดประโยชน์

3. สาระการเรียนรู้

3.3 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) แหล่งข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ เช่น จากวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ แหล่งข่าวต่างๆ จากหอบจดหมายเหตุ สถานการณ์จริงหรือจดหมายเหตุ
- 2) ประโยชน์จากการติดตามข้อมูล ข่าวสาร เหตุการณ์ต่างๆ
- 3) หลักการเลือกรับและใช้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่อที่ไร้พรมแดน

3.4 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- ทักษะการวิเคราะห์

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

5. มีวินัย

6. ใฝ่เรียนรู้

7. มีจิตสาธารณะ

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การวิเคราะห์ข่าวหรือเหตุการณ์

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง ข่าวและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง การวิเคราะห์ข่าว
- 3) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 4) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 5) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 6) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบการวิเคราะห์ข่าวหรือเหตุการณ์

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➡ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูนำข่าวเหตุการณ์ในปัจจุบันมาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า สารสำคัญของข่าวตอนใดเป็นความจริง อธิบายเหตุผล และสารตอนใดของข่าวไม่น่าเชื่อถือ อธิบายเหตุผล
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจว่า ข่าวสารนั้นมาจากแหล่งต่างๆ หลากหลาย จึงควรมีหลักในการเลือกรับข้อมูลข่าวสาร

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน ตามความสมัครใจ ให้แต่ละกลุ่มร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง แหล่งข่าวและเหตุการณ์ต่างๆ และหลักการเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลจากการสืบค้นมาอธิบายสู่กันฟังเกี่ยวกับวิธีการศึกษาหาความรู้ หรือสืบค้นข้อมูลจากแหล่งข่าวต่างๆ เพื่อให้ได้ข่าวสาร หรือข้อมูล หรือเหตุการณ์ต่างๆ ตรงตามความเป็นจริงและน่าเชื่อถือ และหลักการเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่ม แบ่งหน้าที่กันสืบค้นข้อมูล ข่าว และเหตุการณ์จากแหล่งข่าวต่างๆ
2. สมาชิกแต่ละคนนำข่าวที่สืบค้นมาวิเคราะห์แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 1.1 เรื่อง ข่าวและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ
3. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันนำเสนอผลงานในใบงานที่ 1.1 ต่อสมาชิกในกลุ่มและช่วยกันให้ข้อเสนอแนะ
4. สมาชิกในกลุ่มคัดเลือกข่าวและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ และเป็นไปตามหลักการเลือกรับข้อมูลข่าวสารจากสื่อต่างๆ เพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับวิธีการเลือกรับข้อมูลข่าวสารต่างๆ อย่างถูกต้องเหมาะสม

วิธีสอนโดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ

ขั้นที่ 1 นำ

1. ครูนำข่าวเหตุการณ์ปัจจุบันเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงดินฟ้าอากาศ ข่าวเกี่ยวกับการร่วมมือกันของ ประเทศสมาชิกอาเซียน ในการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการเมือง
2. ครูชี้แจงให้นักเรียนรู้จักวิธีการเลือกรับข่าวสาร ข้อมูลต่างๆ และการนำไปใช้ประโยชน์โดยการคิดให้ รอบคอบก่อนตัดสินใจเชื่อ หรือก่อนที่จะนำข้อมูลไปเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจทำกิจการงานต่างๆ ซึ่งวิธีคิดโดยใช้หมวกหกใบนั้นเป็นวิธีการหนึ่งที่จะนำไปสู่การตัดสินใจที่เหมาะสมและเป็นประโยชน์

ขั้นที่ 2 อธิบาย

ครูอธิบายรายละเอียดให้นักเรียนเข้าใจว่าจะมีกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้เทคนิคการคิดแบบหมวกหกใบ ครู อธิบายเกี่ยวกับความหมายและลักษณะของหมวกหกใบ และหน้าที่ของผู้เข้าร่วมกิจกรรมโดยใช้เทคนิคการคิด แบบหมวกหกใบ

ขั้นที่ 3 สาธิต

ครูให้ตัวแทนนักเรียนที่ได้รับการฝึกวิธีใช้หมวกหกใบมาแล้ว สาธิตวิธีการใช้หมวกหกใบตามสีของหมวก คือ

- หมวกสีฟ้า เริ่มต้นด้วยการนำอภิปราย
- หมวกสีขาว เสนอข้อมูลข้อเท็จจริง
- หมวกสีแดง แสดงความรู้สึก
- หมวกสีดำ บอกข้อบกพร่อง จุดอ่อน โทษหรือผลดี
- หมวกสีเหลือง เสนอข้อคิดที่เป็นประโยชน์
- หมวกสีเขียว เสนอแนวทางการพัฒนา หรือปรับปรุงเปลี่ยนแปลงต่อไป
- หมวกสีฟ้า เป็นผู้สรุปภาพรวมเป็นขั้นตอนสุดท้าย

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมศึกษาความรู้ เรื่อง ประโยชน์จากการติดตามข้อมูล ข่าวสาร และเหตุการณ์ ต่างๆ จากหนังสือเรียน และฝึกให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้หมวกติดตามสถานการณ์ที่กำหนดในใบงานที่ 2.1 เรื่องการวิเคราะห์ข่าว กลุ่มละ 1 สถานการณ์ ตามความสนใจของกลุ่ม นักเรียนแต่ละคนจะ ฝึกคิดให้รอบคอบทุกหมวก ตามขั้นตอนของแบบอย่างผู้ที่มาสาธิตให้ดู
2. นักเรียนมีการแลกเปลี่ยนหมวกกัน เพื่อจะได้มีโอกาสแสดงบทบาทตามหมวกของตนที่สวมอยู่

ขั้นที่ 5 การสรุป

นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปผลการอภิปรายเกี่ยวกับประโยชน์ของการติดตามข้อมูล ข่าวสาร และ เหตุการณ์โดยใช้วิธีคิดอย่างถูกต้อง

- **ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มวิเคราะห์ข่าวหรือเหตุการณ์ โดยให้ครอบคลุม ประเด็นตามที่กำหนด**

➡ **นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 8 เรื่อง ข้อมูลข่าวสารและเหตุการณ์**

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) เอกสารประกอบการสอน
- 3) ตัวอย่างข่าว
- 4) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ข่าวและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ
- 5) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง การวิเคราะห์ข่าว

9.2 แหล่งการเรียนรู้

—

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินการวิเคราะห์ข่าวหรือเหตุการณ์

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การนำเสนอข้อมูล ข่าวสาร หรือ เหตุการณ์ต่างๆ ใน ชีวิตประจำวัน	เสนอข้อมูล ข่าวสาร หรือ เหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน จากแหล่งต่างๆ ได้ถูกต้อง เหมาะสม 3 เรื่องขึ้นไป	เสนอข้อมูล ข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน จากแหล่งต่างๆ ได้ถูกต้อง เหมาะสม 2 เรื่อง	เสนอข้อมูล ข่าวสาร หรือเหตุการณ์ต่างๆ ในชีวิตประจำวัน จากแหล่งต่างๆ ได้ถูกต้อง เหมาะสม 1 เรื่อง
2. การวิเคราะห์ข่าว หรือเหตุการณ์	วิเคราะห์ข่าวหรือ เหตุการณ์ได้ถูกต้อง ชัดเจน ครบถ้วนทั้ง 3 เรื่อง	วิเคราะห์ข่าวหรือ เหตุการณ์ได้ถูกต้อง ชัดเจน 2 เรื่อง	วิเคราะห์ข่าวหรือ เหตุการณ์ได้ถูกต้อง ชัดเจน 1 เรื่อง
3. หลักในการเลือกรับ ข้อมูล ข่าวสาร	นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่างๆ สอดคล้องกับหลักการ เลือกรับข้อมูล ข่าวสาร	นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่างๆ สอดคล้องกับหลักการ เลือกรับข้อมูล ข่าวสาร เป็นส่วนใหญ่	นำเสนอข้อมูล ข่าวสาร และเหตุการณ์ต่างๆ สอดคล้องกับหลักการ เลือกรับข้อมูล ข่าวสาร เป็นส่วนใหญ่

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

เวลา 11 ชั่วโมง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 3.**
- ป.6/1 อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบต่อ
 - ป.6/2 อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน
 - ป.6/3 บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ผู้ผลิตย่อมต้องมีบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบต่อในการผลิต ผู้บริโภคต้องรู้บทบาทหน้าที่ของตนเอง และบริโภคอย่างรู้เท่าทัน ทั้งนี้ทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภคจะต้องใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่าและยั่งยืน

3. สาระการเรียนรู้

3.5 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ เช่น คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม มีจรรยาบรรณ รับผิดชอบต่อสังคม วางแผนก่อนเริ่มลงมือทำกิจกรรมต่างๆ เพื่อลดความผิดพลาดและการสูญเสีย ฯลฯ
- 2) ทักษะคิดในการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
- 3) ประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ
- 4) คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี
- 5) พฤติกรรมของผู้บริโภคที่บกพร่อง
- 6) คุณค่าและประโยชน์ของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันที่มีต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม
- 7) ความหมายและความจำเป็นของทรัพยากร
- 8) หลักการและวิธีใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด (ลดการสูญเสียทุกประเภท)
- 9) วิธีการสร้างจิตสำนึกให้คนในชาติรู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด
- 10) วางแผนการใช้ทรัพยากร โดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ให้เกิดประโยชน์แก่ส่วนรวมและประเทศชาติ และทันกับสภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

3.6 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการคิดกว้าง
- 4) ทักษะการคิดไกล

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ซื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. อยู่อย่างพอเพียง

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แผ่นพับ เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง ผู้ผลิตในชุมชน
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง สินค้าคุณภาพ
- 3) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง บทบาทผู้บริโภค
- 4) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง บริโภคอย่างรู้เท่าทัน
- 5) ตรวจสอบงานที่ 5.1 เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
- 6) ตรวจสอบงานที่ 6.1 เรื่อง การสร้างจิตสำนึกให้รู้คุณค่าของทรัพยากร
- 7) ตรวจสอบงานที่ 7.1 เรื่อง การวางแผนการใช้ทรัพยากร
- 8) ตรวจสอบงานที่ 7.2 เรื่อง การผลิตอย่างมีคุณค่า
- 9) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 10) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 11) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 12) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 13) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบผ่านพับ เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➡ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

1. ครูนำแปรงลบกระดาน สมุด หนังสือ ยางลบ ไม้บรรทัด มาให้นักเรียนดู แล้วถามคำถามให้นักเรียนร่วมกันตอบเช่น สิ่งเหล่านี้นำมาจากไหน ทำอย่างไรเราจึงจะได้สิ่งเหล่านี้มา
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า วัสดุ เครื่องใช้ที่เราใช้อยู่ในชีวิตประจำวันนั้น ผู้ผลิตเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการผลิตสิ่งต่างๆ ออกมาจำหน่าย

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ ให้แต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ ศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน ดังนี้

- คู่ที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทและหน้าที่ของผู้ผลิต และความสำคัญของผู้ผลิต
- คู่ที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

1. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันอธิบายความรู้ตามที่คู่ของตนรับผิดชอบในการศึกษาให้สมาชิกอีกคู่หนึ่งภายในกลุ่มฟัง ผลัดกันซักถามข้อสงสัยจนมีความเข้าใจตรงกัน
2. ครูสุ่มนักเรียนออกมาเล่าบทบาทหน้าที่ของผู้ผลิต ความสำคัญของผู้ผลิตอย่างมีคุณภาพ บทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ โดยมีครูตรวจสอบความถูกต้อง
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนไปสำรวจสินค้าในท้องถิ่นที่แสดงว่าผู้ผลิตมีคุณภาพ แล้วเลือกมา 1 ชนิด

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

1. นักเรียนเลือกสินค้าในท้องถิ่นที่แสดงว่าผู้ผลิตมีคุณภาพ นำมาวิเคราะห์และตอบคำถามในใบงานที่ 1.1 เรื่อง ผู้ผลิตในชุมชน
2. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันเล่าผลงานของตนในใบงานที่ 1.1 ให้เพื่อนในกลุ่มฟัง แล้วช่วยกันเสริมเพิ่มเติมให้ผลงานมีความสมบูรณ์ แล้วรวบรวมเป็นผลงานของกลุ่ม

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

1. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอใบงานที่ 1.1 หน้าชั้นเรียน และให้ตัวแทนกลุ่มอื่นช่วยกันเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติมครูตรวจสอบความถูกต้อง
2. นักเรียนร่วมกันสรุปบทบาทหน้าที่ของผู้ผลิต ความสำคัญของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ และบทบาทของผู้ผลิตที่มีคุณภาพ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพคนซื้อผลไม้ในตลาดมีผลไม้ให้เลือกหลายชนิด แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ถ้านักเรียนจะเลือกซื้อผลไม้ในตลาดมีวิธีการเลือกอย่างไร อธิบายเหตุผล

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนรวมกลุ่มเดิม แล้วแนะนำให้ทำงานร่วมกัน โดยใช้วิธีการเรียนรู้แบบร่วมมือ
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มหาสินค้าที่คิดว่ามีคุณภาพ มา 1 ชนิด แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 2.1 เรื่อง **สินค้าคุณภาพ**
3. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันเล่าผลงานของตนในใบงานที่ 2.1 ให้สมาชิกคนอื่นภายในกลุ่มฟัง โดยเล่าที่ละคนแบบเล่าเรื่องรอบวง สมาชิกในกลุ่มช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติม
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันรวบรวมผลงาน แล้วสรุปเป็นผลงานของกลุ่ม
5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพ

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

ครูให้นักเรียนช่วยกันเล่าความรู้เดิมเกี่ยวกับการผลิตที่แสดงถึงผู้ผลิตที่มีคุณภาพ และความสำคัญของการผลิตที่มีคุณภาพต่อสินค้าและผู้บริโภค

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

สมาชิกกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง บทบาทของผู้บริโภค จากหนังสือเรียน ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) บทบาทของผู้บริโภคในระบบเศรษฐกิจ
- 2) คุณสมบัติของผู้บริโภคที่ดี
- 3) พฤติกรรมของผู้บริโภคที่มีความบกพร่องในการเลือกบริโภคสินค้าและบริการ

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้ใหม่ที่ได้รับจากการศึกษาและความรู้เดิมที่มีอยู่มาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง บทบาทผู้บริโภค

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันอธิบายความรู้ในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริโภค
2. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.1 สมาชิกแต่ละกลุ่มช่วยกันตรวจใบงาน และเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้โดยการเรียงเรียงเป็นบทความ เรื่อง ฉันทน์เป็นผู้บริโภคที่ดี

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

ตัวแทนกลุ่มนำเสนอ บทความ เรื่อง ฉันทน์เป็นผู้บริโภคที่ดี หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

ครูมอบหมายให้นักเรียนทุกคนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาไปปฏิบัติในการเป็นผู้บริโภคที่ดี

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนเล่าความภาคภูมิใจที่เป็นผู้บริโภคสินค้าที่ได้รับประโยชน์สูงสุด และยกตัวอย่างการเลือกซื้อสินค้าและบริการดังกล่าว
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า ผู้บริโภคทุกคนจะต้องนำหลักการบริโภคสินค้ามาประยุกต์ปฏิบัติ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายถึงประโยชน์ของการบริโภคสินค้าและบริการอย่างรู้เท่าทัน
2. นักเรียนกลุ่มเดิมกำหนดหมายเลขประจำตัวให้สมาชิกแต่ละคน เช่น หมายเลข 1 หมายเลข 2 หมายเลข 3 หมายเลข 4 หรืออาจจะใช้อักษรประจำตัว เช่น ก ข ค ง แล้วปฏิบัติตามขั้นตอน ดังนี้
 - 1) ให้นักเรียน ก สัมภาษณ์นักเรียน ข และนักเรียน ค สัมภาษณ์นักเรียน ง โดยให้แต่ละคนถามเพื่อนเกี่ยวกับการกระทำของเพื่อนที่แสดงว่า เลือกสินค้าและบริการอย่างรู้เท่าทันและผลที่ได้รับ
 - 2) ให้นักเรียนเปลี่ยนบทบาทกัน โดยให้ ข สัมภาษณ์ ก และให้ ง สัมภาษณ์ ค
 - 3) ให้นักเรียนแต่ละคนบันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ลงในใบงานที่ 4.1 เรื่อง บริโภคอย่างรู้เท่าทัน
 - 4) เมื่อจบการสัมภาษณ์แล้วให้สมาชิกในกลุ่มหมุนเวียนกันสรุปใจความที่ได้รับฟังจากการสัมภาษณ์ให้เพื่อนนักเรียนคนอื่นๆ ฟัง ว่าเพื่อนพูดอะไร ได้ใจความอย่างไร
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์ของการบริโภคอย่างรู้เท่าทัน

วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูนำภาพเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนตอบคำถาม เช่น

- นักเรียนชอบภาพใดบ้าง และไม่ชอบภาพใด อธิบายเหตุผล
- ภาพใดที่แสดงถึงการที่มนุษย์ใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน อธิบายเหตุผล

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore) : เทคนิคการต่อเรื่องราว

นักเรียนรวมกลุ่มเดิม เรียกกลุ่มนี้ว่า กลุ่มบ้าน แล้วให้สมาชิกแต่ละคนเลือกหมายเลขประจำตัวตามความสมัครใจ ตั้งแต่หมายเลข 1-4 แล้วให้นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันจากกลุ่มบ้านมานั่งรวมกันเป็นกลุ่มใหม่ เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาความรู้ตามประเด็นที่ครูกำหนดให้ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ดังนี้

- หมายเลข 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ความหมายและประเภทของทรัพยากร
- หมายเลข 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ความจำเป็นของทรัพยากร
- หมายเลข 3 ศึกษาความรู้เรื่อง ทรัพยากรในการผลิต
- หมายเลข 4 ศึกษาความรู้เรื่อง หลักการและวิธีการใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain) : เทคนิคการต่อเรื่องราว

1. ให้สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญกลับไปยังกลุ่มเดิมของตนที่เรียกว่า กลุ่มบ้าน แล้วผลัดกันอภิปรายเพื่อถ่ายทอดความรู้ที่ตนศึกษามา โดยเริ่มจากหมายเลข 1-4 ตามลำดับ
2. ครูให้ตัวแทนแต่ละกลุ่มออกมาสรุปผลที่ได้จากการศึกษาความรู้ในสาระสำคัญหน้าชั้นเรียน กลุ่มละ 1 หัวข้อครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน มาเป็นพื้นฐานในการวิเคราะห์ข่าว ในใบงานที่ 5.1 เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน และช่วยกันปรับปรุงพัฒนาผลงาน

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 5.1 หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

นักเรียนผลัดกันยกตัวอย่างข้อมูลที่สืบค้นมาเกี่ยวกับกิจกรรมในชุมชนของนักเรียนที่แสดงถึงการใช้ทรัพยากรอย่างคุ้มค่า พร้อมแสดงเหตุผลประกอบ

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 รวบรวมข่าวสาร ข้อมูล ข้อเท็จจริง ความรู้ และหลักการ

นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชาติให้รู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จากหนังสือเรียน แล้วร่วมกันสรุปประเด็นสำคัญจากเรื่องที่ศึกษา

ขั้นที่ 2 ประเมินคุณค่าและประโยชน์

1. สมาชิกแต่ละคนนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นเกี่ยวกับกิจกรรมในชุมชนของนักเรียนที่แสดงว่าเป็นการสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชาติให้รู้คุณค่าของทรัพยากรมาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง การสร้างจิตสำนึกให้รู้คุณค่าของทรัพยากร

2. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันเล่าผลงานของตนในใบงานที่ 6.1 ให้สมาชิกคนอื่นๆ ในกลุ่มฟัง สมาชิกทุกคนช่วยกันเสริมเพิ่มเติมให้ผลงานมีความสมบูรณ์ แล้วรวบรวมเป็นผลงานของกลุ่ม จากนั้นออกมานำเสนอผลงาน แล้วให้สมาชิกกลุ่มอื่นช่วยแสดงความคิดเห็น

ขั้นที่ 3 เลือกและตัดสินใจ

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันเสนอวิธีการหรือแนวทางการมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ที่แสดงว่า เห็นคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น 1-2 กิจกรรม

ขั้นที่ 4 ปฏิบัติ

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำกิจกรรมหรือเข้าร่วมกิจกรรมในชุมชนที่แสดงว่า มีจิตสำนึกในคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่น

2. สมาชิกแต่ละกลุ่มรายงานผลการปฏิบัติต่อครู ครูตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมและให้คำแนะนำ แล้วเลือกกลุ่มที่มีกิจกรรมเด่นเป็นตัวอย่างได้ นำผลงานติดป้ายนิเทศหน้าชั้นเรียน

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปผลของการสร้างจิตสำนึกให้กับคนในชาติให้รู้คุณค่าของทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด

วิธีสอนแบบธรรมสภาัจฉา

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำภาพการใช้เครื่องจักรเกี่ยวข้าวแทนแรงงานคน และการนำผลผลิตเป็นน้ำมันไบโอดีเซล มาให้นักเรียนดูแล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า ภาพทั้งสองนั้นแสดงถึงการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างคุ้มค่าอย่างไร

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 แสวงหาความรู้

ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง การวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม หรือแหล่งข้อมูลสารสนเทศ

ขั้นที่ 2 ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลความรู้ที่ได้จากการค้นคว้ามาอภิปรายแลกเปลี่ยนกัน ในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) การวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์ต่อสังคม ประเทศและให้ทันต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมที่กำลังเปลี่ยนแปลงไป
- 2) ผลดีและผลกระทบอันเนื่องมาจากการใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ มาใช้ในการผลิต

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันเลือกข่าวหรือข้อมูลที่กำหนดให้ 1 ข่าว มาวิเคราะห์และตอบคำถามในใบงานที่ 7.1 เรื่อง การวางแผนการใช้ทรัพยากร
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานการวิเคราะห์ตามหัวข้อที่กำหนดในใบงานที่ 7.1 ให้สมาชิกกลุ่มอื่นช่วยกันเสนอความคิดเห็นเพิ่มเติม โดยมีครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

1. ครูให้นักเรียนแต่ละคนในกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจเกี่ยวกับการผลิตที่แสดงถึงการใช้ทรัพยากรในท้องถิ่นโดยใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศ โดยเน้นประโยชน์สูงสุดจากการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดและคุ้มค่า
2. สมาชิกทุกคนในกลุ่มคัดเลือกข้อมูลที่เหมาะสมและเข้าหลักเกณฑ์การใช้ทรัพยากรโดยการประยุกต์เทคนิค และวิธีการใหม่ๆ ซึ่งเกิดประโยชน์ต่อสังคม และประเทศ มาวิเคราะห์ และตอบคำถามตามหัวข้อในใบงานที่ 7.2 เรื่อง การผลิตอย่างมีคุณค่า ซึ่งอาจจะได้กลุ่มละ 1-2 ข่าว/ข้อมูล ตามความเหมาะสม
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานจากใบงานที่ 7.2 ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการวางแผนการใช้ทรัพยากรโดยประยุกต์เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ซึ่งเกิดประโยชน์ต่อสังคมและประเทศชาติ

- **ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำแผ่นพับ เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน**
โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➡ **นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 9 เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน**

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2545. **เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นสำหรับบุคคลทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
 - (2) จิราภรณ์ คชเสนีย์ และคณะ. 2552. **นิเวศวิทยาประยุกต์ :การจัดการสิ่งแวดล้อมทรัพยากร และการพัฒนาที่ยั่งยืน**. กรุงเทพมหานคร : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- 3) แปรงลบกกระดาน สมุด หนังสือ ว่างลบ ไม้บรรทัด
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ผู้ผลิตในชุมชน
- 6) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง สินค้าคุณภาพ
- 7) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง บทบาทผู้บริโภค
- 8) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง บริโภคอย่างรู้เท่าทัน
- 9) ใบงานที่ 5.1 เรื่อง การใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน
- 10) ใบงานที่ 6.1 เรื่อง การสร้างจิตสำนึกให้รู้คุณค่าของทรัพยากร
- 11) ใบงานที่ 7.1 เรื่อง การวางแผนการใช้ทรัพยากร
- 12) ใบงานที่ 7.2 เรื่อง การผลิตอย่างมีคุณค่า

9.2 แหล่งการเรียนรู้

- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - http://www.thaigoodview.com/library/.../26/.../subpayakorn_use.html
 - <http://www.thaigoodview.com/library/contest2551/.../2/.../topic06.html>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินแผ่นพับ เรื่อง ผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบและผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบ	อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบพร้อมตัวอย่างประกอบได้ถูกต้อง 5 ตัวอย่างขึ้นไป	อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบพร้อมตัวอย่างประกอบได้ถูกต้อง ตัวอย่าง	อธิบายบทบาทของผู้ผลิตที่มีความรับผิดชอบพร้อมตัวอย่างประกอบได้ถูกต้อง ตัวอย่าง
2. การอธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทัน	อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันพร้อมตัวอย่างประกอบได้ถูกต้อง 5 ตัวอย่างขึ้นไป	อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันพร้อมตัวอย่างประกอบได้ถูกต้อง 3-4 ตัวอย่าง	อธิบายบทบาทของผู้บริโภคที่รู้เท่าทันพร้อมตัวอย่างประกอบได้ถูกต้อง 1-2 ตัวอย่าง
3. การบอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน	บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้ 5 ประเด็นขึ้นไป	บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้ 3-4 ประเด็น	บอกวิธีและประโยชน์ของการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืนได้ 1-2 ประเด็น

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

- ส 3.2** ป.6/1 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล
ป.6/2 ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

หน่วยเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กันทั้งในระดับหน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ หน่วยรัฐบาล นอกจากนี้ผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลยังมีความสัมพันธ์กัน ซึ่งการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นมีผลต่อการพัฒนาท้องถิ่น

3. สาระการเรียนรู้

3.7 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลที่มีต่อระบบเศรษฐกิจอย่างสังเขป เช่น การแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ รายได้และรายจ่าย การออมกับธนาคาร การลงทุน
- 2) แผนผังแสดงความสัมพันธ์ของหน่วยเศรษฐกิจ
- 3) ภาษีและหน่วยงานที่จัดเก็บภาษี
- 4) สิทธิของผู้บริโภคและสิทธิของผู้ใช้แรงงานในประเทศไทย
- 5) การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และ รัฐบาล
- 6) การรวมกลุ่มเชิงเศรษฐกิจ เพื่อประสานประโยชน์ในท้องถิ่น เช่น กลุ่มออมทรัพย์ กลุ่มแม่บ้าน กองทุนหมู่บ้าน

3.8 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการวิเคราะห์
- 3) ทักษะการสังเคราะห์
- 4) ทักษะการจัดโครงสร้าง

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. ชื่อสัตย์สุจริต
2. มีวินัย
3. อยู่อย่างพอเพียง

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

รายงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง รายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน
- 3) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง ภาษี
- 4) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง สิทธิของผู้บริโภค
- 5) ตรวจสอบงานที่ 5.1 เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงาน
- 6) ตรวจสอบงานที่ 6.1 เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น
- 7) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 8) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 9) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 10) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 11) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบรายงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➔ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพร้านค้าขายของเบ็ดเตล็ด และภาพห้างสรรพสินค้า แล้วให้นักเรียนเปรียบเทียบความแตกต่างกันและความคล้ายคลึงกัน
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าลักษณะของภาพทั้งสองนั้นจัดเป็นหน่วยธุรกิจ ซึ่งมีการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจ เพื่อแสวงหากำไรจากการประกอบการผลิต

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความรู้เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 1) ประเภทของหน่วยเศรษฐกิจ ซึ่งแบ่งออกเป็น หน่วยครัวเรือน หน่วยธุรกิจ และหน่วยรัฐบาล
 - 2) ความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ
2. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ ให้สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันศึกษาความรู้เพิ่มเติมเกี่ยวกับหน่วยเศรษฐกิจ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ แล้วให้แต่ละคู่ช่วยกันทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ โดยปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดให้
4. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจสอบใบงานของตน และแก้ไขในส่วนที่ไม่ถูกต้อง

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปประเภทของหน่วยเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์ระหว่างหน่วยเศรษฐกิจ

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพการผลิตสินค้าในโรงงาน แล้วตอบคำถาม

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงเรื่อง การหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล
2. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมมือกันศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วร่วมกันอภิปรายสาระสำคัญจากเรื่องที่ศึกษา
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 2 คู่ แล้วนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง รายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน
4. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันอธิบายผลงานของตนในใบงานที่ 2.1 ให้สมาชิกอีกคู่หนึ่งภายในกลุ่มฟัง เป็นการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกัน และช่วยกันเพิ่มเติมให้ผลงานมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานของกลุ่มที่หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปการหารายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค และรัฐบาล ส่งผลให้เกิดการผลิต การจ้างงาน และประเทศมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูสาธารณสมบัติต่างๆ ซึ่งมาจากการเสียภาษีของประชาชน แล้วตอบคำถามแสดงถึงที่มาของสาธารณสมบัติ และการมีส่วนร่วมในการพัฒนาของประชาชน

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความรู้เรื่อง ความสำคัญของการจัดเก็บภาษี ประเภทของภาษี หน่วยงานที่จัดเก็บภาษี
2. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ภาษี จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม แล้วร่วมกันอภิปรายในสาระสำคัญของเรื่องที่ศึกษา
3. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง ภาษี โดยแบ่งหน้าที่กันปฏิบัติกิจกรรมตามที่ครูกำหนดให้
4. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันตรวจสอบความถูกต้องของใบงาน และเพิ่มเติมให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
5. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 3.1 นักเรียนแต่ละกลุ่มตรวจใบงานของตนแล้วแก้ไขในส่วนที่ไม่ถูกต้อง และปรับปรุงให้ผลงานมีความสมบูรณ์

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการจัดเก็บภาษี ประเภทของภาษี และหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการจัดเก็บภาษี

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างสิทธิของผู้บริโภค โดยให้ยกตัวอย่างจากชีวิตประจำวันของนักเรียน
2. นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า นักเรียนจะสามารถรักษาสิทธิของผู้บริโภคได้อย่างไร เมื่อ นักเรียนจะต้องซื้อน้ำผลไม้ 1 กล่อง
3. ครูตรวจสอบความถูกต้อง และชมเชยนักเรียนที่สามารถยกตัวอย่างได้ถูกต้อง และเน้นย้ำให้นักเรียน ตระหนักถึงสิทธิของผู้บริโภค

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายความรู้เรื่อง สิทธิของผู้บริโภคตามพระราชบัญญัติคุ้มครองผู้บริโภค
2. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมมือกันศึกษาความรู้เรื่อง สิทธิของผู้บริโภค จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้า เพิ่มเติม แล้วร่วมกันอภิปรายประเด็นสำคัญของเรื่องที่ศึกษา
3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 4.1 เรื่อง สิทธิของผู้บริโภค โดยแบ่งหน้าที่กันปฏิบัติกิจกรรม ตามขั้นตอนที่กำหนด
4. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 4.1 สมาชิกในแต่ละกลุ่มผลัดกันตรวจคำตอบและให้คะแนนข้อละ 2 คะแนน

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปสิทธิของผู้บริโภค และหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบในการคุ้มครองผู้บริโภค

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพหรือภาพข่าวเกี่ยวกับการเรียกร้องของแรงงานต่อนายจ้างหรือรัฐบาล แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า การกระทำดังกล่าวถูกต้องเหมาะสมหรือไม่ อธิบายเหตุผล
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่าการกระทำดังกล่าวถูกต้องตามบทบัญญัติของกฎหมายแรงงาน

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันศึกษาความรู้เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงาน จากหนังสือเรียน แล้วอภิปรายร่วมกันในสาระสำคัญ
2. สมาชิกแต่ละคนนำข่าวหรือภาพข่าวที่ได้ค้นคว้ามาเกี่ยวกับการเรียกร้องสิทธิของผู้ใช้แรงงานมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 5.1 เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงาน
3. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันเล่าผลงานการวิเคราะห์และตอบคำถามในใบงานที่ 5.1 ของตนให้เพื่อนสมาชิกภายในกลุ่มฟังทีละคนแบบเล่าเรื่องรอบวง สมาชิกคนอื่นร่วมกันแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
4. สมาชิกในกลุ่มคัดเลือกผลงานที่มีประเด็นที่เป็นปัญหาสำคัญของการละเมิดสิทธิของผู้ใช้แรงงาน กลุ่มละ 1-2 เรื่อง นำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปสิทธิของผู้ใช้แรงงานตามกฎหมายแรงงานที่สำคัญและควรรู้ และผลของการปฏิบัติตนอย่างถูกต้องตามสิทธิของผู้ใช้แรงงาน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในท้องถิ่นมาเล่าให้นักเรียนฟัง แล้วให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นถึงสาเหตุของการรวมกลุ่ม และผลดีของการรวมกลุ่มดังกล่าว
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงถึงการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจว่า มีความสำคัญต่อการแก้ปัญหาทางเศรษฐกิจของผู้ผลิตในชุมชน และการพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่น

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมมือกันศึกษาความรู้เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ในหัวข้อต่อไปนี้
 - 1) สาเหตุของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น
 - 2) เป้าหมายของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ
 - 3) รูปแบบการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มจับคู่กัน แล้วให้แต่ละคู่ช่วยกันทำใบงานที่ 6.1 เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น
3. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันเล่าผลงานในใบงานที่ 6.1 ของตนเองให้เพื่อนฟัง และช่วยกันเสริมเพิ่มเติมให้สมบูรณ์
4. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 6.1
5. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มไปสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นของตนแล้วมาเล่าสู่กันฟังในชั่วโมงเรียนต่อไป

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันทำรายงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➔ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 10 เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) วันรักษ์ มิ่งมณีนาคิน. 2545. **เศรษฐศาสตร์เบื้องต้นสำหรับบุคคลทั่วไป**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
 - (2) จรินทร์ เทศวานิช. 2545. **การเงินและการธนาคาร**. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
 - (3) เพชรรี ชุมทรัพย์. 2540. **หลักการลงทุน**. กรุงเทพมหานคร : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
 - (4) สุริยะ เจียมประชานรากร. มปป. **การคุ้มครองผู้บริโภค**. กรุงเทพมหานคร : มปท.
- 3) ตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในท้องถิ่น
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง หน่วยเศรษฐกิจ
- 6) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง รายได้ รายจ่าย การออม การลงทุน
- 7) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ภาษี
- 8) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง สิทธิของผู้บริโภค
- 9) ใบงานที่ 5.1 เรื่อง สิทธิของผู้ใช้แรงงาน
- 10) ใบงานที่ 6.1 เรื่อง การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น

9.2 แหล่งการเรียนรู้

—

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาล	อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกประเด็น	อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลได้ถูกต้อง เป็นส่วนใหญ่	อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างผู้ผลิต ผู้บริโภค ธนาคาร และรัฐบาลได้ถูกต้องเป็นส่วนน้อย
2. การยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นได้ถูกต้อง 3 ตัวอย่างขึ้นไป	ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นได้ถูกต้อง 2 ตัวอย่าง	ยกตัวอย่างการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นได้ถูกต้อง 1 ตัวอย่าง
3. การวิเคราะห์ผลประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่น	วิเคราะห์ผลประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นได้ถูกต้อง 4 ประเด็นขึ้นไป	วิเคราะห์ผลประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นได้ถูกต้อง 2-3 ประเด็น	วิเคราะห์ผลประโยชน์ของการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายในท้องถิ่นได้ถูกต้อง 1 ประเด็น

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 5. ป.6/1 ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่างๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพและสังคมของประเทศ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ ประกอบด้วย แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่างๆ มีความสำคัญต่อการศึกษาและค้นคว้าลักษณะสำคัญและสังคมของประเทศ

3. สาระการเรียนรู้

3.9 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่างๆ) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศ

3.10 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการคิดแยก
- 3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

8. มีวินัย
9. ใฝ่เรียนรู้
10. มีความรับผิดชอบ

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

การใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์นำเสนอข้อมูลทางกายภาพและสังคมของประเทศไทย

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง ข้อมูลจากแผนที่
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง ข้อมูลแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญ
- 3) ตรวจสอบงานที่ 2.2 เรื่อง ข้อมูลที่ตั้งเขื่อน
- 4) ตรวจสอบงานที่ 2.3 เรื่อง ข้อมูลทางหลวง
- 5) ตรวจสอบงานที่ 3.1 การวิเคราะห์ภาพถ่าย
- 6) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 7) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 8) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 9) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 10) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- สังเกตการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์นำเสนอข้อมูลทางกายภาพและสังคมของประเทศไทย

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➡ **นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์**

เรื่องที่ 1 แผนที่ที่ใช้ศึกษาลักษณะทางด้านกายภาพ

เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีสอนโดยเน้นกระบวนการ : กระบวนการเรียนรู้ความเข้าใจ

ขั้นที่ 1 สังเกต ตระหนัก

1. ครูนำแผนที่แสดงลักษณะภูมิลักษณะตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นว่า แผนที่ที่นำมาให้ดูนั้น มีข้อมูลเกี่ยวกับอะไรบ้าง และข้อมูลดังกล่าวเป็นประโยชน์อย่างไร
2. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจเกี่ยวกับการศึกษาแผนที่เพื่อใช้ศึกษาลักษณะทางด้านกายภาพ และชี้ให้เห็นลักษณะภูมิลักษณะตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย

ขั้นที่ 2 วางแผนปฏิบัติ

ครูให้นักเรียนแบ่งกลุ่มตามความสมัครใจ กลุ่มละ 6 คน ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนศึกษาแผนที่ประเทศไทยในหัวข้อต่อไปนี้

- 1) แผนที่แสดงลักษณะภูมิลักษณะตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย
- 2) แผนที่แสดงปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยรายปีในคาบ 30 ปี

ขั้นที่ 3 ลงมือปฏิบัติ

1. สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมมือกันศึกษาหาข้อมูลจากแผนที่ตามหัวข้อที่ครูกำหนด
2. ครูสุ่มตัวแทนกลุ่มออกมาชี้ตำแหน่งต่างๆ ของแผนที่ประเทศไทยเกี่ยวกับ ที่ราบ ที่ราบลุ่มแม่น้ำสายต่างๆ ภูเขาในแต่ละภาค เกาะ และหมู่เกาะ ปริมาณน้ำฝนในพื้นที่ต่างๆ บริเวณที่มีฝนตกชุกและฝนตกน้อย

ขั้นที่ 4 พัฒนาความรู้ ความเข้าใจ

1. นักเรียนแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง ข้อมูลจากแผนที่
2. ครูเฉลยคำตอบใบงานที่ 1.1 และตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสำคัญของแผนที่ที่ใช้ศึกษาข้อมูลลักษณะทางด้านกายภาพของประเทศไทย

วิธีสอนแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 1 นำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนโดยให้ผลัดกันชี้ข้อมูลต่างๆ บนแผนที่แสดงลักษณะภูมิลักษณะตามภูมิภาคต่างๆ ของประเทศไทย โดยมีครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง
2. ครูให้นักเรียนช่วยกันยกตัวอย่างเกี่ยวกับลักษณะทางสังคมที่สามารถหาข้อมูลได้จากแผนที่ประเทศไทย

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมจับคู่กันเป็น 3 คู่ แล้วให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาข้อมูลบนแผนที่ต่อไปนี้

- คู่ที่ 1 ศึกษาข้อมูลจากแผนที่แสดงแหล่งเพาะปลูกพืชสำคัญทางเศรษฐกิจของประเทศไทย
- คู่ที่ 2 ศึกษาข้อมูลจากแผนที่แสดงที่ตั้งเขื่อนสำคัญ
- คู่ที่ 3 ศึกษาข้อมูลจากแผนที่แสดงเส้นทางหลวงสายเอเชียและทางหลวงแผ่นดินสายประธาน

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สมาชิกแต่ละคู่ร่วมกันนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาทำใบงาน ดังนี้

- คู่ที่ 1 ทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ข้อมูลแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญ
- คู่ที่ 2 ทำใบงานที่ 2.2 เรื่อง ข้อมูลที่ตั้งเขื่อน
- คู่ที่ 3 ทำใบงานที่ 2.3 เรื่อง ข้อมูลทางหลวง

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. สมาชิกแต่ละคู่นำผลงานในใบงานที่ตนรับผิดชอบมาเล่าให้สมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มฟัง และให้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในใบงานแต่ละใบงาน
2. ครูและนักเรียนช่วยกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.1-2.3 พร้อมออกมาชี้แผนที่ประกอบการเฉลย โดยมีครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปข้อมูลที่ได้จากแผนที่ และประโยชน์ของแผนที่

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน และให้นำเสนอโดยใช้แผนที่ประกอบ

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

ครูมอบหมายให้นักเรียนนำข้อมูลความรู้จากการใช้แผนที่ไปประยุกต์ใช้ในการศึกษาข้อมูลต่างๆ ที่ต้องการ
รู้จากแผนที่

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์ หรือภาพภูเขา น้ำตก หรือภาพถ่ายทางอากาศ แสดงภูเขา น้ำตก แล้วให้นักเรียนเปรียบเทียบความแตกต่าง
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงภาพถ่ายที่ใช้ศึกษาทางด้านลักษณะทางกายภาพ
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนศึกษาความรู้เรื่อง ภาพถ่ายที่ใช้ศึกษาด้านลักษณะทางกายภาพ

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 มีผู้นำและมีการแบ่งหน้าที่รับผิดชอบ

ครูให้นักเรียนกลุ่มเดิมเลือกหัวหน้ากลุ่มหรือผู้นำกลุ่มใหม่ แบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบในกลุ่ม โดยจับคู่กัน

3 คู่

ขั้นที่ 2 วางแผน

สมาชิกแต่ละกลุ่มวางแผนกันโดยแบ่งหน้าที่กันศึกษาความรู้จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม คู่ละ 1 หัวข้อ ดังนี้

- คู่ที่ 1 ศึกษาความรู้เรื่อง ภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์
- คู่ที่ 2 ศึกษาความรู้เรื่อง ภาพถ่ายทางอากาศ
- คู่ที่ 3 ศึกษาความรู้เรื่อง ภาพจากดาวเทียม

ขั้นที่ 3 ปฏิบัติตามแผน

1. สมาชิกแต่ละคู่ปฏิบัติตามแผนที่กำหนดโดยศึกษาความรู้ตามหัวข้อที่ตนได้รับมอบหมาย
2. สมาชิกทุกคนในกลุ่มร่วมมือกันนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาทำใบงานที่ 3.1 การวิเคราะห์ภาพถ่าย

ขั้นที่ 4 ประเมินผลการปฏิบัติงาน

สมาชิกทุกคนในกลุ่มช่วยกันตรวจสอบความถูกต้องของคำตอบในใบงานที่ 3.1

ขั้นที่ 5 ปรับปรุงและพัฒนา

สมาชิกทุกคนร่วมมือกันปรับปรุงผลงานในใบงานที่ 3.1 จนมีความถูกต้องสมบูรณ์ ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงานที่หน้าชั้นเรียน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปลักษณะสำคัญของภาพถ่ายที่ใช้ศึกษาทางด้านลักษณะทางกายภาพ และประโยชน์ของภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์ ภาพถ่ายทางอากาศ ภาพจากดาวเทียม

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์นำเสนอข้อมูลทางกายภาพและสังคมของประเทศไทย โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➡ **นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 11 เรื่อง เครื่องมือทางภูมิศาสตร์**

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) วรณี พุทธาธุมิไกร. 2546. **ภูมิศาสตร์ประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
 - (2) วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และคณะ. 2549. **ไทยแลนด์แอตลาส**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- 3) แผนที่
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ข้อมูลจากแผนที่
- 6) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ข้อมูลแหล่งเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจสำคัญ
- 7) ใบงานที่ 2.2 เรื่อง ข้อมูลที่ตั้งเขื่อน
- 8) ใบงานที่ 2.3 เรื่อง ข้อมูลทางหลวง
- 9) ใบงานที่ 3.1 การวิเคราะห์ภาพถ่าย

9.2 แหล่งการเรียนรู้

—

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินการใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์นำเสนอข้อมูลทางกายภาพ
และสังคมของประเทศไทย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การใช้แผนที่ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพของประเทศไทย	อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยจากแผนที่ได้ถูกต้อง ครบถ้วนทุกประเด็น	อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยจากแผนที่ได้ถูกต้องเกือบทุกประเด็น	อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยจากแผนที่ได้ถูกต้องเป็นบางประเด็น
2. การใช้แผนที่ระบุลักษณะทางด้านสังคมของประเทศไทย	อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางด้านสังคมของประเทศไทย โดยใช้แผนที่ประกอบคำอธิบายได้ถูกต้อง 3 ประเด็น	อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางด้านสังคมของประเทศไทย โดยใช้แผนที่ประกอบคำอธิบายได้ถูกต้อง 2 ประเด็น	อธิบายข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะทางด้านสังคมของประเทศไทย โดยใช้แผนที่ประกอบคำอธิบายได้ถูกต้อง 1 ประเด็น
3. การอธิบายลักษณะทางกายภาพจากภาพถ่าย	อธิบายลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยจากภาพถ่ายทางภูมิศาสตร์ ภาพถ่ายทางอากาศ และภาพถ่ายจากดาวเทียมได้ถูกต้องทั้ง 3 ชนิด	อธิบายลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยจากภาพถ่ายชนิดต่างๆ ได้ถูกต้อง 2 ชนิด	อธิบายลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยจากภาพถ่ายชนิดต่างๆ ได้ถูกต้อง 1 ชนิด

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 5. ป.6/1 ใช้เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่างๆ) ระบุลักษณะสำคัญทางกายภาพ และสังคมของประเทศ

ป.6/2 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

ลักษณะทางกายภาพมีความสัมพันธ์กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ การศึกษาลักษณะทางกายภาพและภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย สามารถหาข้อมูลได้จากเครื่องมือทางภูมิศาสตร์

3. สาระการเรียนรู้

3.11 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) เครื่องมือทางภูมิศาสตร์ (แผนที่ ภาพถ่ายชนิดต่างๆ) ที่แสดงลักษณะทางกายภาพของประเทศ
- 2) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว วัตภัย
- 3) ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย

3.12 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการสำรวจค้นหา
- 2) ทักษะการคัดแยก
- 3) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีความรับผิดชอบ

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

ป้ายนิเทศ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง ลักษณะทั่วไปของประเทศไทย
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคเหนือของประเทศไทย
- 3) ตรวจสอบงานที่ 2.2 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
- 4) ตรวจสอบงานที่ 2.3 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคกลางของประเทศไทย
- 5) ตรวจสอบงานที่ 2.4 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออกของประเทศไทย
- 6) ตรวจสอบงานที่ 2.5 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันตกของประเทศไทย
- 7) ตรวจสอบงานที่ 2.6 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ของประเทศไทย
- 8) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง ภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทย
- 9) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคเหนือ
- 10) ตรวจสอบงานที่ 4.2 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 11) ตรวจสอบงานที่ 4.3 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคกลาง
- 12) ตรวจสอบงานที่ 4.4 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคตะวันออก
- 13) ตรวจสอบงานที่ 4.5 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคตะวันตก
- 14) ตรวจสอบงานที่ 4.6 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคใต้
- 15) ตรวจสอบงานที่ 5.1 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคเหนือ
- 16) ตรวจสอบงานที่ 5.2 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 17) ตรวจสอบงานที่ 5.3 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคกลาง
- 18) ตรวจสอบงานที่ 5.4 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันออก
- 19) ตรวจสอบงานที่ 5.5 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันตก
- 20) ตรวจสอบงานที่ 5.6 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคใต้
- 21) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 22) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 23) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 24) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 25) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

7.5 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจป้ายนิเทศ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➔ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

เรื่องที่ 1 ลักษณะทั่วไปของประเทศไทย

เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคคู่คิด

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำแผนที่ประเทศไทยแสดงอาณาเขตติดต่อกับเพื่อนบ้านมาให้นักเรียนดู และให้อาสาสมัครนักเรียนออกมาชี้อาณาเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน ครูชมเชยนักเรียนที่ชี้แผนที่ได้ถูกต้อง

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 6 คน คละกันตามความสามารถ แล้วชี้ให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการทำงานร่วมกัน ปฏิบัติตามกติกาของการเรียนรู้แบบร่วมมือ

2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจับคู่กันเป็น 3 คู่ แล้วให้แต่ละคู่ร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับแผนที่ประเทศไทย เรื่อง ลักษณะทั่วไปของประเทศไทย จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

3. สมาชิกแต่ละคู่ในกลุ่มร่วมกันนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาเป็นพื้นฐานในการทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง **ลักษณะทั่วไปของประเทศไทย**

4. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันเล่าผลงานในใบงานที่ 1.1 ให้สมาชิกคู่อื่นๆ ภายในกลุ่มฟัง เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกัน และช่วยกันตรวจสอบความถูกต้อง ปรับปรุงเป็นใบงานของกลุ่ม

5. ครูเฉลยคำตอบในใบงานที่ 1.1 สมาชิกแต่ละกลุ่มตรวจใบงานของกลุ่ม และแก้ไขในส่วนที่ไม่ถูกต้อง

ขั้นสรุป

นักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะทั่วไปของประเทศไทย และอาณาเขตติดต่อ

วิธีสอนแบบโมเดลชิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

1. ครูตั้งคำถามเพื่อเป็นการทบทวนความรู้เดิมของนักเรียนเกี่ยวกับที่ตั้งและอาณาเขตติดต่อ พร้อมกับชี้แผนที่ประกอบ
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยในภาพรวม

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

1. นักเรียนรวมกลุ่มเดิมแล้วกำหนดหมายเลขประจำตัว 1-6 ให้สมาชิกแต่ละคน ตามความสมัครใจ และเรียกตนเองว่า กลุ่มบ้าน
2. นักเรียนที่มีหมายเลขเดียวกันจากกลุ่มบ้านมานั่งรวมกัน เรียกว่า กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อศึกษาความรู้และทำงานร่วมกันตามประเด็นในใบงานที่ครูกำหนดให้ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

- สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาอภิปรายร่วมกันในประเด็นสำคัญ และร่วมกันทำใบงานที่ 2.1 – ใบงานที่ 2.6 ตามหัวข้อที่กลุ่มของตนได้รับในขั้นที่ 2

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. สมาชิกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญแต่ละกลุ่มแยกย้ายกันกลับไปยังกลุ่มบ้านและผลัดกันอธิบายความรู้และผลจากการทำใบงานในส่วนที่ตนรับผิดชอบให้สมาชิกในกลุ่มบ้านฟัง
2. ครูและนักเรียนร่วมกันเฉลยคำตอบในใบงานที่ 2.1-2.6 สมาชิกในแต่ละกลุ่มตรวจสอบความถูกต้องของใบงานและปรับปรุงแก้ไขในส่วนที่ไม่ถูกต้อง

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

- สมาชิกในแต่ละกลุ่มร่วมกันสรุปความรู้เกี่ยวกับลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยในแต่ละภาค โดยเขียนเป็นแผนผังความคิด เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทย

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

- ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

1. ครูให้นักเรียนนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาเรื่อง ลักษณะภูมิประเทศของประเทศไทยในแต่ละภาคไปเป็นพื้นฐานในการศึกษาเรื่อง ลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทย
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลหรือข่าวเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศในรอบเดือน เพื่อนำไปดำเนินกิจกรรมในช่วงเรียนต่อไป

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้ตัวแทนนักเรียนอ่านข่าวพยากรณ์อากาศในภาคต่างๆ ของประเทศไทย แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นถึงประโยชน์ของการฟังข่าวพยากรณ์อากาศ

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะภูมิอากาศของไทย ลมประจำที่พัดผ่าน และอิทธิพลลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และฤดูกาลของประเทศไทย
2. ครูให้สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลหรือข่าวเกี่ยวกับสภาพภูมิอากาศในรอบเดือนที่ครูสั่งไว้ล่วงหน้า มาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 3.1 เรื่อง ภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทย
3. สมาชิกแต่ละคนนำผลงานของตนในใบงานที่ 3.1 มาเล่าให้เพื่อนสมาชิกในกลุ่มฟังเรียงตามลำดับที่ละคนแบบเล่าเรื่องรอบวง แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมในผลงานของสมาชิกในกลุ่ม
4. สมาชิกในกลุ่มช่วยกันสรุปประเด็นสำคัญในผลงานของสมาชิกแต่ละคนเป็นผลงานรวมของกลุ่ม
5. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปลักษณะสำคัญของภูมิอากาศของประเทศไทย และฤดูกาลที่มีผลต่อการดำเนินชีวิตของคนไทย

ขั้นที่ 1 สร้างคุณค่าและประสบการณ์ของสิ่งที่เรียน (พัฒนาสมองซีกขวา)

ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าหรือยกตัวอย่างทรัพยากรธรรมชาติที่นักเรียนคิดว่า มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

ขั้นที่ 2 วิเคราะห์ประสบการณ์ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

ครูให้นักเรียนแสดงเหตุผลหรืออธิบายเหตุผลที่ตนคิดว่า ทรัพยากรที่ยกตัวอย่างนั้นมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ซึ่งอาจจะให้นักเรียนช่วยกันเขียนเป็นแผนผังความคิด บนบอร์ดหรือกระดานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นที่ 3 ปรับประสบการณ์เป็นความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกขวา)

1. ครูให้นักเรียนดูภาพทรัพยากรหลากหลายชนิดแล้วเรียงลำดับความสำคัญของทรัพยากรพร้อมอธิบายเหตุผล
2. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันเขียนเรียงความ หรือบทประพันธ์เกี่ยวกับความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติในประเทศไทย

ขั้นที่ 4 พัฒนาความคิดรวบยอด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

1. ครูอธิบายความรู้เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยที่สำคัญในแต่ละภาค
2. นักเรียนแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันศึกษาความรู้เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติของไทยในแต่ละภาค จากหนังสือเรียน
3. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับทรัพยากรที่สำคัญในแต่ละภาคที่มีผลต่อเศรษฐกิจของประเทศ ภาคละ 2 ประเภท

ขั้นที่ 5 ลงมือปฏิบัติจากกรอบความคิดที่กำหนด (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

1. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข่าวหรือข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นในส่วนที่ตนรับผิดชอบมาวิเคราะห์ แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 4.1-4.6
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ จากนั้นช่วยกันสรุปความสำคัญของทรัพยากรธรรมชาติที่มีผลต่อการดำรงชีวิตมนุษย์และการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทย

ขั้นที่ 6 สร้างชิ้นงานเพื่อสะท้อนความเป็นตนเอง (พัฒนาสมองซีกขวา)

- ครอบคลุมให้นักเรียนแต่ละกลุ่มจัดทำป้ายนิเทศ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

ขั้นที่ 7 วิเคราะห์คุณค่าและการประยุกต์ใช้ (พัฒนาสมองซีกซ้าย)

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันวิเคราะห์ผลงาน ตรวจสอบความถูกต้องตามเหมาะสม

ขั้นที่ 8 แลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้กับผู้อื่น (พัฒนาสมองซีกขวา)

สมาชิกแต่ละกลุ่มนำผลงานติดป้ายนิเทศและผลัดกันดูผลงานของกลุ่มอื่น แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ร่วมกัน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับสภาพภูมิลักษณะของประเทศไทย แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์ภาพ
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่าประชากรที่มีถิ่นฐานในบริเวณดังกล่าวควรประกอบอาชีพอะไร และบริเวณภูมิประเทศดังกล่าวมีอิทธิพลต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์อย่างไร
3. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจว่า ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทย

ขั้นสอน

1. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่ม จับคู่กันเป็น 3 คู่ ให้แต่ละคู่ร่วมมือกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับภูมิลักษณะและภูมิสังคมของไทย คู่ละ 2 ภาค ตามความสมัครใจ และเลือกทำใบงานให้ตรงกับภาคที่คู่ของตนเลือก ดังนี้
 - ใบงานที่ 5.1 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคเหนือ
 - ใบงานที่ 5.2 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
 - ใบงานที่ 5.3 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคกลาง
 - ใบงานที่ 5.4 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันออก
 - ใบงานที่ 5.5 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันตก
 - ใบงานที่ 5.6 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคใต้
2. สมาชิกแต่ละคู่ผลัดกันนำผลงานที่คู่ของตนวิเคราะห์และตอบคำถามมาเล่าให้สมาชิกคู่อื่นๆ ภายในกลุ่มฟังเรียงตามลำดับแบบเล่าเรื่องรอบวง ตั้งแต่ใบงานที่ 5.1-5.6 สมาชิกในกลุ่มผลัดกันเสนอแนะเพิ่มเติม
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปภูมิลักษณะในแต่ละภูมิภาคของประเทศไทยที่มีผลต่อภูมิสังคม

➔ **นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 12 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย**

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) วรณีย์ พุทธาวุฒิไกร. 2546. **ภูมิศาสตร์ประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้ง เฮ้าส์.
 - (2) วิโรจน์ เอี่ยมเจริญ และคณะ. 2549. **ไทยแลนด์แอตลาส**. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- 3) แผนที่
- 4) บัตรภาพ
- 5) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ลักษณะทั่วไปของประเทศไทย
- 6) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคเหนือของประเทศไทย
- 7) ใบงานที่ 2.2 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย
- 8) ใบงานที่ 2.3 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคกลางของประเทศไทย
- 9) ใบงานที่ 2.4 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันออกของประเทศไทย
- 10) ใบงานที่ 2.5 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคตะวันตกของประเทศไทย
- 11) ใบงานที่ 2.6 เรื่อง ลักษณะภูมิประเทศภาคใต้ของประเทศไทย
- 12) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง ภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทย
- 13) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคเหนือ
- 14) ใบงานที่ 4.2 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 15) ใบงานที่ 4.3 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคกลาง
- 16) ใบงานที่ 4.4 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคตะวันออก
- 17) ใบงานที่ 4.5 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคตะวันตก
- 18) ใบงานที่ 4.6 เรื่อง ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคใต้
- 19) ใบงานที่ 5.1 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคเหนือ
- 20) ใบงานที่ 5.2 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
- 21) ใบงานที่ 5.3 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคกลาง
- 22) ใบงานที่ 5.4 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันออก
- 23) ใบงานที่ 5.5 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคตะวันตก
- 24) ใบงานที่ 5.6 เรื่อง ภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมในภาคใต้

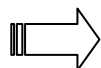
9.2 แหล่งการเรียนรู้

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินป้ายนิเทศ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพของประเทศไทย

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายลักษณะภูมิประเทศในภาคต่างๆ ของประเทศไทย	อธิบายลักษณะภูมิประเทศในภาคต่างๆ ของประเทศไทยได้ถูกต้องตรงประเด็น พร้อมภาพประกอบ 5-6 ภาพ	อธิบายลักษณะภูมิประเทศในภาคต่างๆ ของประเทศไทยได้ถูกต้องตรงประเด็น พร้อมภาพประกอบ 3-4 ภาพ	อธิบายลักษณะภูมิประเทศในภาคต่างๆ ของประเทศไทยได้ถูกต้องตรงประเด็น พร้อมภาพประกอบ 1-2 ภาพ
2. การอธิบายลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทย	อธิบายลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทยได้ใจความถูกต้องชัดเจน	อธิบายลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทยได้ใจความถูกต้องค่อนข้างชัดเจน	อธิบายลักษณะภูมิอากาศและฤดูกาลของประเทศไทยได้ใจความถูกต้องชัดเจนเป็นบางส่วน
3. การอธิบายทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคต่างๆ ของประเทศไทย	อธิบายทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคต่างๆ ของประเทศไทยได้ถูกต้อง 5-6 ภาค	อธิบายทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคต่างๆ ของประเทศไทยได้ถูกต้อง 3-4 ภาค	อธิบายทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญในภาคต่างๆ ของประเทศไทยได้ถูกต้อง 1-2 ภาค
4. การอธิบายภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทยในภาคต่างๆ	อธิบายภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทยในภาคต่างๆ ได้ถูกต้อง 5-6 ภาค	อธิบายภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทยในภาคต่างๆ ได้ถูกต้อง 3-4 ภาค	อธิบายภูมิลักษณะที่มีอิทธิพลต่อภูมิสังคมของประเทศไทยในภาคต่างๆ ได้ถูกต้อง 1-2 ภาค

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
10 - 12	ดี
6 - 9	พอใช้

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 5. ป.6/2 อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ ทำให้เข้าใจการเกิดปรากฏการณ์ทางธรรมชาติที่มีผลต่อการดำรงชีวิต และสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างปลอดภัย

3. สาระการเรียนรู้

3.1 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) ความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติของประเทศ เช่น อุทกภัย แผ่นดินไหว วัตภัย
- 2) ภูมิลักษณะที่มีต่อภูมิสังคมของประเทศไทย

3.2 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการให้เหตุผล
- 2) ทักษะการสรุปความ

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

11. มีวินัย
12. ใฝ่เรียนรู้
13. มีความรับผิดชอบ

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

รายงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง อุทกภัย
- 2) ตรวจสอบงานที่ 1.2 เรื่อง ภัยแล้ง
- 3) ตรวจสอบงานที่ 1.3 เรื่อง วัตภัย
- 4) ตรวจสอบงานที่ 1.4 เรื่อง ไฟป่า
- 5) ตรวจสอบงานที่ 1.5 เรื่อง แผ่นดินถล่ม
- 6) ตรวจสอบงานที่ 1.6 เรื่อง แผ่นดินไหว
- 7) ตรวจสอบงานที่ 1.7 เรื่อง สึนามิ
- 8) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
- 9) ตรวจสอบบันทึกการอ่าน
- 10) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 11) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 12) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 13) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบรายงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➡ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

วิธีสอนแบบโมเดลซิปปา (CIPPA Model)

ขั้นที่ 1 ทบทวนความรู้เดิม

ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าภัยธรรมชาติที่มีความรุนแรงที่เกิดขึ้นในประเทศไทย และผลกระทบจากภัยธรรมชาติดังกล่าว แล้วอธิบายเพิ่มเติมให้นักเรียนเข้าใจถึงลักษณะของภัยธรรมชาติ

ขั้นที่ 2 แสวงหาความรู้ใหม่

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 7 คน คละกันตามความสามารถ ให้แต่ละกลุ่มร่วมมือกันศึกษาความรู้เรื่องภัยธรรมชาติในประเทศไทย จากหนังสือเรียน หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม และแหล่งข้อมูลสารสนเทศ
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันอภิปรายลักษณะสำคัญของภัยธรรมชาติแต่ละชนิด และผลกระทบที่ได้รับ
3. สมาชิกแต่ละกลุ่มแบ่งหน้าที่กันสืบค้นข้อมูลภัยธรรมชาติคนละ 1 เรื่อง

ขั้นที่ 3 ศึกษาทำความเข้าใจข้อมูล/ความรู้ใหม่ และเชื่อมโยงความรู้ใหม่กับความรู้เดิม

สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นมาวิเคราะห์และตอบคำถามลงในใบงานที่สอดคล้องกับข้อมูลที่ตนสืบค้นมา ดังนี้

- ใบงานที่ 1.1 เรื่อง อุทกภัย
- ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ภัยแล้ง
- ใบงานที่ 1.3 เรื่อง วัตภัย
- ใบงานที่ 1.4 เรื่อง ไฟป่า
- ใบงานที่ 1.5 เรื่อง แผ่นดินถล่ม
- ใบงานที่ 1.6 เรื่อง แผ่นดินไหว
- ใบงานที่ 1.7 เรื่อง สึนามิ

ขั้นที่ 4 แลกเปลี่ยนความรู้ความเข้าใจกับกลุ่ม

1. สมาชิกในกลุ่มร่วมกันอภิปราย เสนอแนะเพิ่มเติมให้ผลงานในใบงานที่สมาชิกในกลุ่มนำเสนอมีความสมบูรณ์ แล้วหลอมรวมประเด็นสำคัญเพื่อนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 5 สรุปและจัดระเบียบความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันเขียนแผนผังความคิด สรุปภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทย โดยให้ครอบคลุมสาเหตุและผลกระทบ

ขั้นที่ 6 ปฏิบัติและ/หรือแสดงผลงาน

ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน โดยมีครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นที่ 7 ประยุกต์ใช้ความรู้

ครูให้นักเรียนนำความรู้เรื่อง ภัยธรรมชาติที่เกิดขึ้นในประเทศไทยในอดีตมาเป็นข้อมูลเพื่อประยุกต์ใช้ในการวิเคราะห์เหตุการณ์อันจะส่งผลต่อภัยธรรมชาติในปัจจุบัน

เรื่องที่ 2 ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

เวลา 1 ชั่วโมง

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูนำภาพน้ำท่วมมาให้ให้นักเรียนดู แล้วให้นักเรียนช่วยกันแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้

- สาเหตุสำคัญที่ส่งผลให้เกิดน้ำท่วมอย่างฉับพลันคืออะไร
- การที่เกิดน้ำท่วมอย่างฉับพลันมีความสัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่นั้นๆ อย่างไร
- บริเวณที่ราบสูง ภูเขา จะมีโอกาสเกิดน้ำท่วมฉับพลันหรือไม่ เพราะเหตุใด

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายให้นักเรียนเข้าใจถึงความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ เช่น อุทกภัย ภัยแล้ง วาตภัย ไฟป่า แผ่นดินถล่ม แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ และให้นักเรียนอ่านความรู้เพิ่มเติม จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มทำใบงานที่ 2.1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ
3. สมาชิกแต่ละคนเล่าผลงานของตนเองที่รับผิดชอบในใบงานที่ 2.1 ให้สมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มฟัง แบบเล่าเรื่องรอบวง แล้วให้สมาชิกคนอื่นอธิบายแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ผลงานมีความสมบูรณ์ แล้วสรุปเป็นผลงานของกลุ่ม
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำรายงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➔ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 13 เรื่อง ลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - (1) ทรัพยากรธรณี, กรม. 2548. การลดความเสี่ยงจากกรณีพิบัติภัยคลื่นยักษ์สึนามิ. มปท.
 - (2) ทรัพยากรธรณี, กรม. 2547. แผ่นดินไหว ภัยใกล้ตัว. กรุงเทพมหานคร : แนกซอส อินฟินิตี้.
 - (3) ทรัพยากรธรณี, กรม. 2548. สึนามิ คลื่นยักษ์มหาภัย. กรุงเทพมหานคร : เอช ที พี เพรส.
 - (4) ประสิทธิ์ ทัชพุฒิ และศุภฤกษ์ ตันศรีรัตนวงศ์. มปป. คู่มือเตือนพิบัติภัยทางธรรมชาติ. กรุงเทพมหานคร : ดอกหญ้า.
- 3) บัตรภาพ
- 4) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง อุทกภัย
- 5) ใบงานที่ 1.2 เรื่อง ภัยแล้ง
- 6) ใบงานที่ 1.3 เรื่อง วัตภัย
- 7) ใบงานที่ 1.4 เรื่อง ไฟป่า
- 8) ใบงานที่ 1.5 เรื่อง แผ่นดินถล่ม
- 9) ใบงานที่ 1.6 เรื่อง แผ่นดินไหว
- 10) ใบงานที่ 1.7 เรื่อง สึนามิ
- 11) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

9.2 แหล่งการเรียนรู้

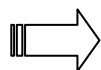
- แหล่งข้อมูลสารสนเทศ
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/น้ำท่วม>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/ภัยแล้ง>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/พายุ>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/ไฟป่า>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/โคลนถล่ม>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/แผ่นดินไหว>
 - <http://th.wikipedia.org/wiki/คลื่นสึนามิ>

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินรายงาน เรื่อง ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพ
กับปรากฏการณ์ทางธรรมชาติ

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การอธิบายลักษณะของภัยธรรมชาติและความเสียหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทย	อธิบายลักษณะของภัยธรรมชาติและความเสียหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน 5 ประเภทขึ้นไป	อธิบายลักษณะของภัยธรรมชาติและความเสียหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน 3-4 ประเภท	อธิบายลักษณะของภัยธรรมชาติและความเสียหายที่เกิดขึ้นในประเทศไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน 1-2 ประเภท
2. การอธิบายความสัมพันธ์ของภัยธรรมชาติกับลักษณะทางกายภาพ	อธิบายความสัมพันธ์ของภัยธรรมชาติกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน 5 ประเด็นขึ้นไป	อธิบายความสัมพันธ์ของภัยธรรมชาติกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน 3-4 ประเด็น	อธิบายความสัมพันธ์ของภัยธรรมชาติกับลักษณะทางกายภาพของประเทศไทยได้ถูกต้อง ชัดเจน 1-2 ประเด็น
3. การบอกแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติ	บอกแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติได้ถูกต้องเหมาะสม 5 แนวทางขึ้นไป	บอกแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติได้ถูกต้องเหมาะสม 3-4 แนวทาง	บอกแนวทางการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดจากภัยธรรมชาติได้ถูกต้องเหมาะสม 1-2 แนวทาง

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
8 - 9	ดี
5 - 7	พอใช้
ต่ำกว่า 5	ปรับปรุง

1. มาตรฐานการเรียนรู้/ตัวชี้วัด

ส 5.2

- ป.6/1 วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ
- ป.6/2 อธิบายการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงนั้น
- ป.6/3 จัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน

2. สาระสำคัญ/ความคิดรวบยอด

สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมทางสังคม การเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยจากอดีตถึงปัจจุบัน ย่อมทำให้เกิดผลต่อประชากร เศรษฐกิจ สังคม อาชีพและวัฒนธรรม จึงควรมีแผนการใช้ทรัพยากรอย่างเหมาะสม

3. สาระการเรียนรู้

3.3 สาระการเรียนรู้แกนกลาง

- 1) สิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติกับสิ่งแวดล้อมทางสังคมในประเทศ
- 2) ความสัมพันธ์และผลกระทบ
- 3) ผลที่เกิดจากการปรับเปลี่ยนหรือตัดแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศจากอดีตถึงปัจจุบัน และผลที่เกิดขึ้น (ประชากร เศรษฐกิจ สังคม อาชีพ และวัฒนธรรม)
- 4) แนวทางการใช้ทรัพยากรของคนในชุมชนให้ใช้ได้นานขึ้น โดยมีจิตสำนึกรู้คุณค่าของทรัพยากร
- 5) แผนอนุรักษ์ทรัพยากรในชุมชน หรือแผนอนุรักษ์

3.4 สาระการเรียนรู้ท้องถิ่น

(พิจารณาตามหลักสูตรสถานศึกษา)

4. สมรรถนะสำคัญของผู้เรียน

4.1 ความสามารถในการสื่อสาร

4.2 ความสามารถในการคิด

- 1) ทักษะการรวบรวมข้อมูล
- 2) ทักษะการเปรียบเทียบ
- 3) ทักษะการระบุ
- 4) ทักษะการคิดแยก
- 5) ทักษะการสรุปความ
- 6) ทักษะการนำความรู้ไปใช้

4.3 ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต

5. คุณลักษณะอันพึงประสงค์

1. มีวินัย
2. ใฝ่เรียนรู้
3. มีจิตสาธารณะ

6. ชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

หนังสือเล่มเล็ก เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

7. การวัดและการประเมินผล

7.1 การประเมินก่อนเรียน

- ตรวจสอบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

7.2 การประเมินระหว่างการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

- 1) ตรวจสอบงานที่ 1.1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
- 2) ตรวจสอบงานที่ 2.1 เรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
- 3) ตรวจสอบงานที่ 3.1 เรื่อง สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ
- 4) ตรวจสอบงานที่ 4.1 เรื่อง ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย
- 5) ตรวจสอบงานที่ 5.1 เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 6) ตรวจสอบงานที่ 5.2 เรื่อง การวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน
- 7) ตรวจสอบงานที่ 6.1 เรื่อง การร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 8) ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่าน
- 9) ประเมินการนำเสนอผลงาน
- 10) สังเกตพฤติกรรมการทำงานรายบุคคล
- 11) สังเกตพฤติกรรมการทำงานกลุ่ม
- 12) สังเกตคุณลักษณะอันพึงประสงค์

7.3 การประเมินหลังเรียน

- ตรวจสอบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

7.4 การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

- ตรวจสอบหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

8. กิจกรรมการเรียนรู้

- ➔ นักเรียนทำแบบทดสอบก่อนเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพเกี่ยวกับกิจกรรมของมนุษย์ แล้วให้นักเรียนร่วมกันแสดงความคิดเห็นว่ากิจกรรมต่างๆ ของมนุษย์ในภาพดังกล่าวมีความสัมพันธ์กับสิ่งแวดล้อมอย่างไร
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

ขั้นสอน

1. ครูแบ่งนักเรียนเป็นกลุ่ม กลุ่มละ 4 คน คละกันตามความสามารถ ให้แต่ละกลุ่มร่วมมือกันศึกษาความรู้เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม จากหนังสือเรียน ในประเด็นที่กำหนด
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันทำใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
3. สมาชิกแต่ละคนเล่าผลงานในใบงานที่ 1.1 ในส่วนที่ตนเลือกให้สมาชิกคนอื่นฟัง โดยเล่าเรียงตามลำดับภาพที่ละคนแบบเล่าเรื่องรอบวง สมาชิกคนอื่นมีหน้าที่แสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเพื่อให้ผลงานมีความสมบูรณ์
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำเพิ่มเติม

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละคนสืบค้นข้อมูลที่แสดงถึงการที่มนุษย์พึ่งพาสิ่งแวดล้อม แล้วส่งกระทบต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนต่อไป

เรื่องที่ 2 ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคเล่าเรื่องรอบวง

เวลา 1 ชั่วโมง

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูนำข่าวเกี่ยวกับความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ เช่น น้ำเสีย อากาศเป็นพิษ ป่าไม้ถูกทำลาย แล้วให้นักเรียนช่วยกันวิเคราะห์สาเหตุ
2. ครูอธิบายเชื่อมโยงให้นักเรียนเข้าใจปัญหาเกี่ยวกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์

ขั้นสอน

1. นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมในด้านต่างๆ จากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม ตามประเด็นที่กำหนด
2. สมาชิกแต่ละคนในกลุ่มนำข้อมูลหรือข่าวที่สืบค้นมาแล้วแสดงถึงการที่มนุษย์พึ่งพาสิ่งแวดล้อมแล้วส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม นำมาวิเคราะห์แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 2.1 เรื่อง **ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม**
3. สมาชิกแต่ละคนผลัดกันเล่าผลงานของตนในใบงานที่ 2.1 ให้สมาชิกคนอื่นๆ ภายในกลุ่มฟังทีละคนแบบเล่าเรื่อง รอบวง สมาชิกคนอื่นช่วยกันแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมให้ผลงานมีความสมบูรณ์
4. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานหน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

เรื่องที่ 3 สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ
วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคโต๊ะกลม

เวลา 1 ชั่วโมง

ขั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนดูภาพการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ แล้วแสดงความคิดเห็นว่า ภาพดังกล่าวมีสาเหตุการเปลี่ยนแปลงแตกต่างกันอย่างไร

ขั้นสอน

1. ครูอธิบายสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย และให้นักเรียนศึกษาความรู้เพิ่มเติมจากหนังสือเรียน และหนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม

2. ครูให้นักเรียนร่วมกันทำใบงานที่ 3.1 เรื่อง สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ โดยแบ่งหน้าที่กันตามขั้นตอนที่ครูกำหนดให้ ดังนี้

- สมาชิกคนที่ 1 เขียนคำตอบที่แสดงถึงสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย ภาพที่ 1
- สมาชิกคนที่ 2 อ่านคำตอบของสมาชิกคนที่ 1 ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขหรือเขียนเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วเขียนบรรยายภาพในข้อต่อไป
- สมาชิกคนที่ 3 อ่านคำตอบของสมาชิกคนที่ 2 ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขหรือเขียนเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วเขียนบรรยายภาพในข้อต่อไป
- สมาชิกคนที่ 4 อ่านคำตอบของสมาชิกคนที่ 3 ตรวจสอบความถูกต้องและแก้ไขหรือเขียนเพิ่มเติมให้สมบูรณ์ แล้วเขียนบรรยายภาพในข้อต่อไป

3. เมื่อทำใบงานที่ 3.1 เสร็จแล้วให้ตัวแทนกลุ่มออกมานำเสนอผลงาน โดยครูเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปสาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับวิถีการดำเนินชีวิตของประชาชนที่แสดงถึงผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย เพื่อทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนต่อไป

เรื่องที่ 4 ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติ

เวลา 1 ชั่วโมง

วิธีสอนโดยการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือ : เทคนิคร่วมมือกันเรียน

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

1. ครูให้นักเรียนดูภาพสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติที่มีการเปลี่ยนแปลง เช่น คลองชลประทาน การสร้างโรงงาน การทำการเกษตรโดยใช้เครื่องจักร
2. ครูให้นักเรียนแสดงความคิดเห็นว่า กิจกรรมดังกล่าวในภาพเกิดจากการกระทำของธรรมชาติหรือมนุษย์ และมีผลสำคัญอย่างไร

ชั้นสอน

1. ครูอธิบายความรู้เกี่ยวกับผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย
2. ครูให้นักเรียนแต่ละกลุ่มนำข้อมูล หรือข่าว หรือภาพข่าว ที่สืบค้นมาซึ่งแสดงถึงผลที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย มาวิเคราะห์และตอบคำถามในใบงานที่ 4.1 เรื่อง ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย โดยแบ่งหน้าที่กันในการตอบคำถามแต่ละข้อ และหมุนเวียนเปลี่ยนหน้าที่กันในการตอบคำถามแต่ละข้อจนครบทุกข้อ
3. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอใบงานที่ 4.1 หน้าชั้นเรียน ครูตรวจสอบความถูกต้อง

ขั้นสรุป

ครูและนักเรียนช่วยกันสรุปผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย

วิธีสอนแบบธรรมสภาัจฉา

ชั้นนำเข้าสู่บทเรียน

ครูให้นักเรียนร้องเพลงเกี่ยวกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วช่วยกันวิเคราะห์ข้อคิดที่ได้จากเพลง

ขั้นสอน

ขั้นที่ 1 แสวงหาความรู้

นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมมือกันศึกษาความรู้เรื่อง แนวทางการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จากหนังสือเรียน

ขั้นที่ 2 ค้นพบความรู้/สนทนาแลกเปลี่ยนความรู้

สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษามาอภิปรายร่วมกันในสาระสำคัญในประเด็นต่อไปนี้

- 1) ความหมายของการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง
- 3) วิธีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยทางอ้อม

ขั้นที่ 3 วิเคราะห์และประเมินค่าความรู้

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันทำใบงานที่ 5.1 เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ตัวแทนกลุ่มนำเสนอใบงานที่ 5.1 หน้าชั้นเรียน โดยมีครูตรวจสอบความถูกต้อง และให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

ขั้นที่ 4 พิสูจน์ความรู้หรือปฏิบัติ

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมกันวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนตามแนวทางการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยตรง บันทึกลงในใบงานที่ 5.2 เรื่อง การวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน
2. สมาชิกแต่ละคนปฏิบัติตามแบบแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนตามที่ตกลงกันในกลุ่ม แล้วรายงานผลต่อครูผู้สอน

ขั้นสรุป

1. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปแนวทางการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ครูมอบหมายให้นักเรียนสืบค้นข้อมูลเกี่ยวกับความร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมซึ่งอาจเป็นกิจกรรมของกลุ่มคน ชุมชน หรือองค์กรต่างๆ เพื่อทำกิจกรรมในชั่วโมงเรียนต่อไป

เรื่องที่ 6 การร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
วิธีสอนแบบสืบเสาะหาความรู้ (Inquiry Method : 5E)

เวลา 1-2 ชั่วโมง

ขั้นที่ 1 กระตุ้นความสนใจ (Engage)

ครูให้นักเรียนผลัดกันเล่าถึงกิจกรรมขององค์กรหรือกลุ่มบุคคลที่แสดงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แล้วช่วยกันแสดงความคิดเห็นถึงผลดีของกิจกรรมดังกล่าว

ขั้นที่ 2 สำรวจค้นหา (Explore)

นักเรียนกลุ่มเดิมร่วมกันศึกษาความรู้เกี่ยวกับแผนการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของชุมชนต่างๆ จากหนังสือเรียน

ขั้นที่ 3 อธิบายความรู้ (Explain)

สมาชิกแต่ละกลุ่มนำความรู้ที่ได้จากการศึกษาในขั้นที่ 2 มาอภิปรายร่วมกันในประเด็นสำคัญเกี่ยวกับลักษณะการดำเนินงานที่แสดงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และผลประโยชน์ต่อชุมชน

ขั้นที่ 4 ขยายความเข้าใจ (Expand)

1. สมาชิกแต่ละกลุ่มร่วมมือกันสืบค้นข้อมูลกลุ่มบุคคล ชุมชน หรือองค์กรต่างๆ ที่มีกิจกรรมหรือการดำเนินงานที่แสดงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. สมาชิกแต่ละกลุ่มนำข้อมูลที่ได้จากการสืบค้นในข้อ 1 มาวิเคราะห์แล้วตอบคำถามในใบงานที่ 6.1 เรื่อง การร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขั้นที่ 5 ตรวจสอบผล (Evaluate)

ตัวแทนกลุ่มนำเสนอผลงานในใบงานที่ 6.1 หน้าชั้นเรียน โดยมีครูตรวจสอบความถูกต้องและให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

- ครูมอบหมายให้นักเรียนแต่ละกลุ่มทำหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม โดยให้ครอบคลุมประเด็นตามที่กำหนด

➡ นักเรียนทำแบบทดสอบหลังเรียน หน่วยการเรียนรู้ที่ 14 เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

9. สื่อ/แหล่งการเรียนรู้

9.1 สื่อการเรียนรู้

- 1) หนังสือเรียน สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ป.6
- 2) หนังสือค้นคว้าเพิ่มเติม
 - วรณี พุทธาวุฒิไกร. 2546. **ภูมิศาสตร์ประเทศไทย**. กรุงเทพมหานคร : โอ.เอส.พรีนติ้งเฮ้าส์.
- 3) เอกสารประกอบการสอน
- 4) ตัวอย่างข่าว
- 5) บัตรภาพ
- 6) ใบงานที่ 1.1 เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
- 7) ใบงานที่ 2.1 เรื่อง ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม
- 8) ใบงานที่ 3.1 เรื่อง สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ
- 9) ใบงานที่ 4.1 เรื่อง ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในประเทศไทย
- 10) ใบงานที่ 5.1 เรื่อง การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 11) ใบงานที่ 5.2 เรื่อง การวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน
- 12) ใบงานที่ 6.1 เรื่อง การร่วมมือกันอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

9.2 แหล่งการเรียนรู้

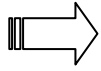
—

การประเมินชิ้นงาน/ภาระงาน (รวบยอด)

แบบประเมินหนังสือเล่มเล็ก เรื่อง มนุษย์กับสิ่งแวดล้อม

รายการประเมิน	คำอธิบายระดับคุณภาพ/ระดับคะแนน		
	ดี (3)	พอใช้ (2)	ปรับปรุง (1)
1. การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมได้ถูกต้อง 3 ด้านขึ้นไป	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมได้ถูกต้อง 2 ด้าน	วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมได้ถูกต้อง 1 ด้าน
2. การวิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม	วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมได้ 3 ประเด็นขึ้นไป	วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมได้ 2 ประเด็น	วิเคราะห์ผลกระทบที่เกิดจากความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อมได้ 1 ประเด็น
3. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย	วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยได้อย่างมีเหตุผลถูกต้อง	วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยได้อย่างมีเหตุผลถูกต้องเป็นส่วนใหญ่	วิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยได้อย่างมีเหตุผลถูกต้องเพียงบางส่วน
4. การวิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทย	วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยได้ 3 ด้านขึ้นไป	วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยได้ 2 ด้าน	วิเคราะห์ผลที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงสภาพธรรมชาติในประเทศไทยได้ 1 ด้าน
5. การเสนอแนวทางการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	เสนอแนวทางการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ 3 แนวทางขึ้นไป	เสนอแนวทางการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ 2 แนวทาง	เสนอแนวทางการใช้และการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้ 1 แนวทาง
6. การจัดทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชน	มีข้อมูลแสดงถึงการทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีหลักฐานการนำไปใช้	มีข้อมูลแสดงถึงการทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเป็นระบบและมีหลักฐานการนำไปใช้เป็นบางครั้ง	มีข้อมูลแสดงถึงการทำแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนอย่างเป็นระบบแต่ไม่มีหลักฐานการนำไปใช้

เกณฑ์การตัดสินคุณภาพ

ช่วงคะแนน	ระดับคุณภาพ
15 - 18	ดี
9 - 14	พอใช้
ต่ำกว่า 9	ปรับปรุง